

2014

Két választás Magyarországon

Kampányidőszakok a legnagyobb elérésű hírforrásokban

Tartalom

A kutatásról	2
Összefoglaló.....	3
Módszertan	7
A hírek jellege.....	9
Írott hírfolyam.....	9
Sugárzott hírfolyam	12
A bulvárhírek témái.....	15
A közéleti hírek témái.....	18
Headline témák	20
A hírek aktualitása	24
Hírcsinálók.....	27
Írott hírfolyam.....	27
Sugárzott hírfolyam	30
Műsoridők	32
Az írott cikkek hosszúsága	33
A magyar közéleti szereplők médiajelenléte.....	35
Írott hírfolyam.....	36
Sugárzott hírfolyam	41
Saját hangon.....	49
Mellékletek.....	54

A kutatásról

Két fontos választás zajlott Magyarországon 2014 első felében. A magyar parlamenti választás hivatalos kampányidőszaka 2014. február 15-én kezdődött és április 6-ig, a választás napjáig tartott. A választás másnapján, április 7-én gyakorlatilag azonnal kezdetét vette az Európai Parlamenti választás kampánya, ami a május 25-i voksolásig tartott. A Mérték Médiaelemző Műhely megbízásából a Prospect Műhely Alapítvány munkatársai ebben a két szakaszra bontható tág kampány időszakban nyomon követték a legjelentősebb médiumok hírfolyamait.

A kutatás a Stichting Democratie en Media és az Open Society Foundation által támogatott, a kampány egyes sajtós vonatkozásait vizsgáló¹ kutatások keretében készült.

A jelen kutatás közvetlen módszertani előzménye az a vizsgálat, amelynek során a Publicus Intézet a Mérték Médiaelemző Műhely iránymutatása és szempontjai alapján elemezte a forintárfolyam-gyengülés tematika megjelenését az írott és a sugárzott hírcsatornákon.² Erre az elemzésre az kínált lehetőséget, hogy 2008. október 7. és október 22, illetve 2011. október 31. és november 16. között volt két 16-16 napos időszak, amikor a forint árfolyama jelentősen (és nagyságrendileg hasonló mértékben) romlott az euróhoz és a svájci frankhoz viszonyítva. A forintgyengülés tematikához kapcsolódó hírek figyelése lehetőséget nyújtott arra, hogy kvantitatív adatokkal alátámasztott képet kapjunk az új médiatörvény politikai tartalmakra gyakorolt hatásairól.

Jelen kutatás eredményei csak korlátozottan alkalmasak a korábbi eredményekkel való összehasonlításra, de a közéleti hírek megjelenésének főbb tendenciái így is láthatóvá válnak.

A kutatással kapcsolatos kérdéseket várjuk a polyak.gabor@mertek.eu címen.

¹ A Stichting Democratie en Media az Európai Unióról megjelenő kép kutatását támogatta, ld. Két választás Magyarországon – EU hírek a kampányokban, <http://www.mertek.eu/jelentesek/ket-valasztas-magyarorszagon-eu-hirek-a-kampanyokban>.

Az Open Society Foundation a kirekesztő kampányüzenetek kutatását támogatta. Erről ld. Mindenki méltósága: frusztráció és kirekesztés a társadalom minden szintjén, http://tenytar.blog.hu/2014/06/05/mindenki_meltosaga_frusztracio_es_kirekesztes_a_tarsadalom_minden_szintjen

² Ld. Közéleti tartalom az új médiatörvény előtt és után, <http://www.mertek.eu/jelentesek/kozeleti-tartalom-az-uj-mediatorveny-elott-es-utan>

Összefoglaló

A kutatás során a legfontosabb írott és a sugárzott hírműsorok tartalmát elemeztük. A vizsgálat kiterjedt a Kossuth Rádió Déli Krónika műsorára, az m1, és az RTL Klub esti híradóra, illetve a TV2 Tények esti kiadására, továbbá a Metropol, az Origo és az Index hírfolyamaira. Utóbbi kettőnél a Belföld és a Gazdaság rovatokban megjelenő híreket vizsgáltuk. A kutatás 2014. február 25-től 2014. május 25-ig tartott. A tartalomelemzések alapegységei mindig az egyedi főhírek voltak. Az **írott** hírfolyamban ez **7.031** hírt jelent, a **sugárzott** hírfolyamban pedig **8.664** hírt.

A kampányidőszakokat összehasonlítva csak kisebb eltérések voltak a tartalomkínálatban

Az online hírfolyam vizsgált rovataiban 50 százalék körül szokott ingadozni a közéleti hírek aránya. A magyar országgyűlési választás kampányidőszakában azonban 60 százalékra emelkedett ez az arány, míg az EP választás kampányidőszakában visszaállt 53 százalékra.

A magyar országgyűlési választás kampánya sokkal erőteljesebben hatott az Origo.hu és a Metropol szerkesztési gyakorlatára, mint az Index.hu gyakorlatára.

A közszolgálati csatornákon azonban jelentősen csökkent a közéleti hírek aránya EP választás időszakában. A kereskedelmi csatornák legfontosabb hírműsoraiban kisebb a csökkenés, elsősorban azért, mert ezek már az országgyűlési választás kampányidőszakában is kevés közéleti hírt sugároztak.

A közmédia rugalmasan alkalmazkodott, a kereskedelmi csatornák viszont alig reagáltak a kampányidőszakokra

A közszolgálati hírműsorok rugalmasabban alkalmazkodtak a közéleti hírek arányával az aktuális belpolitikai helyzethez, mint a kereskedelmi csatornák, és az országgyűlési választás időszakában kiugróan sok közéleti hírt közöltek.

A TV2 Tények sokkal inkább volt bulvárhíradó, mint az RTL Klub esti hírműsora, és ez egyaránt igaz az országgyűlési választás és az EP választás kampányidőszakára.

A sugárzott hírműsorok szerkesztőségei 2011 óta viszonylag stabilan tartják a bulvártéma arányokat, de az intenzív választási kampányidőszakban az átlagosnál kicsit kisebb valószínűséggel szorítottak helyet a megnövelt számú közéleti híreknek a bűnügyi hírek kihagyásával, mint egyéb bulvártémák kihagyásával.

A közszolgálati hírműsorokból az országgyűlési választás kampányidőszakában teljesen kiszorultak a cuki állatok, a kereskedelmi csatornák hírszerkesztői viszont ekkor is helyet adtak a főkébiknek.

2008 és 2011 között két jelentős változás is történt a közéleti hírek közlésének szerkesztési gyakorlatában a sugárzott hírműsorokban: egyrészt nagyon jelentősen csökkent a közéleti hírek száma, másrészt a hírműsorok elejéről a műsorok közepére, végére tolódtak a közéleti hírek. 2011. és 2014 első féléve között e tekintetben nem történt jelentős változás, és a közéleti hírek témaarányai is meglehetősen stabilnak bizonyultak.

A hazai vonatkozású közéleti hírek többsége pártpolitikai hír, szakpolitikai hírek viszonylag ritkán kerülnek a hírfolyamba

A 2014-ben vizsgált hírműsorok összesen 4.041 közéleti hírt sugároztak a vizsgált időszakokban. Ezek 42 százaléka pártpolitikai hír volt, és **mindössze 13 százalékuk szakpolitikai hír**. Ráadásul a szakpolitikai kérdésekkel foglalkozó hírekben is gyakran jelenik meg valamilyen formában a pártpolitikai aspektus.

A kereskedelmi csatornák hírműsorainak témái meglehetősen stabil arányokat követnek. Mindkét csatorna sokkal több bulvárhírt közölt, mint közéleti hírt, de ezeken belül eltérőek a témaarányok. A TV2 Tények szívesebben tudósít balesetekről és bűnügyekről, mint az RTL Klub híradó.

A két közszolgálati hírműsorban a közéleti hírek dominálnak. Az m1 híradóban ez a legtöbbször pártpolitikai híreket jelent, míg a Déli Krónikában valamivel több a szakpolitikai és a külpolitikai hír.

A közszolgálati hírműsorok szerkesztői a témaarányokat is rugalmasabban kezelik, mint a kereskedelmi csatornák hírszerkesztői. A 2014. előtti kutatások adatait nézve, azt mondhatjuk, hogy az országgyűlési választás kampány időszakában jelentősen megváltozott a szerkesztési gyakorlat, míg az EP választás kampányidőszakában nagyjából olyan volt, mint amikor nem volt kampány.

A közszolgálati hírműsorok szerkesztői elsősorban a közéleti híreket emelik ki, a kereskedelmi csatornák szerkesztői pedig a bulvárhíreket

A Déli Krónikában az esetek 79 százalékában került közéleti hír a headline-ba, az m1 híradóban pedig 66 százalék ez az arány. Az RTL Klub híradóban azonban csak 33 százalék, a TV2 Tények esetében pedig mindössze 22 százalék a közéleti hírek aránya a headline-ban.

A TV2 Tények szerkesztői leginkább a véres bűnügyekre és balesetekre érzékenyek. Az RTL Klub hírszerkesztői is gyakran emelnek ki bűnügyeket és baleseteket, de ők szívesen emelnek ki cukiságokat és celeb híreket is.

A közszolgálati hírműsorok viszont gyakran emelnek ki pártpolitikai híreket. Különösen akkor, ha ezek botrányosak. Így az országgyűlési választás kampányidőszakában gyakran volt kiemelt hír a Simon/Welsz ügy, az EP választás időszakában pedig Kovács Béla került viszonylag sokszor a headlinokba.

Az események hátterét vizsgáló, tényfeltáró jellegű hírekkel szinte csak az online hírportálok gazdasági rovatiban találkozhatunk

Az online hírportálok gazdasági rovataiban megjelenő hírek közéleti témájú cikkek negyede nem aktualitáshoz kötött hír, hanem tendenciákat, jelenségeket bemutató írás. Ugyanakkor a sugárzott hírműsorokban nagyon ritka az összefüggéseket, az események hátterét megvilágító, tényfeltáró újságírás. Ugyanez alapvetően igaz a belföld rovatokra is.

A hírek egyre növekvő hányadát a kormányoldal generálja

A 2008-as online hírfolyamban a hazai vonatkozású közéleti hírek 25 százalékánál volt hírcsináló az akkori kormányoldal. 2011-ben viszont már az online közéleti hírek 35 százalékát generálta az új kormány. A választási kampányokban tovább növekedett a kormány hírgeneráló ereje, és most a közéleti hírek 42 százalékánál volt hírcsináló a kormány, a Fidesz vagy valamelyik kormányzati szerv.

2008-ban a sugárzott hírműsorokban is a hazai vonatkozású közéleti hírek nagyjából negyedénél volt hírcsinaló az akkori kormány, illetve az MSZP. 2011-ben viszont a hazai vonatkozású közéleti hírek kicsivel több, mint a harmadát a kormány és a Fidesz kezdeményezte. Végül 2014-ben **négytizedre** növekedett ez az arány. Ha pedig a kormányzati szerveket is idevesszük, akkor a közéleti hírek több mint a felét kormányoldal generálta.

A Déli Krónikában sokkal több volt a kormányoldal által generált hír, mint a másik három műsorban. Az m1 híradó jellegzetessége az, hogy sokkal nagyobb teret adtak a kis pártoknak, mint a többi hírműsor. A kereskedelmi csatornákon magasabb a média (többszörre saját) kezdeményezésű közéleti hírek aránya, mint a közszolgálati csatornákon, és az RTL Klub híradó tájékoztatáspolitikája a hírcsinalók arányait nézve valamivel kiegyensúlyozottabb, mint a TV2 Tényeké.

A kereskedelmi csatornákon nagy a hírműsor-idők szórása, mert gyakran csípnek le műsoridőt más műsorok javára a hírműsorokról

A Déli Krónika átlagos műsorideje (a felvezetés és az időjárás jelentés között) 18 perc, és átlagosan 14 hír fér bele ebbe a műsoridőbe. Az m1 híradó 35 percébe átlagosan 22 hír fér bele. Az RTL Klub híradó átlagosan 24 hírt közöl 39 perc alatt, a TV2 Tények viszont átlagosan 56 percet szán 29 hírre.

A kereskedelmi hírműsorokban lényegesen nagyobb a műsor- és az híridők szórása, mint a közszolgálati hírműsorokban, a TV2 Tények pedig sokkal redundánsabban közöl híreket, mint a másik három műsor. Ez különösen igaz a csatorna balesetekről szóló tudósításainál, amelyek nagyon is gyakoriak a műsorban.

A teljes írott hírfolyam cikkeinek harmada rövid cikk, 45 százaléka közepes, és csak 22 százalék a hosszabb közéleti cikkek aránya. Oldalanként azonban nagyon eltérnek ettől az arányok. A Metropol közéleti híreinek többsége rövid cikk, és az Origo gyakrabban jelentek meg hosszabb írások, mint az Indexen.

A magyar közélet főszereplője Orbán Viktor

A 100 napon keresztül vizsgált hírfolyamban összesen 715 hírben szerepelt a kormányfő. Mesterházy Attilának 410 szereplés jutott, Gyurcsány Ferencnek 303 szereplés, Bajnai Gordonnak pedig 239 szereplés.

Őket viszont Simon Gábor követi 203 szerepléssel, és itt kell megemlíteni azt is, hogy az ellenzéki pártvezetők meglehetősen gyakran csak mellékszereplői voltak a Simon Gáboros híreknek.

Schiffer András 175 hírben jutott szereplési lehetőséghez a 2*50 napos kampányidőszakok idején, Vona Gábor pedig 152 hírben.

A vezető politikusok gyakrabban szerepeltek az írott hírfolyamban a magyar parlamenti választás kampányidőszakában, mint az EP választási kampányban. Ez elsősorban azt jelzi, hogy mekkora tétet tulajdonított a két választásnak a politika világa.

Az Origo.hu és az Index.hu között gyakorlatilag nincs eltérés a politikus szereplők pártállásának megoszlásait nézve. A Metropolban viszont sokkal több külföldi politikus szerepelt, mint az online híroldalakon, és a kormányoldal fölénye is nagyobb.

Az online gazdasági oldalakon megjelenő hazai vonatkozású közéleti hírekben több külföldi politikus szerepelt, mint magyar ellenzéki politikus. A pártvezetői véleményeknek ritkán adnak teret az online gazdasági rovatok. Ugyanakkor a gazdasági rovatok hazai vonatkozású közéleti híreiben nagyon gyakran szerepelnek kormánytagok, ami érthető, hiszen az itt megjelenő írások tipikusan a kormány gazdaságpolitikai döntéseit ismertetik és elemzik.

A sugárzott hírfolyamban majdnem ugyanolyan a hírekben szereplő politikusok pártállásainak eloszlása, mint az írott hírfolyamban. Az egyetlen különbség: valamivel magasabb az MSZP-arány, és ez egyformán érinti negatívan a DK és az Együtt-PM politikusok szerepléseit.

Az írott hírfolyamban a képviselők, képviselőjelöltek, illetve az egyéb pártmunkások relatív súlya a nagyobb, a sugárzott hírfolyamban pedig a párvezetők és a pártszóvivők. A közhatalmi funkciót betöltő politikusok aránya a Déli Krónikában a legmagasabb.

A sugárzott hírfolyam nem politikus szereplői körében gyakrabban jelenik meg az utca embere, mint az írott hírfolyamban. A sugárzott hírfolyam leggyakoribb nem politikus szereplője azonban valamilyen állami szervet képvisel. A leggyakrabban a Nemzeti Választási Irodát, illetve a Nemzeti Választási Bizottságot, mert a közéleti hírek nagy része a választások lebonyolításával kapcsolatos kérdésekről szól.

A Déli Krónika szólaltatja meg a legritkábban közéleti híreiben az utca emberét. Ebben szerepet játszhat az is, hogy ez inkább tévés, mint rádiós műfaj. Ugyanakkor a Déli Krónikában szerepelnek a legtöbbször állami szervek képviselői, és ez már biztosan nem műfaji sajátosság. Piaci szereplőkkel viszont az RTL Klub közéleti híreiben lehet találkozni a legnagyobb valószínűséggel.

A riport és az élő adás fehér hollónak számít a sugárzott hírfolyamban

Az a műfaj, hogy a riporter kérdéseket tesz fel egy közszereplőnek, aki erre válaszol, kihaló félben van a legfontosabb magyar hírműsorokban. Olyan pedig egyáltalán nincs, hogy mindez élő adásban történne.

Élő részlet a sugárzott közéleti hírek kevesebb, mint 3 százalékában fordult elő (ez összesen 85 db hírt jelent). Élő részlet gyakorlatilag mindig úgy került adásba, hogy a stúdióban ülő műsorvezető beszélgetett egy releváns helyszínen tartózkodó riporterrel.

A közszereplők saját hangját átlagosan 17 másodpercig halhatjuk a hírműsorokban, a legtöbbször több részletben

A hazai vonatkozású közéleti hírek 68 százalékában azért megszólalt a saját hangján is egy vagy több közszereplő, és beszélt legalább 5 másodpercig. E szereplők átlagosan 17 másodpercig beszélhettek a saját hangjukon. Az m1 és az RTL Klub híradó átlagosan 16 másodperc beszédidőt ad a magyar közszereplőknek, a TV2 Tényekben átlagosan 17 másodpercig hagyják a saját hangjukon beszélni őket, a Déli Krónikában viszont átlagosan 19 másodpercig.

Orbán Viktor egymaga csaknem annyi saját hangon megszólalási lehetőséget kapott a sugárzott hírműsorokban, mint öt másik pártelnök együttesen, és egyedül ő kapott lehetőséget arra, hogy egy percnél hosszabban is szólhasson a közönséghez egy hírműsorban.

Módszertan

A jelen kutatás közvetlen módszertani előzménye az a vizsgálat, ami a Mérték Médiaelemző Műhely iránymutatása és szempontjai alapján elemezte a forintárfolyam-gyengülés tematika megjelenését az írott és a sugárzott hírcsatornákon. Erre az elemzésre az kínált lehetőséget, hogy 2008 október 7. és október 22, illetve 2011 október 31. és november 16. között volt két 16-16 napos időszak, amikor a forint árfolyama jelentősen (és nagyságrendileg hasonló mértékben) romlott az euróhoz és a svájci frankhoz viszonyítva. A sajnálatos tény mindkét időszakban nagy belpolitikai hullámokat vetett, és mindkét időszakban bőséges terjedelemben foglalkozott mindezzel a média. A két időszak között viszont kormányváltás történt, és az új kormány egyik első intézkedéssorozata éppen a médiaszabályozás átalakítása volt. Így a forintgyengülés tematikához kapcsolódó hírek figyelése lehetőséget nyújtott arra, hogy kvantitatív adatokkal alátámasztott képet kapjunk az új médiatörvény politikai tartalmakra gyakorolt hatásairól.

2014 első felében viszont két fontos választás zajlott le Magyarországon. A magyar parlamenti választás hivatalos kampányidőszaka 2014. február 15-én kezdődött és április 6-ig, a választás napjáig tartott. A választás másnapján, április 7-én gyakorlatilag azonnal kezdetét vette az Európai Parlamenti választás kampánya, ami a május 25-i voksolásig tartott. A Mérték Médiaelemző Műhely megbízásából a Prospect Műhely Alapítvány munkatársai ebben a két szakaszra bontható tág kampány időszakban is nyomon követték a legjelentősebb médiumok hírfolyamait.

Jelen kutatásnak is volt két kiemelten figyelt tematikája: 1. a kirekesztéssel kapcsolatos tartalmak megjelenése a hírfolyamban; 2. az Európai Unióhoz valamiképpen kapcsolódó tartalmak monitorozása. Ugyanakkor módszertanilag (az egészen apró, de szükséges változtatásoktól eltekintve) gyakorlatilag ugyanazt az utat követtük, mint amit a korábbi kutatásnál is bejártunk. Ennek előnye az is, hogy nem csak a két kampányidőszakot tudjuk összehasonlítani egymással, de van néhány adatunk arról is, hogy mi történt a hírműsorokban akkor, amikor éppen nem volt intenzív választási kampány. Itt persze azt is figyelembe kell venni az összehasonlításoknál, hogy az előző kutatás sokkal rövidebb időszakokat (és így kevesebb hírt) elemzett, mint a 2014-es kutatás.

A vizsgálatba az **online média** felületek közül az Origo.hu és az Index.hu belföld- és gazdaság rovatait vontuk be (mindkét kutatásban). Ezt idén kiegészítettük a legnagyobb példányszámú ingyenesen terjesztett és az interneten is elérhető napilap, a Metropol híreinek³ figyelésével. A hírfolyam ezen szegmensére a továbbiakban **írott hírfolyamként** fogunk hivatkozni. A korábbi kutatásban azonban nem szerepelt a Metropol, így ennek hírfolyamát kihagyjuk az összehasonlító elemzésekből.

A **sugárzott hírműsorok** közül az m1 esti híradóját, a TV2 Tények 18 órákor kezdődő adásait, az RTL Klub esti híradóját és a Kossuth Rádió Déli Krónika című műsorát vontuk be a vizsgálatba. A korábbi kutatás is ezekre a hírműsorokra fókuszált.

A kvantitatív elemzés során a jól elkülönülő **főhíreket** tekintettük eseteknek, és ezek keretén belül kódoltuk a hírfolyamot. Az írott hírfelületek esetében a főhír saját címmel megjelentetett cikkeket jelent, függetlenül a cikkek hosszúságától, illetve attól, hogy a cikkeken belül voltak-e többé-kevésbé elkülönülő alfejezetek és/vagy keretes írások.

³ A Metropol budapesti kiadásáról van szó.

Azt is kódoltuk, hogy a hírcsatorna saját anyagáról vagy az MTI-től (illetve más hírügynökségtől) átvett hírről volt-e szó. Ennek eldöntése persze nem mindig egyértelmű, hiszen viszonylag sokszor tesznek közzé az írott hírforrások saját hírként minimálisan módosított MTI híreket. A kódolásnál azonban csak akkor jelöltük MTI hírnek a hírt, ha erre maga a cikk is utalt.

A sugárzott hírműsorok esetében is a jól elkülönülő főhíreket tekintettük hírnek. A főhírek határait a legtöbbször tag-line-ok is jelzik, de ezek hányában is mindig egyértelműen eldönthető a műsorvezetők felvezetéseiből, hogy új főhír vette-e kezdetét, vagy csak egy alhír következik a főhíren belül. Ez még akkor is egyértelmű, amikor két egymás után következő főhír tematikusan csatlakozik egymáshoz, ami egyáltalán nem ritka jelenség a sugárzott hírműsorokban.

Ez a tagolás egyben azt is jelenti, hogy az alapesetnek tekintett főhírek hosszúsága és jellege erősen szóródik, a pársoros, illetve néhány másodperces rövidhírektől a hosszabb interjúkig, melyek akár sokoldalúak, illetve sokpercesek is lehetnek.

A jelen kutatás során az **írott** hírfolyamban **7.031** egyedi hírt kódoltunk különböző szempontok szerint, a **sugárzott** hírfolyamban pedig **8.664** hírt.

A korábbi kutatásban összesen **2.402** online hírt kódoltunk, ebből 1.276 hír a 2008-as időszakban jelent meg, 1.126 hír pedig a 2011-es időszakban. A sugárzott hírfolyamban összesen **2.363** hírt kódoltunk. Ebből 1.109 hír a 2008-as 16 napos periódusban jelent meg, 1.259 hír pedig a 2011-es periódusban. Az esetszámok tehát nagyon eltérőek, ugyanakkor ahhoz mindkét időszakban meglehetősen nagyok, hogy megbízható összehasonlításokat tudjunk készíteni.

A két kutatás közös jellemzője, hogy elsőként azt kódoltuk, közéleti, bulvár vagy egyéb⁴ jellegű-e a hírek tartalma. A bulvár és az egyéb híreket nem kódoltuk részletesen, a belpolitikai vonatkozású közéleti híreknél viszont a hír összes szereplőjével foglalkoztunk. Ez utóbbiak száma döntően a hírek témájától és hosszától függően nagyon eltérő lehet. A kódolás során azonban maximum 7 szereplővel foglalkoztunk. Azokban a nem túl gyakori esetekben, ha egy hírnek hétnél több szereplője volt, a kódolók kiválasztották ezek közül a hét legfontosabbat (azokat, akik a legtöbb időt, illetve helyet kapták a hírben és/vagy akinek a szerepeltetése a leginkább meghatározó volt).

Ebben a tanulmányban nem beszélünk a 2014-es kutatás két kiemelt témájáról (kirekesztés⁵ és EU⁶), mert ezekről külön-külön elemzések készültek. A jelen dolgozat az általános jellemzőkre fókuszál, illetve azokra a dolgokra, amelyekről vannak adataink 2008-ból és 2011-ből is.

A 2008-as és a 2011-es adatok azonban csak óvatosan vethetőek egybe a 2014-es adatokkal, hisz a választási kampányokban értelemszerűen másként kezelik a hírcsatornák a politikai, közéleti témákat, mint általában, ezért csak néhány alapmutatónál hasonlítottuk össze a 2014-es választási kampányok adatait a korábbi adatokkal.

⁴ Bujtatott reklám, állampolgári tájékoztatás, meggyőzés (pl. szűrővizsgálatokra buzdítás), stb.

⁵ http://tenytar.blog.hu/2014/03/21/mindenki_meltosaga_a_jobbiknal_valasztasi_igeret lett_a_kirekesztes

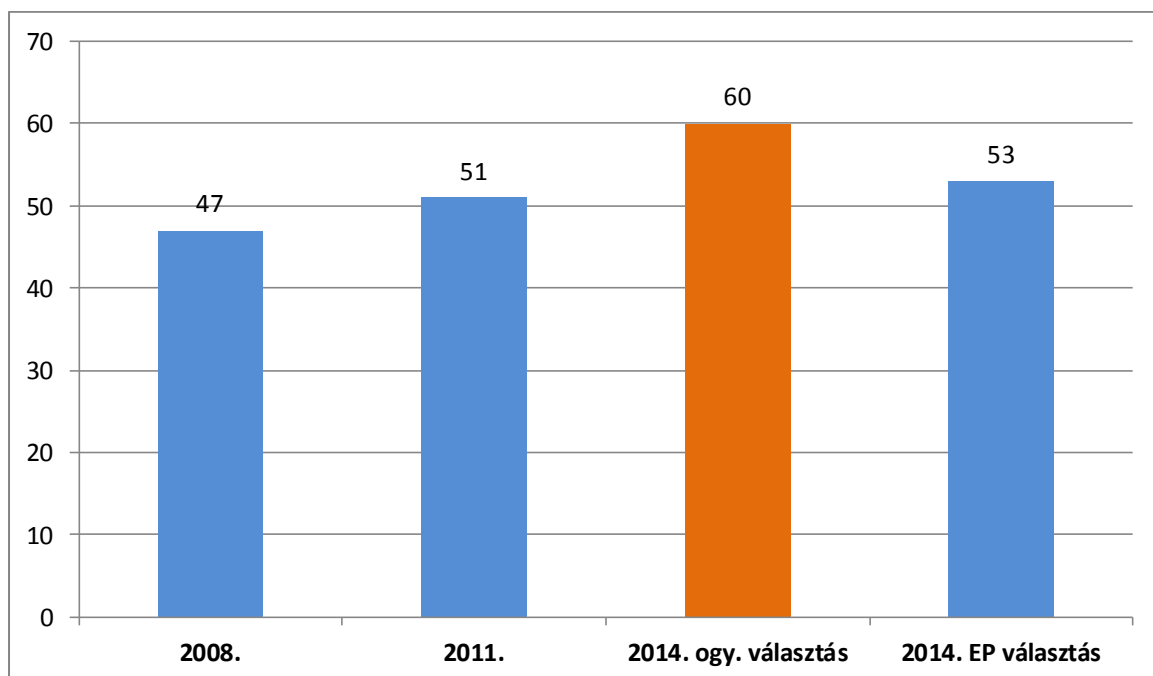
⁶ <http://mertek.eu/article/infografika>

A hírek jellege

Írott hírfolyam

Az online híreket nézve azt találtuk, hogy a 2008-as adatokban 47 százalék, a 2011-es hírekben pedig 51 százalék volt a közéleti hírek aránya. Ezekben a számokban benne vannak a tisztán külpolitikai témájú közéleti hírek is. Egységben nézve a 2014-es online hírfolyamot a közéleti hírek aránya 57 százalék. A magyar parlamenti választás kampány időszakában (2014.02.15-2014.04.06) azonban 60 százalék a közéleti hírek aránya, míg az EP választás kampányidőszakában (2014.04.07-2014.05.25) csak 53 százalék. Azt találtuk tehát, hogy a választási kampányok számottevően növelték a közéleti hírek arányát az online hírfolyamban, ám az EP választás kampánya ebből a szempontból (is) valamivel lanyhább volt, mint a magyar országgyűlési választás kampányidőszaka.

A közéleti hírek aránya az online hírfolyamban – négy időszak szerint nézve

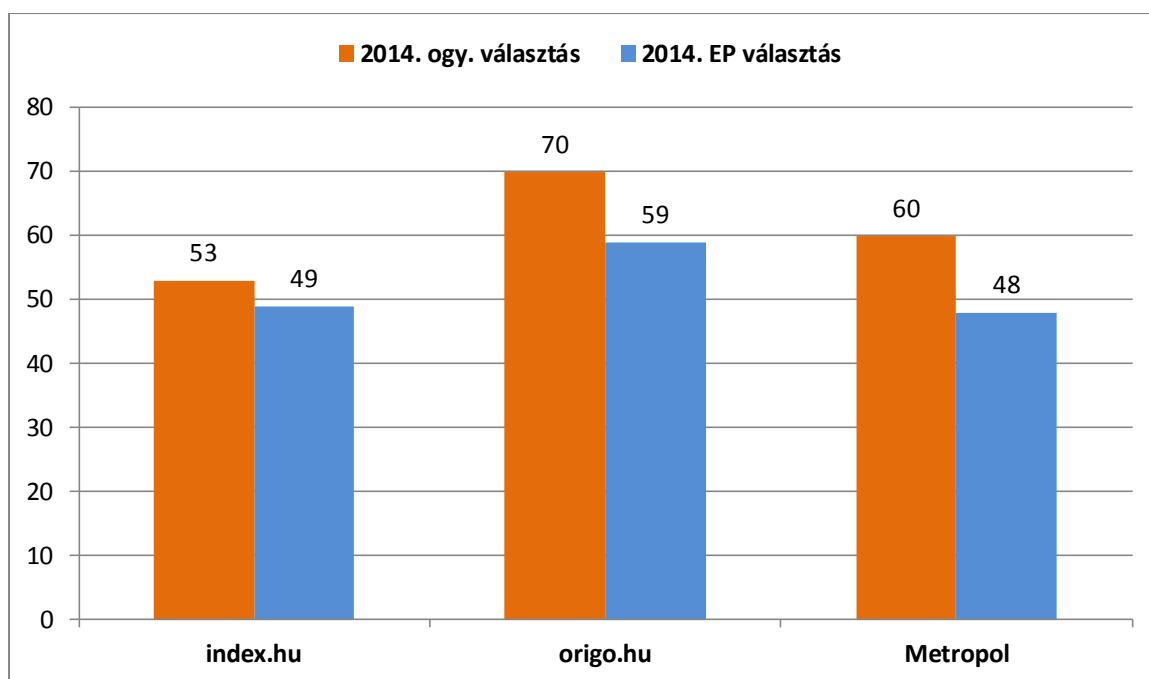

A 2014-es kutatás adatait ismét egységesen nézve azt találtuk, hogy az Origo.hu oldalon 65 százalék, az Index.hu oldalon 51 százalék, a Metropolban pedig 54 százalék volt a közéleti hírek aránya. Ez utóbbi elsősorban annak köszönhető, hogy a Metropolban sok olyan cikk jelenik meg, amit külföldi lapokból, illetve a lap külföldi kiadásából vesznek át a szerkesztők, így a lapban meglehetősen magas a tisztán külpolitikai vonatkozású közéleti hírek aránya.

Érdekes azonban választási kampányidőszakok szerint bontva is megnézni az arányokat. Itt azt találtuk, hogy az Index.hu oldalon csak 4 százalékkal csökkent a közéleti hírek aránya az EP választás kampány időszakában a magyar országgyűlési választás időszakához képest, míg az Origo.hu oldalon 11 százalék, és a Metropolban pedig 12 százalék a csökkenés⁷.

Megállapítható tehát, hogy az Origo.hu és a Metropol szerkesztési gyakorlatára nagyobb hatást gyakorolt a kampány, mint az Index.hu szerkesztési gyakorlatára.

A közéleti hírek aránya az írott hírfolyamban – a két időszak szerint nézve (2014.)

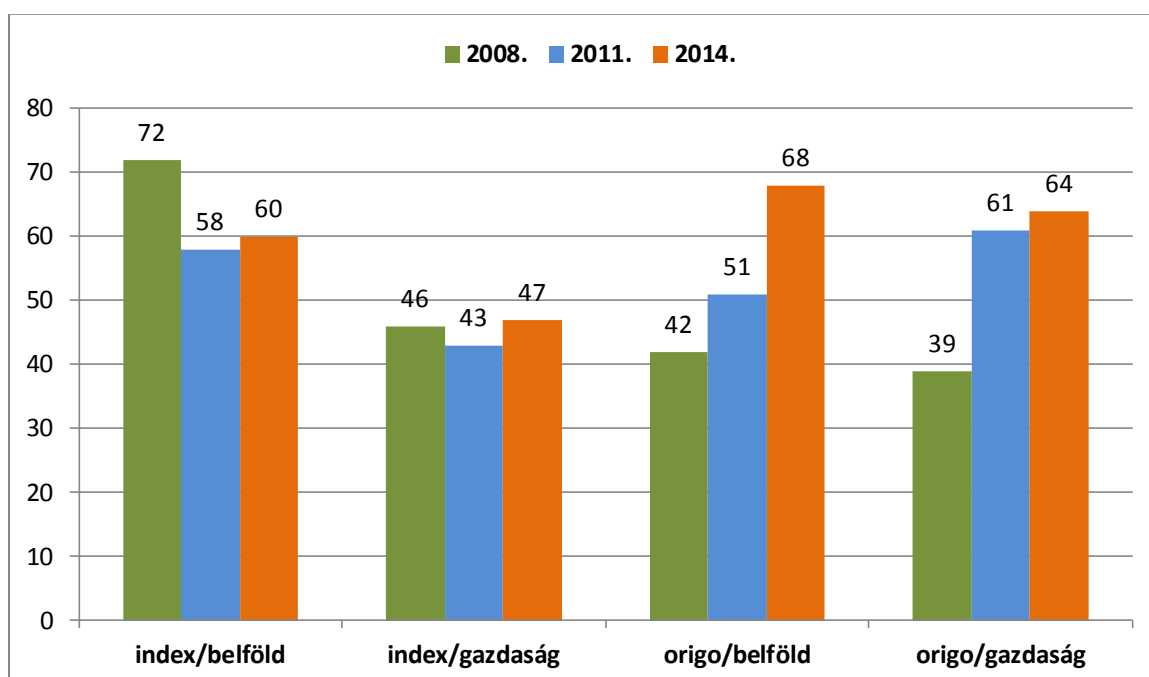
Az online hírfolyamot évenként és rovatonként nézve azt találtuk, hogy az Origo.hu gazdasági rovata 2011-ben sokkal többször publikált közéleti híreket, mint 2008-ban. A 2014-es választási kampányokban ismét magas volt a közéleti írások aránya. A kampányhatás azonban az Origo.hu belföldi (korábban: Itthon) rovatában a legerősebb. Az Index.hu esetében a gazdasági rovatban nincsenek nagy változások, a belföld rovatban viszont visszaszorultak a közéleti hírek, és ez azért is meglepő, mert 2014-ben választási kampányok időszakában néztük a hírfolyamot.

⁷ Ez az adat annak fényében különösen figyelemreméltó, hogy a tisztán külpolitikai vonatkozású közéleti hírek száma egyáltalán nem csökkent az EP választás kampányidőszakában a Metropolban (de nem is növekedett).

Árnyalja a képet, ha a 2014-es adatokat a két kampányidőszak szerint nézzük⁸. Az Origo/gazdaság rovatban az EP választás időszakában 13 százalékkal csökkent a közéleti hírek aránya a magyar országgyűlési választás időszakához képest. Az Index/belföld rovatban azonban csak 2 százalékos aránycsökkenés. Az Origo.hu gazdasági rovata gyakorlatilag ugyanolyan arányban foglalkozott közéleti témákkal, mint a belföld rovat, ám a gazdaság rovatban lényegesen nagyobb a két kampányidőszak közti eltérés, mint a belföld rovatban. Az Index.hu oldalon viszont inkább a belföld rovat foglalkozik a közéleti hírekkel.

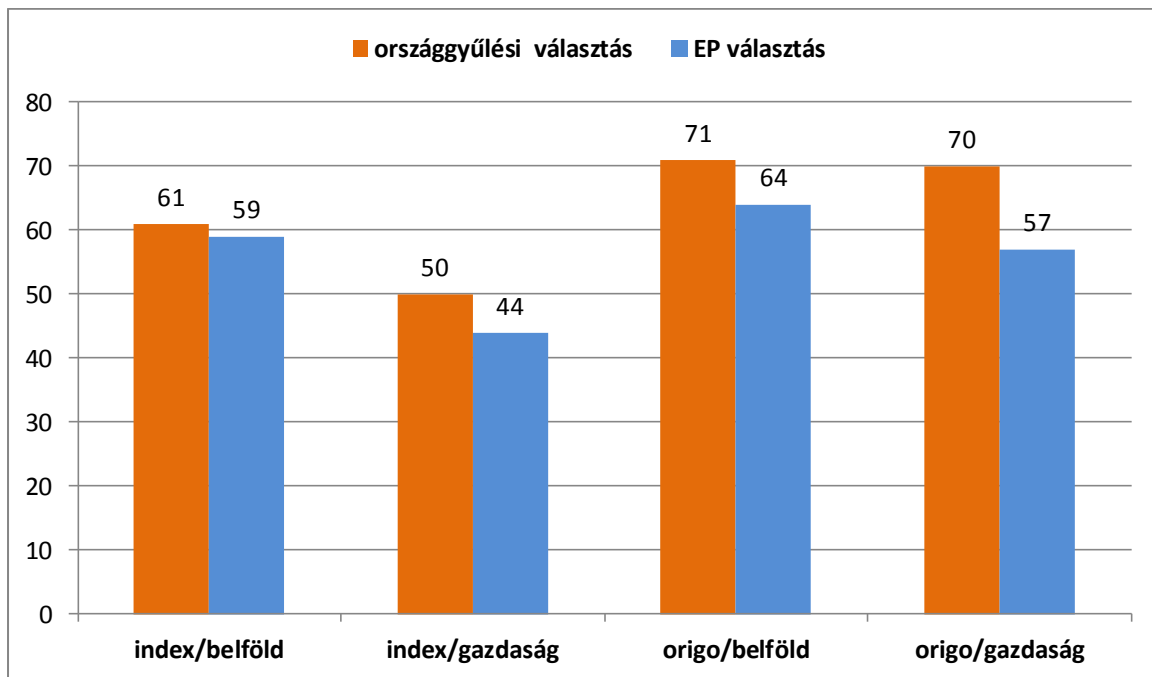
A következtetés: az Origo/gazdaság rovat jelentős közéleti hírközlő szerepet vállalt magára a magyar parlamenti választás kampányában, az EP választás kampány időszakában viszont ők is visszahúzódtak a tisztán gazdasági hírek és elemzések közlésének terepére.

A közéleti hírek aránya az online hírfolyamban – évek szerint nézve

⁸ A közéleti hírek arányára az oldal (Index vs Origo) erősebben hat, mint a rovat (belföld vs gazdaság), és mindkét főhatás erősebb, mint a választás hatása (magyar vs EP), de azért ez utóbbi hatás is erősen szignifikáns. Ahogyan az oldal*rovat és az oldal*választás interakciók is. A rovat*választás interakció és a hármas interakció viszont nem szignifikáns.

A közéleti hírek aránya az online hírfolyamban – 2014.

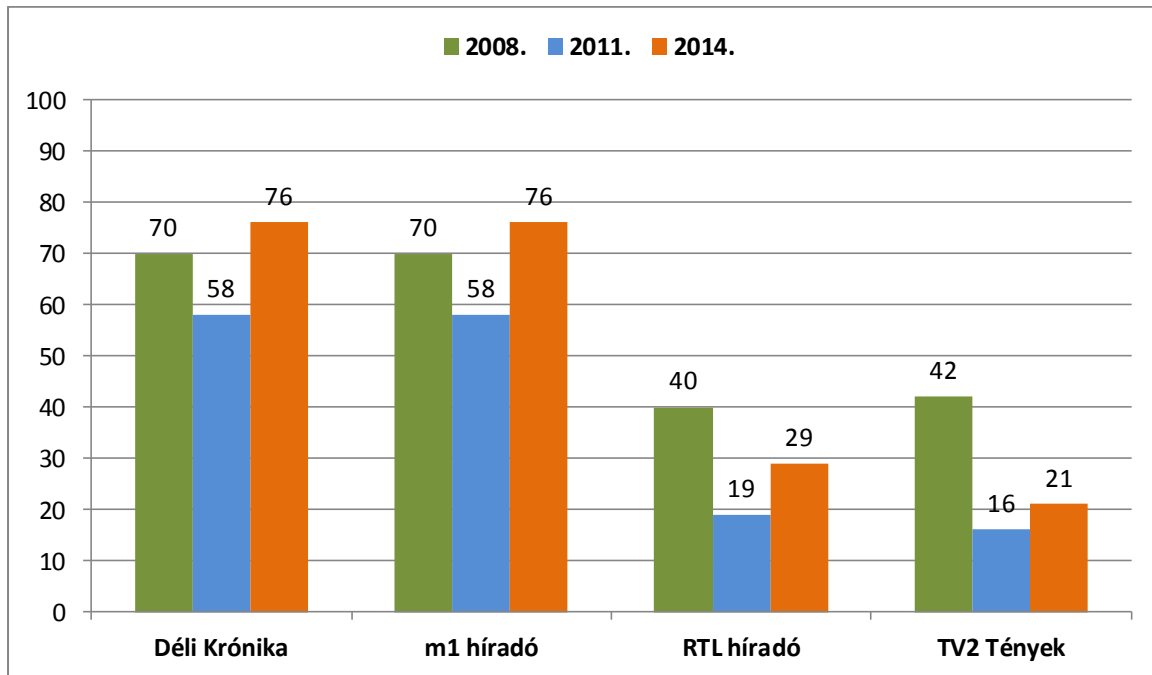
Sugárzott hírfolyam

A korábbi kutatás legfontosabb eredménye talán az volt, hogy az új médiaszabályozás hatályba lépése után a sugárzott hírműsorok elbulvárosodtak, és elsősorban a két nagy kereskedelmi csatornán a bulvárhírek szinte teljesen háttérbe szorították a közéleti híreket. Ezen alig változtatott az, hogy 2014. első felében két fontos választást tartottak hazánkban.

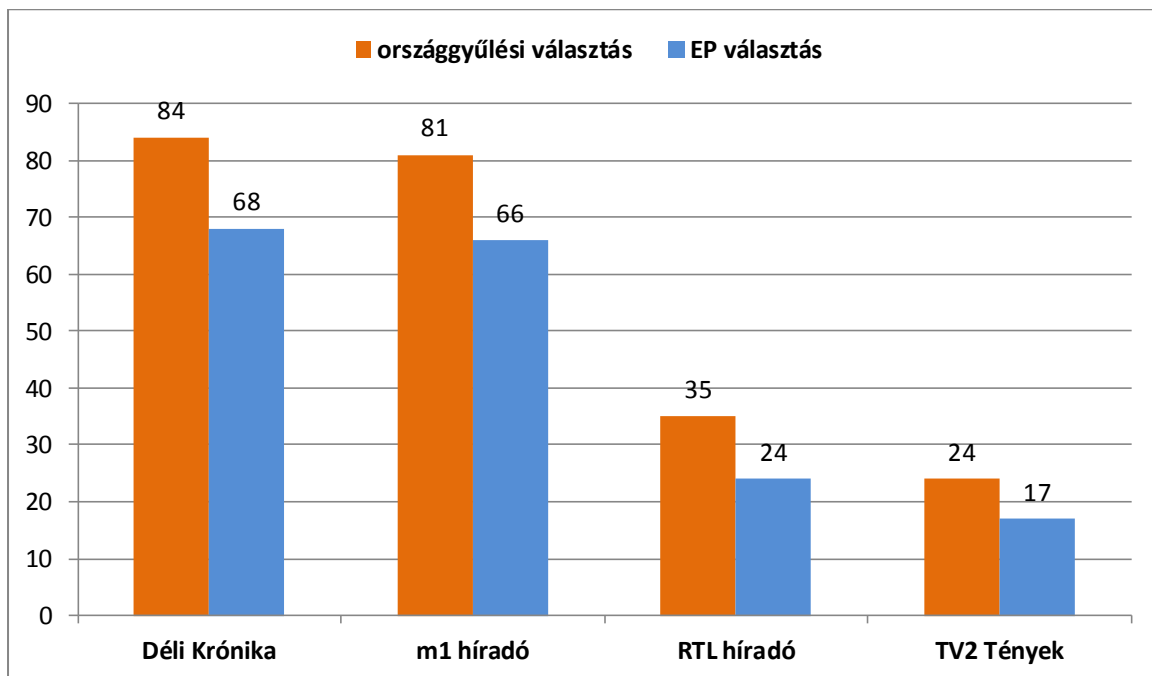
A magyar országgyűlési választás és az EP választás kampányidőszakait összehasonlítva azt találtuk, hogy a közszolgálati csatornákon jelentősen csökkent a közéleti hírek aránya az EP választás időszakában. A kereskedelmi csatornák legfontosabb hírműsoraiban kisebb a csökkenés, elsősorban azért, mert már az országgyűlési választás kampányidőszakában is kevés közéleti hírt sugároztak ezek a csatornák.

Másrészt viszont a Déli Krónikában és az m1 híradóban az országgyűlési választás kampányidőszakában kiugróan magas volt a közéleti hírek aránya, és az EP választás időszakában még a jelentős visszaesés ellenére is magasabb volt az arány, mint 2011-ben. Ez azt jelzi, hogy a közszolgálati hírműsorok rugalmasan alkalmazkodnak a közéleti hírek arányával az aktuális belpolitikai helyzethez. A magyar parlamenti választás kampányában pedig a közéleti hírek arányszámában sikerült „jobban teljesíteniük”.

A közéleti hírek aránya a sugárzott hírműsorokban – évek szerint nézve

A közéleti hírek aránya a sugárzott hírfolyamban, hírműsorok szerint – 2014.

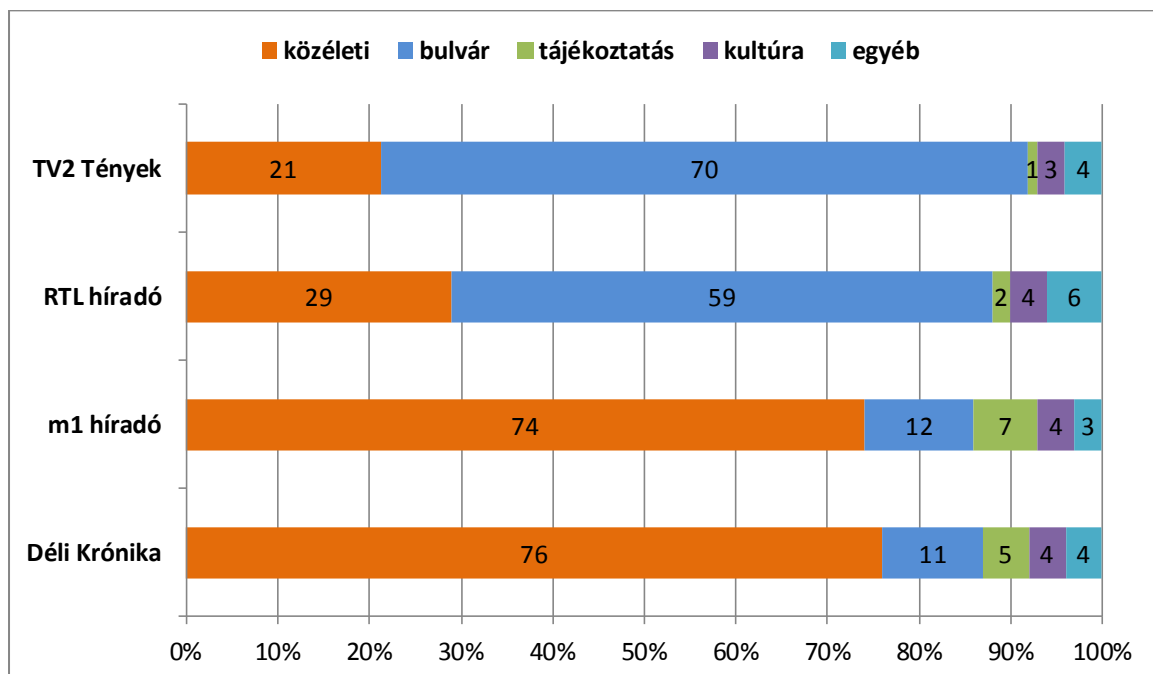

A sugárzott hírműsorok esetében többet is tudunk mondani a hírek jellegéről, mint azt, hogy közéleti vagy nem közéleti. A közszolgálati hírműsorokban nem csak a közéleti hírek aránya magasabb, mint a kereskedelmi csatornák hírműsoraiban, hanem az életviteli, egészségügyi jellegű, állampolgári aktivitásra ösztönző tartalmaké is. Kulturális híreket viszont nagyjából azonos gyakorisággal (ritkán) sugároznak a kereskedelmi és a közszolgálati csatornák.

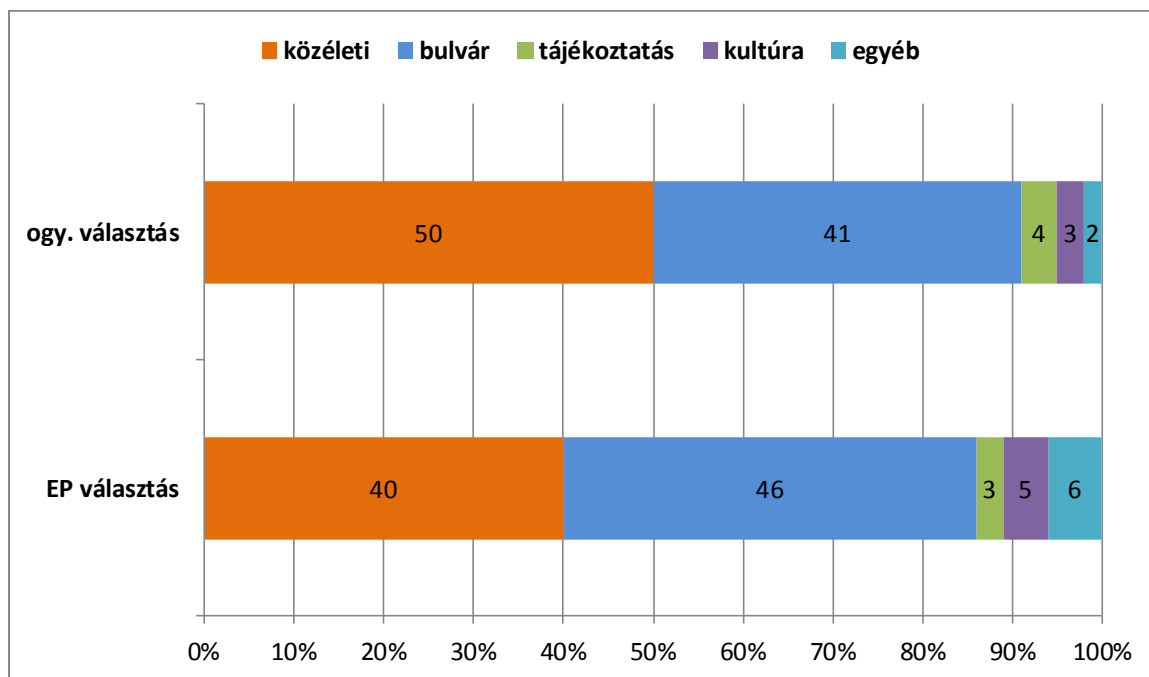
Az adatokban az is figyelemreméltó, hogy a TV2 Tények sokkal inkább volt bulvárhíradó, mint az RTL Klub esti hírműsora, és ez igaz az országgyűlési választás és az EP választás kampány időszakára is. Ugyanakkor azért az RTL Klub híradó a választási kampányok idején távolról sem volt annyira harcosan közéleti profilú hírműsor, mint amilyenné a reklámadó kivetése (2014. június) után vált.

Az EP választás kampányidőszakában elsősorban a bulvárhírek aránya növekedett a közéleti hírek rovására. Minden csatornán, ha nem is teljesen azonos mértékben. Az állampolgári tájékoztatás jellegű és a kulturális hírek aránya egyik csatornán sem változott számottevően. Az egyéb (bujtatott, reklám, sport, nehezen értelmezhető stb.) hírek aránya is növekedett kicsit, de ez teljesen belesimul a bulvár hírek térnyerésének trendjébe, hiszen az egyéb jellegűnek kódolt hírek döntő többségét akár bulvárhíreknek is lehetett volna kódolni.

A hírek jellege a sugárzott hírfolyamban, hírműsor szerint – 2014.

A hírek jellege a sugárzott hírfolyamban, kampányidőszakok szerint – 2014.

A bulvárhírek témái

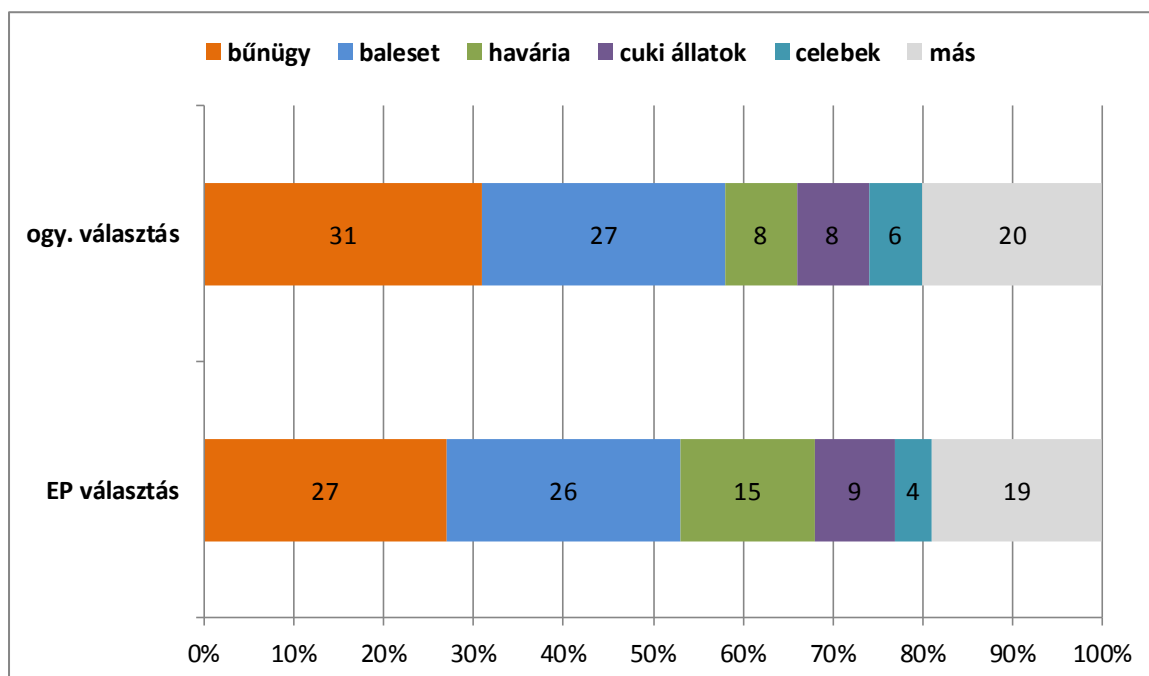
A korábbi kutatás legfontosabb eredménye az volt, hogy a nagy nézettségű tévéhíradók elbulvárosodtak. A TV2 Tények, az RTL Klub híradó és az m1 híradó adatait összevontan nézve azt láttuk, hogy a 2008-as 48 százalékról 2011-re 27 százalékra zuhant a közéleti hírek aránya. A 2014-es adatok szerint továbbra is ez az egyharmadnál alacsonyabb közéletihír-arány jellemző a tévéhíradókra, és a különböző bulvártémák arányai sem változtak számottevően 2011 óta. Itt csak egyetlen érdemi, de számszerűen nem túl nagy változást találtunk: valamelyest csökkent a celebek viselt dolgairól szóló hírek aránya miközben kicsit emelkedett a cukiságoké.

A 2014-ben vizsgált 3 és fél hónapos időszakban összesen 3.603 bulvárhír sugároztak a legfontosabb hírműsorok. Ezek 29 százaléka bűnügyi, 27 százaléka pedig baleseti hír. Ha kampányidőszakok szerint nézzük a témákat, akkor azt látjuk, hogy nem csak a bulvárhírek száma gyarapodott az EP választás időszakában, hanem a tematikus eloszlásuk is változott. A bűnügyi hírek aránya csökkent, a katasztrófa („havária”) hírek aránya pedig növekedett. A többi bulvártéma aránya viszont nem változott számottevően.

A katasztrófa hírek aránya persze elsősorban azért növekedett az EP választás időszakában, mert éppen ekkor sújtotta a szomszédos Szerbiát a minden eddigi rekordot megdöntő árvíz, és Magyarországon is rendkívüli volt az időjárási helyzet. A bűnesetek száma és jellege viszont egyáltalán nem volt eltérő az országgyűlési választás és az EP választás időszakában.

A sugárzott hírműsor szerkesztőségek 2011 óta viszonylag stabilan tartják a bulvártéma arányokat, de az intenzív választási kampányidőszakban az átlagosnál kicsit kisebb valószínűséggel szorítottak helyet a megnövelt számú közéleti híreknek a bűnügyi hírek kihagyásával, mint az egyéb bulvártémák kihagyásával. Az egyéb témájú bulvárhírek viszont közel azonos eséllyel szorultak ki a sugárzott hírműsorokból a közéleti hírek gyarapodása miatt.

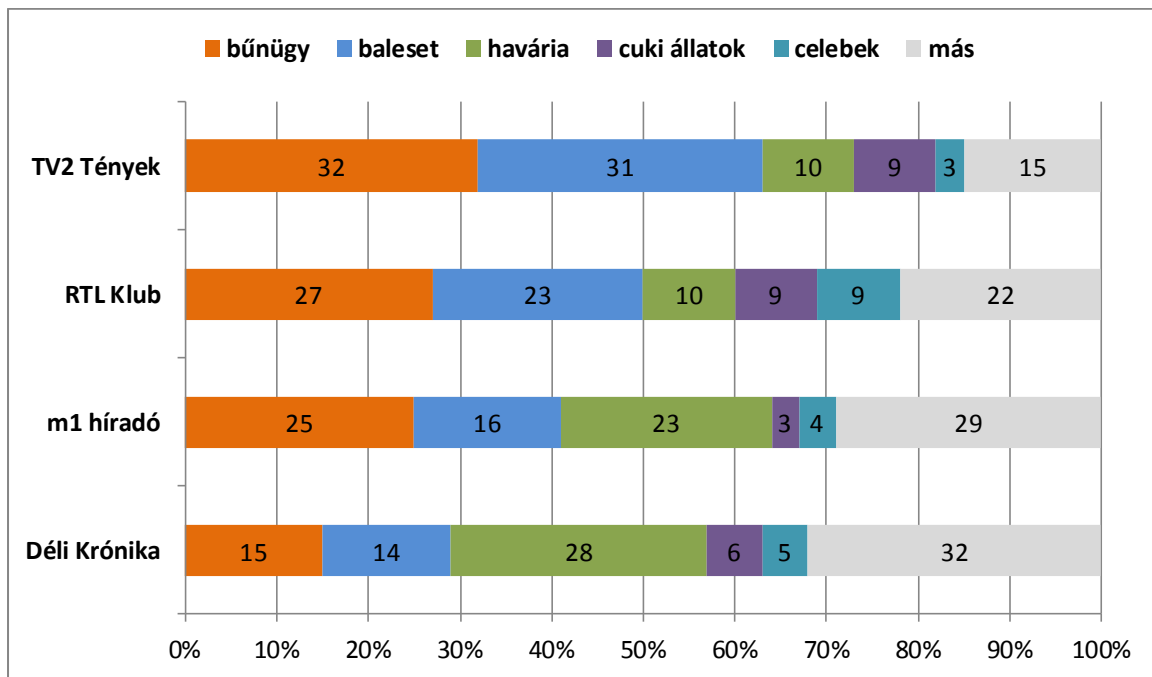
A bulvárhírek témái a sugárzott hírfolyamban – 2014.

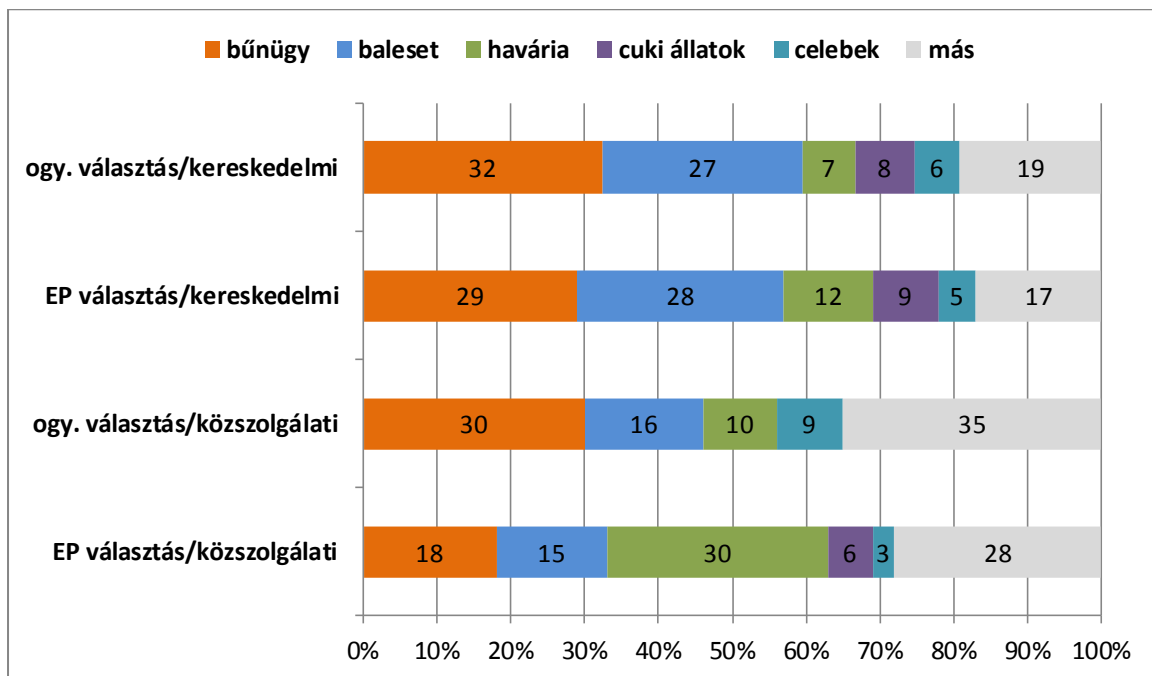
A bulvártémák megjelenítésében azonban jelentős az eltérés az egyes csatornák között is. A TV2 Tényekben feltűnően magas a bűnügyi és a baleseti hírek aránya, a közszolgálati csatornákon pedig a katasztrófa hírek és az egyéb jellegű bulvárhírek töltik ki a bulvártémákra szánt idő nagy részét. Ráadásul a kereskedelmi és a közszolgálati csatornákon másként változott a közölt bulvárhírek témáinak aránya az országgyűlési választás és az EP választás időszakában (azaz szignifikáns a csatorna*választáskampány időszak interakció). A közszolgálati hírműsorokból a magyar parlamenti választás kampányidőszakában teljesen kiszorultak a cuki állatok, a kereskedelmi csatornák hírszerkesztői viszont ekkor is helyet adtak a fóka bábiknak, de más jelentős változás sincs a bulvártémák arányaiban a két kereskedelmi csatornán. A közszolgálati csatornákon viszont nagyon jelentősen növekedett a havária hírek aránya, elsősorban a szerbiai árvíz miatt.

Összességében azt mondhatjuk, hogy a közszolgálati csatornák rugalmasabbak a bulvártémák kezelésében (is), mint a kereskedelmi csatornák. Előbbiek alkalmazkodnak a helyzethez, utóbbiaknak viszont meglehetősen szilárd elképzeléseik vannak arról, hogy miből mennyi kell a hírműsoraikba. A TV2 Tények szerkesztői például sokkal több balesetről és bűnügyről szóló tudósítással igyekeznek növelni a nézettséget, mint az RTL Klub hírszerkesztői, akik viszont több teret engednek a celebeknek és az egyéb bulvár témáknak (pl. díjak, rekordok, külföldi színészek stb.). A cukiságok aránya viszont mindkét csatornán azonos.

A bulvárhírek témái a sugárzott hírfolyamban – 2014.

A bulvárhírek témái a sugárzott hírfolyamban – 2014.

A közéleti hírek témái

2008. és 2011. között két jelentős változás is történt a közéleti hírek közlésének szerkesztési gyakorlatában a sugárzott hírműsorokban: egyrészt nagyon jelentősen csökkent a közéleti hírek száma, másrészt a hírműsorok elejéről, a műsorok közepére, végére tolódtak a közéleti hírek. 2011. és 2014. között e tekintetben nem történt jelentős változás, és a közéleti hírek témaarányai is meglehetősen stabilnak bizonyultak.

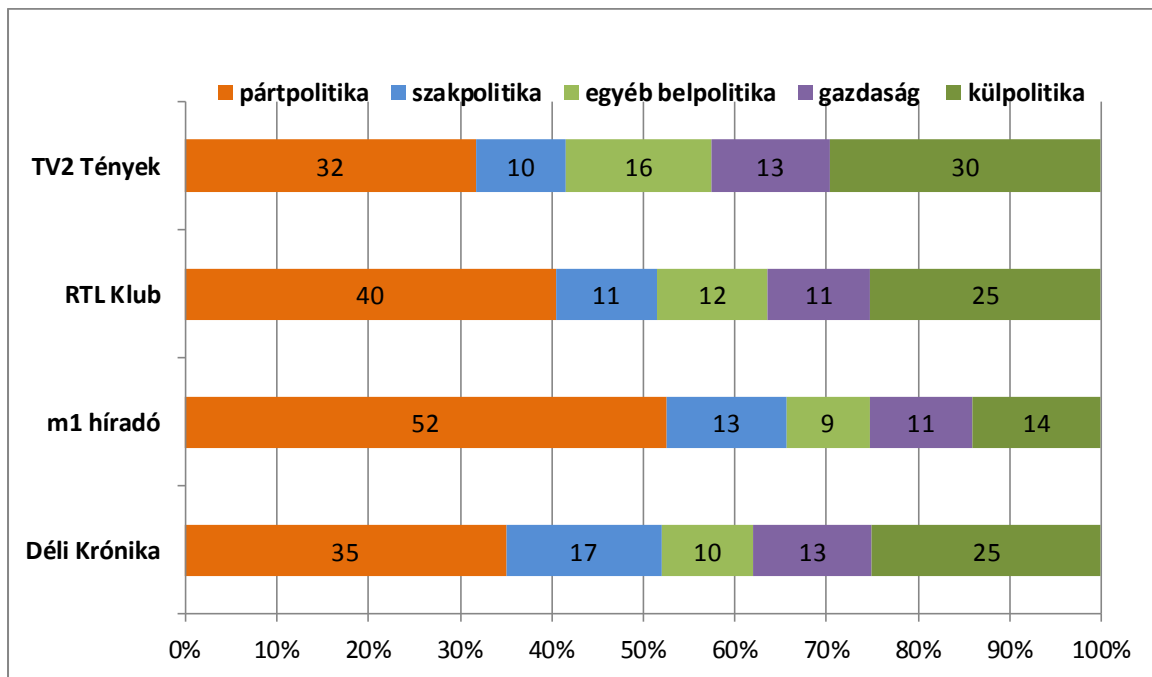
A 2014-ben vizsgált hírműsorok összesen 4.041 közéleti hírt sugároztak a vizsgált időszakokban. Ezek 42 százaléka pártpolitikai hír volt, és **mindössze 13 százalékuk szakpolitikai hír**. Ráadásul a szakpolitikai kérdésekkel foglalkozó hírekben is gyakran megjelenik valamilyen formában a pártpolitikai aspektus. Szakpolitikai hír alatt azokat a közléseket értjük, amelyek a vizsgált problémát, eseményt nem elsősorban a politikai pártok szempontjai, hanem annak szakmai vonatkozásai alapján mutatják be, ehhez igazodó szakértő megszólalókkal.

A közéleti hírek 12 százaléka gazdasági kérdésekkel foglalkozott, 11 százalékuk pedig egyéb belpolitikai vonatkozású politikai eseménnyel vagy kérdéssel. Végül a közéleti hírek 18 százaléka tisztán külpolitikai hír volt, 4 százaléka pedig hazai vonatkozásokat is tartalmazó külpolitikai hír.

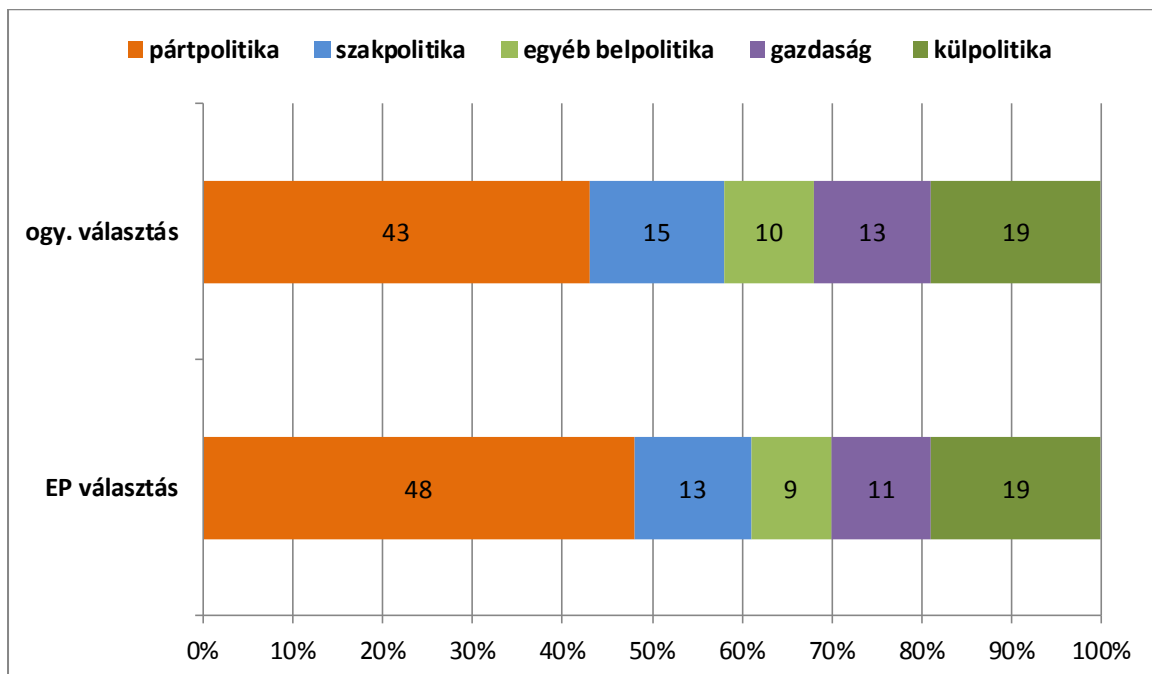
Csatornánként nézve persze jelentősen eltérnek ettől az arányok. Ugyanakkor kampányidőszakok szerint nézve csak a közszolgálati csatornák hírműsorainál találtunk számottevő változást, a kereskedelmi csatornáknál nem. A meglepetés az, hogy az EP választás időszakában a közéleti hírek nagyobb része volt pártpolitikai hír, mint a magyar parlamenti választás időszakában. Ennek oka az, hogy a magyar parlamenti választás kampányában sokszor tudósított a két közszolgálati hírműsor arról, hogy xy átadta, felavatta, és ezek nem pártpolitikai hírek, noha a kormánypárt kampánycéljait szolgálták.

Összegezve az eredményeket a következő kép bontakozik ki: 1. A kereskedelmi csatornák hírműsorainak témái meglehetősen stabil arányokat követnek. Mindkét csatorna sokkal több bulvárhírt közölt, mint közéleti hírt, de ezeken belül eltérőek a témaarányok. A TV2 Tények elsősorban a pártpolitikai híreket kerüli, viszont szívesebben tudósít balesetekről és bűnügyekről, mint az RTL Klub híradó. 2. A két közszolgálati hírműsorban a közéleti hírek dominálnak. Az m1 híradóban ez a legtöbbször pártpolitikai híreket jelent, míg a Déli Krónikában valamivel több a szakpolitikai és a külpolitikai hír. 3. A közszolgálati hírműsorok szerkesztői rugalmasabban kezelik a témaarányokat, mint a kereskedelmi csatornák hírszerkesztői.

A közéleti hírek témái a sugárzott hírfolyamban – 2014.

A közéleti hírek témaarányainak változása a közszolgálati hírműsorokban – 2014.

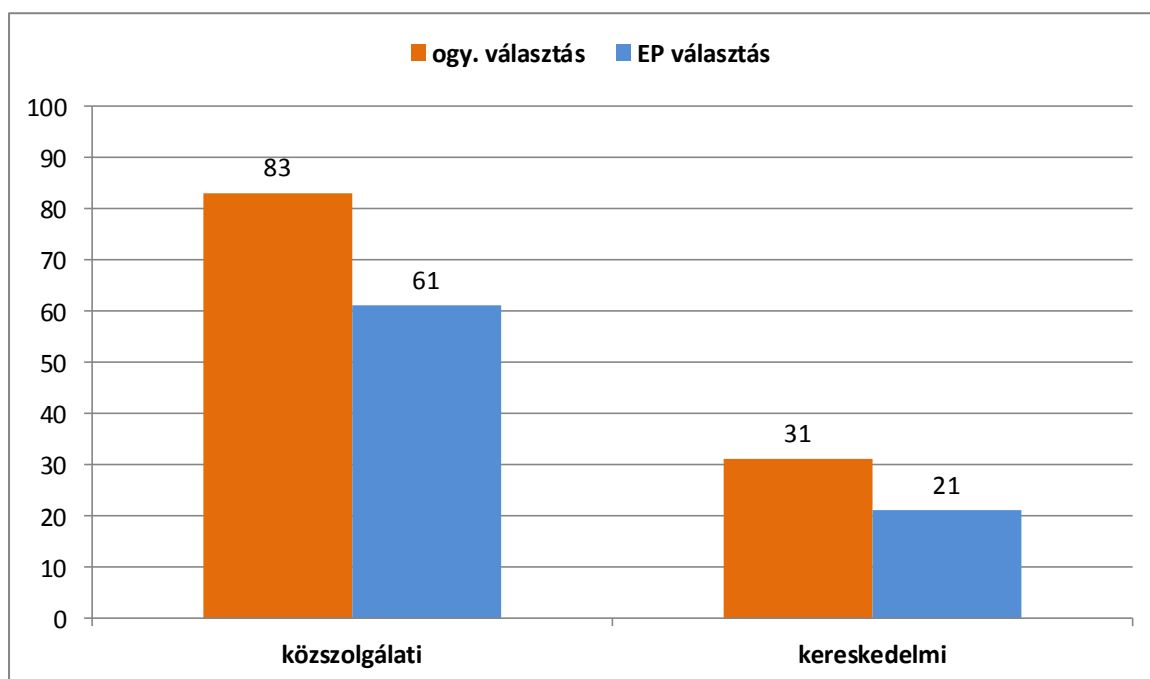

Headline témák

A sugárzott hírműsoroknál a headline helyettesíti a címlapot. A szerkesztők ebben, illetve a hírolvasói (műsorvezetői) előszavakban jelzik azt, hogy mit tekintenek a hírműsor legfontosabb híreinek. Továbbá ezzel igyekeznek felkelteni a közönség érdeklődését is. A Déli Krónikában az esetek 79 százalékában került közéleti hír a headline-ba, az m1 híradóban pedig 66 százalék ez az arány. Az RTL Klub híradóban azonban csak 33 százalék, a TV2 Tények esetében pedig mindössze 22 százalék a közéleti hírek aránya a headline-ban.

Az országgyűlési választás kampányidőszakában sokkal nagyobb valószínűséggel került közéleti hír a hírműsorok headlinejaiba, mint az EP választás kampányidőszakában. Olyannyira, hogy a közszolgálati hírműsorokban szinte csak közéleti hírt emeltek ki így a szerkesztők. Az EP választás időszakában azonban már gyakran kerültek bulvár jellegű hírek is a közszolgálati hírműsorok headlinejába.

A közéleti hírek aránya a hírműsorok headlinejában – 2014.

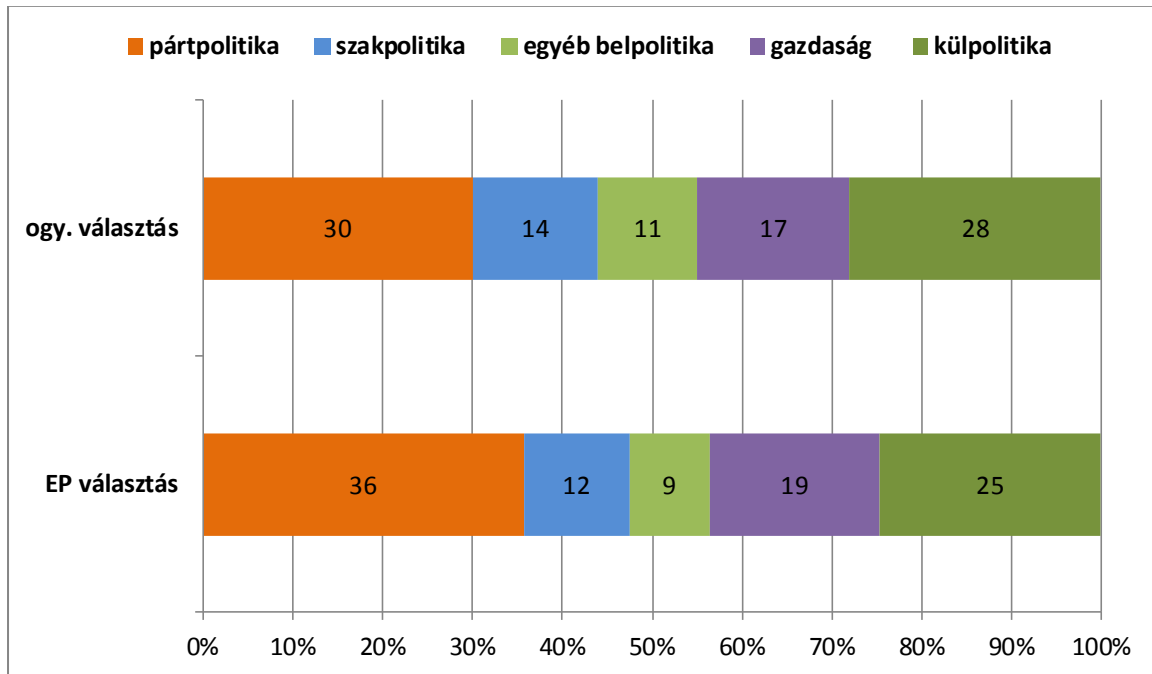

Némileg meglepő módon a headlineba került bulvár hírek témaarányai is eltérnek választási kampányidőszakok szerint nézve. Az országgyűlési választás időszakában sokkal több bűnügyi hírt emeltek ki a szerkesztők, mint az EP választás kampányidőszakában. Ekkor inkább a havária hírek váltak headline témává, ennek elsődleges oka azonban a szélsőséges időjárás és a szerbiai árvíz volt.

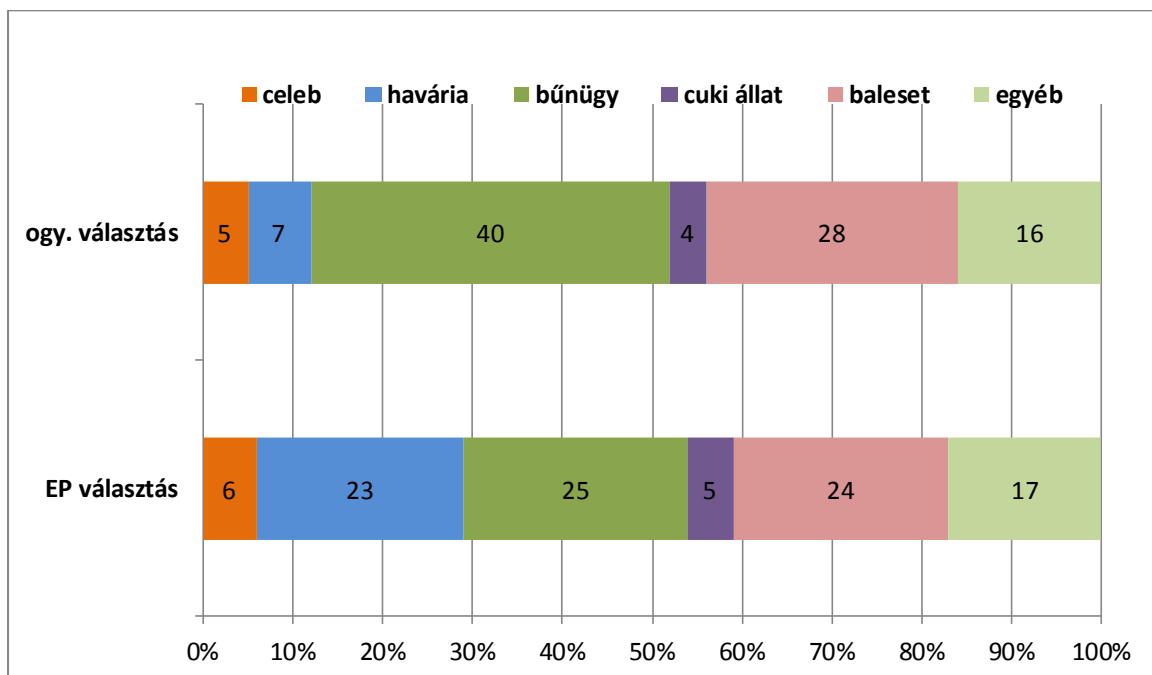
A közéleti jellegű headline hírek tematikus eloszlásánál is van meglepetés: az EP választás időszakában több volt a kiemelt pártpolitikai hír, mint az országgyűlési választás időszakában. Ez persze nagy részben annak is köszönhető, hogy ebben az időszakban sokat foglalkoztak a hírek az országgyűlési választás eredményeivel, illetve az ezek kapcsán kibontakozó politikai vitákkal is.

Az viszont nem magyarázható ezzel, hogy az EP kampány időszakában valamelyest csökkent a headline-okban a külpolitikai hírek aránya, noha nem csak Magyarországon volt EP választás, hanem az Unió minden tagállamában.

A közéleti jellegű headline hírek témaarányai a sugárzott hírműsorokban – 2014.

A bulvár jellegű headline hírek témaarányai a sugárzott hírműsorokban – 2014.

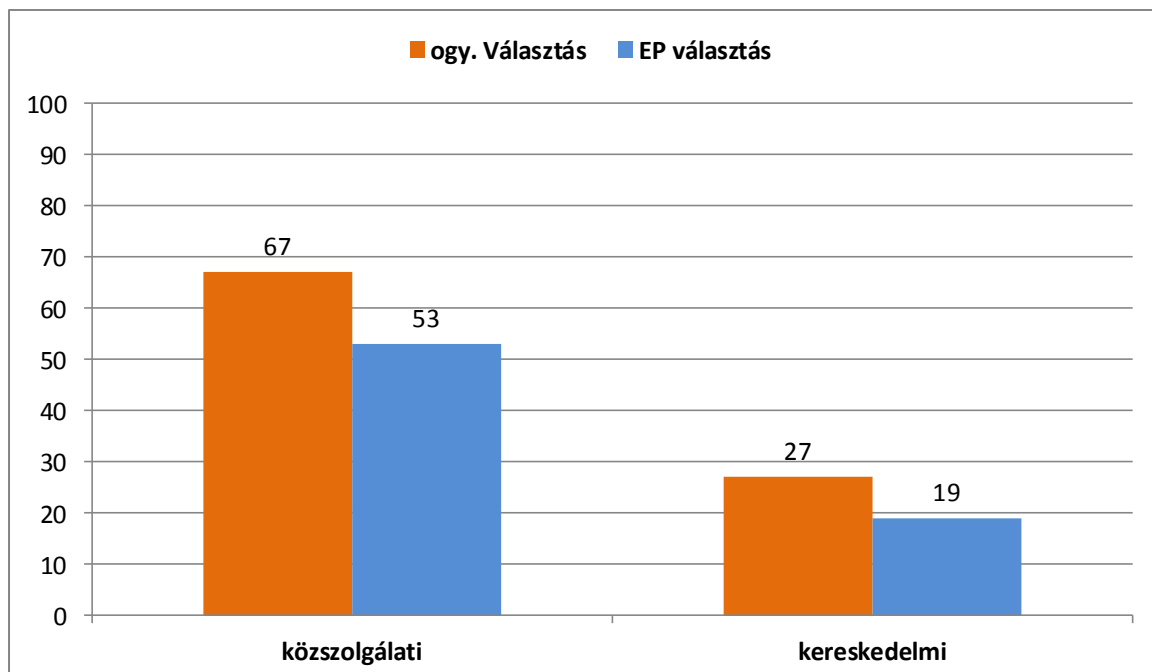
A headline hírek mindig benne szoktak lenni a műsorvezetői előzetesekben is, de a kereskedelmi csatornákon napi rutin, hogy műsor közben is felhívják valamely következő hírre a figyelmet. Ilyesmi a közszolgálati hírműsorokban is előfordul, bár ritkábban, mint a kereskedelmi csatornákon. A műsorvezetői előzetesekben így sokkal több hírt emelnek ki a szerkesztők, mint a headline-okban, összesen a hírek 31 százalékát.

A műsorvezetői előzetesekben kiemelt híreknél gyakorlatilag ugyanaz a mintázat, mint a headline híreknél. A számok persze kicsit mások. Először is azt találtuk, hogy az előzetesekben alacsonyabb a közéleti hírek aránya, mint a headline-okban. Ez azt jelzi, hogy a szerkesztők inkább bulvár jellegű hírekkel igyekeznek fenntartani a közönség figyelmét, mint közéleti hírekkel.

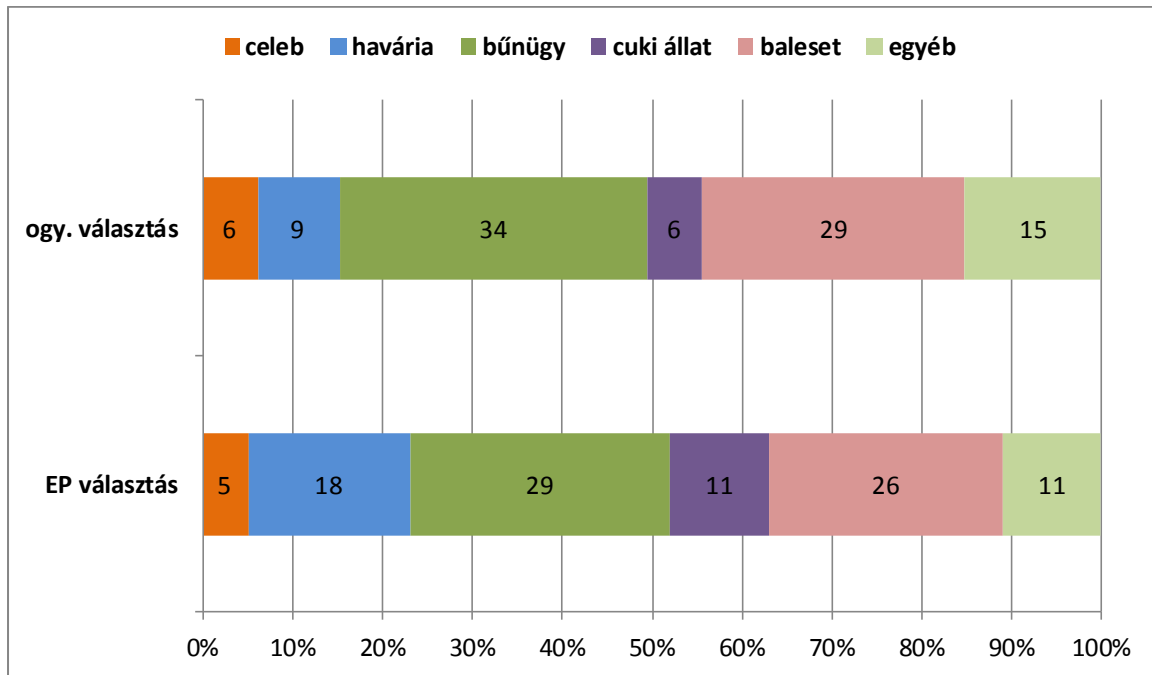
Ugyanakkor az előzetesben kiemelt közéleti hírek esetében is gyakoribb volt a pártpolitika az EP választás időszakában, mint a magyar parlamenti választás időszakában, a bulvár jellegű kiemelt híreknél pedig szintén láttató a bűnügy → havária eltolódás.

Összegezve: A szerkesztőségek hírérzékenységét talán az mutatja a leginkább, hogy mit éreznek kiemelten fontos hírnek, illetve milyen hírekkel akarják fenntartani a közönség figyelmét. A TV2 Tények szerkesztői leginkább a véres bűnügyekre és balesetekre érzékenyek. Az RTL Klub hírszerkesztői is gyakran emelnek ki bűnügyeket és baleseteket, de ők szívesen emelnek ki cukiságokat és celeb híreket is. A közszolgálati hírműsorok gyakran emelnek ki közéleti híreket, és ezen belül pártpolitikai híreket. Különösen akkor, ha ezek botrányosak. Az országgyűlési választás kampányidőszakában gyakran volt kiemelt hír a Simon/Welsz ügy, az EP választás időszakában pedig Kovács Béla került viszonylag sokszor a headlinokba.

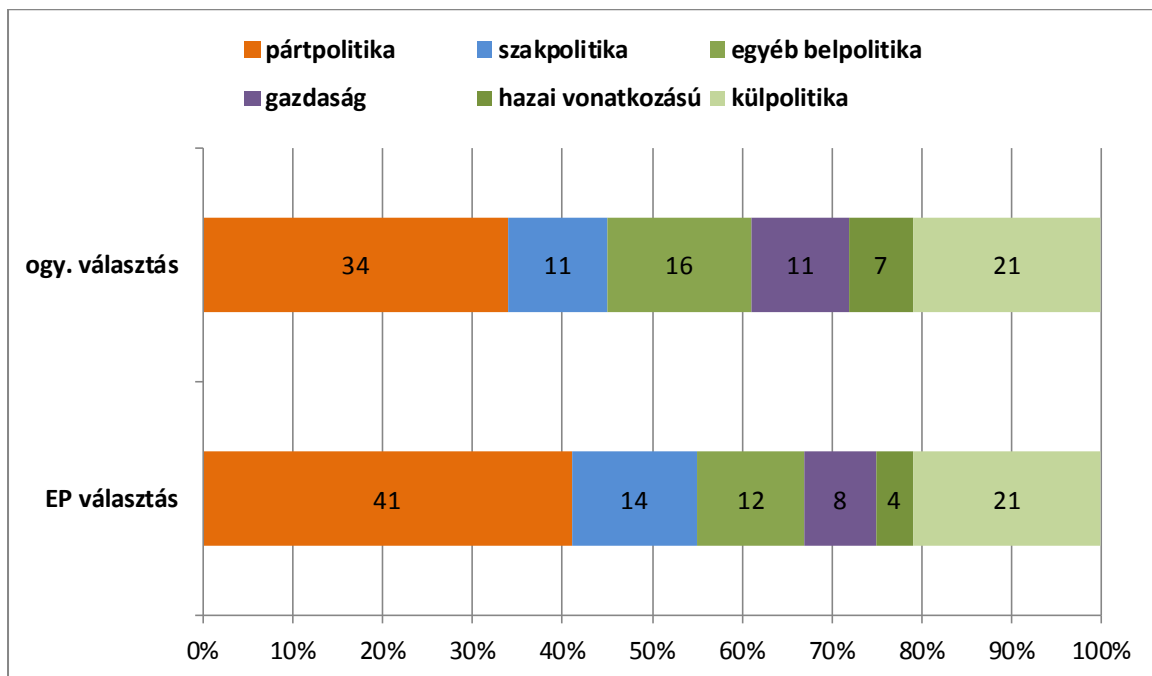
A közéleti hírek aránya a hírműsorok műsorvezetői előzeteseiben – 2014.

A bulvár jellegű előzetesben kiemelt hírek témaarányai a sugárzott hírműsorokban – 2014.

A közéleti jellegű előzetesben kiemelt hírek témaarányai a sugárzott hírműsorokban – 2014.

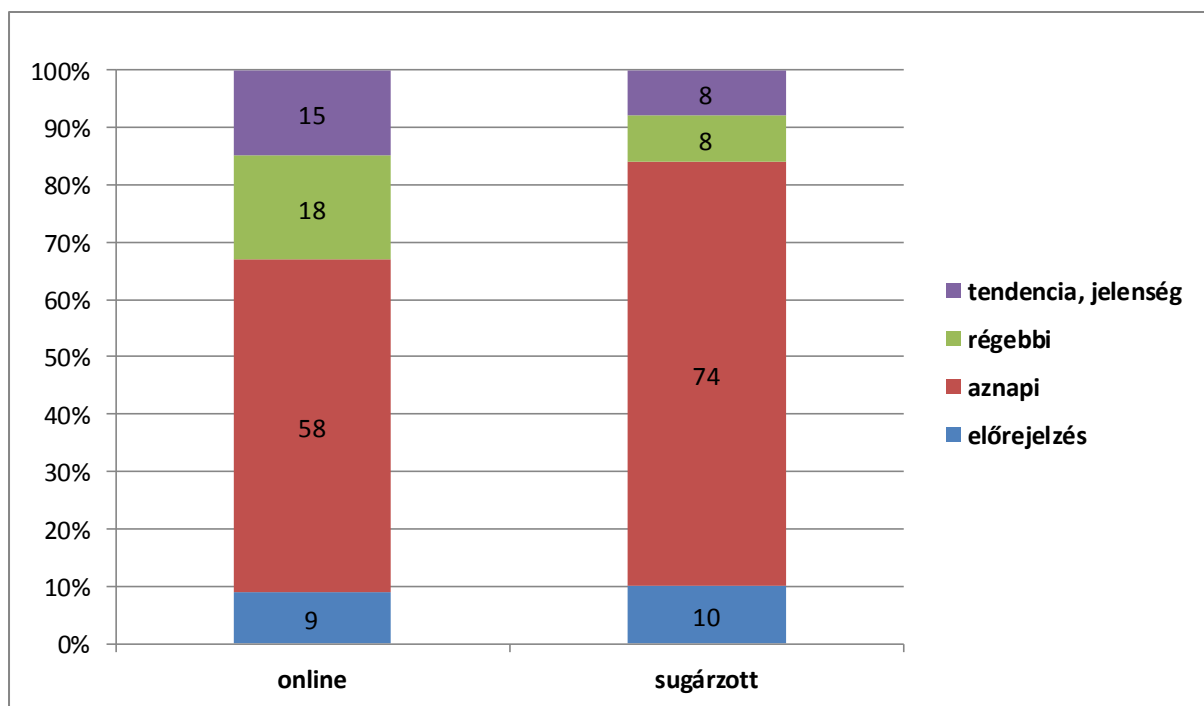

A hírek aktualitása

A print média hátrányban van, hiszen a nyomdai átfutási idő miatt nem tud annyira aktuális lenni, mint a sugárzott és online média. A következő elemzésekből ezért kihagytuk a Metropol híreit. A sugárzott hírfolyamban a hazai vonatkozású közéleti hírek 74 százaléka foglalkozott aznapi eseménnyel, a hírműsorok idején zajló esemény (azaz élő vagy kvázi élő tudósítás) azonban csak elvétve kapott helyet a hírfolyamban. A legfontosabb hírműsorokban ugyanis alig fordult elő élő közvetítés, és ha mégis, akkor az gyakran álélő közvetítés volt. Ilyesmire elsősorban az m1 híradókban láthattunk példákat. A műsorvezető kapcsolja a stúdióból a külső helyszínt, feltesz egy kérdést a képernyőn megjelenő tudósítónak, ő pedig válaszol. Ám egyértelműen látszik, hogy a választ korábban elkészült felvételtől játszották be. A valódi élő adás fehér holló a magyar hírműsorokban.

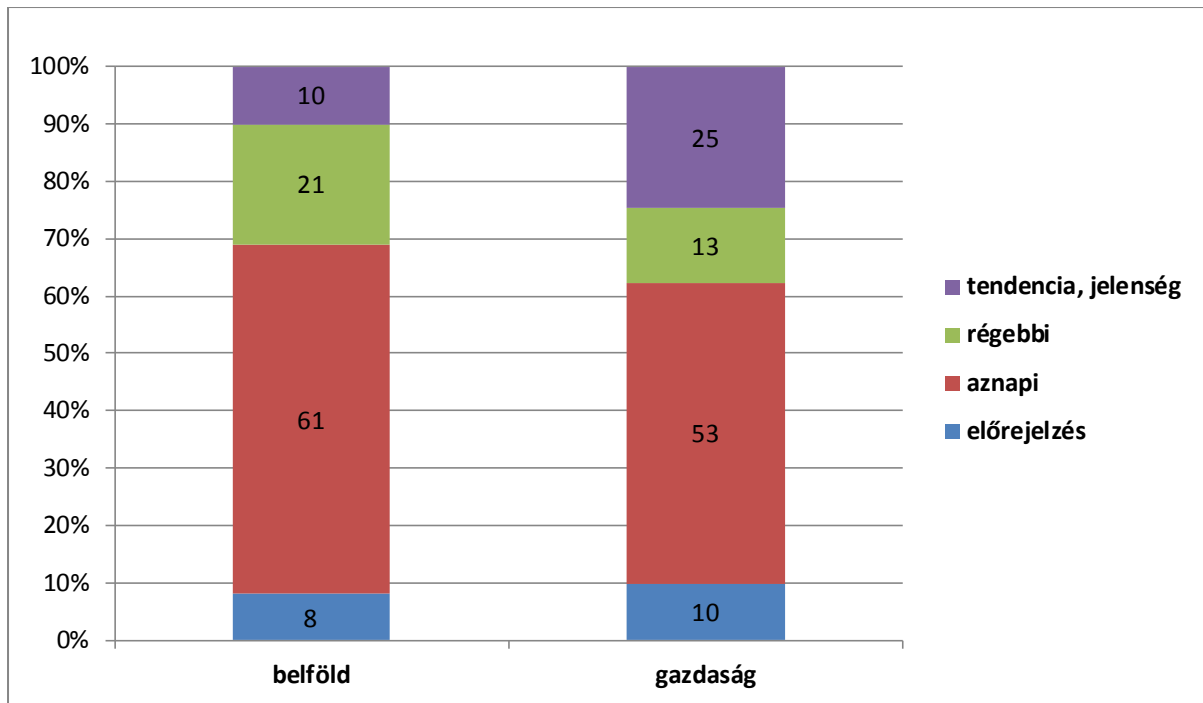
Az online hírcsatornák valamennyire a print lapok örökösei, és ez megmutatkozik abban is, hogy több bennük a tegnapi vagy még régebbi hír, mint a sugárzott hírműsorokban. Másrészt a tendenciákat, jelenségeket bemutató hírek is gyakrabban jelennek meg az online felületeken, mint a sugárzott műsorokban. A történések hátterét megvilágító, tényfeltáró jellegű újságírás, tipikusan nem aktualitáshoz kötött, így ez az eredmény arról is szól, hogy a sugárzott hírműsorokban, ritkább az ilyesmi, mint az online hírportálokon.

A hazai vonatkozású közéleti hírek aktualitása az online és a sugárzott hírfolyamban

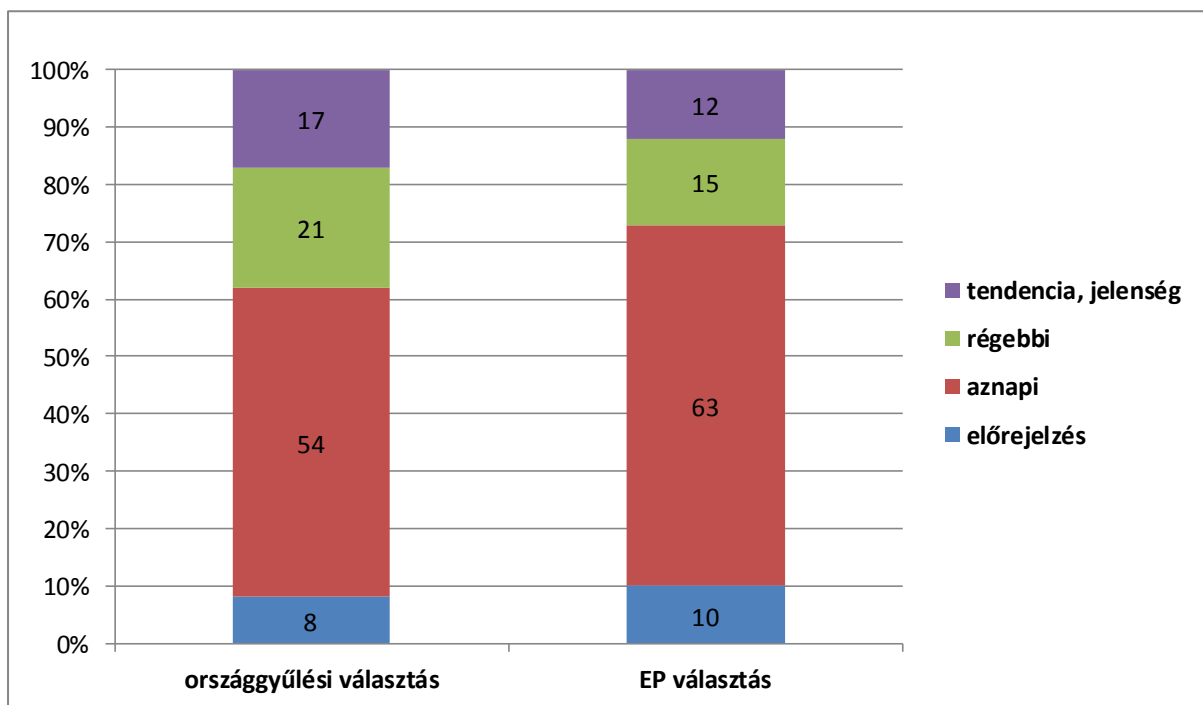

Az Origo.hu és az Index.hu között nincs számottevő különbség a hírek aktualitását nézve. Ugyanakkor a gazdaság rovatokban sokkal többször jelenik meg tendenciákat, jelenségeket bemutató írás, mint a belföld rovatokban (25 százalék vs 10 százalék), amelyeket viszont a napi aktualitások dominálnak (61 százalékban).

A hazai vonatkozású közéleti hírek aktualitása az online hírfolyamban

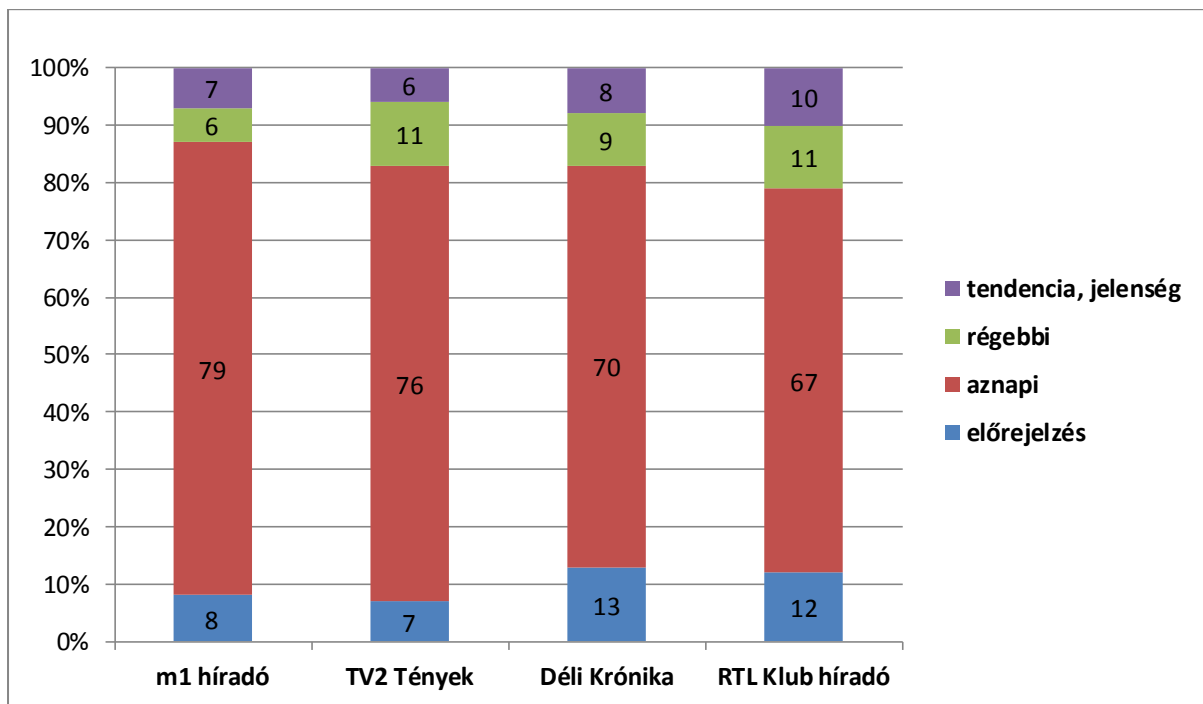
A hazai vonatkozású közéleti hírek aktualitása az online hírfolyamban

Az online hírfolyamban az EP választás kampányidőszakában több napi aktualitású hazai vonatkozású közéleti hír jelent meg, mint a magyar parlamenti választás időszakában. Ez elsősorban abból adódik, hogy az országgyűlési választás kampányidőszakában mindkét portál viszonylag gyakran közölt összefoglaló elemzéseket az elmúlt négy évről, az EP választási kampányban viszont nem nagyon kerültek ilyen jellegű írásokat. Másrészt az EP választás időszaka egybeesett az országgyűlési választás eredményinek megvitatásával és a kormányalakításra való várakozással, és ez is növelte a napi aktualitású hírek arányát.

A sugárzott hírfolyamban nincs számottevő eltérés a közéleti hírek aktualitását nézve a két kampányidőszak között. A négy hírműsor gyakorlata azonban eltérő. Az m1 híradóban és a TV2 Tényekben több a napi aktualitású közéleti hír, mint az RTL híradóban, illetve a Déli Krónikában. E két hírműsorban azonban elsősorban nem a jelenségeket, tendenciákat bemutató hírek miatt kevesebb a napi aktualitású hír, hanem inkább a különböző közéleti események előrejelzései miatt.

A hazai vonatkozású közéleti hírek aktualitása a sugárzott hírfolyamban

Hírcsinálók

A legtöbb hazai vonatkozású írott és sugárzott közéleti hírnél eléggé egyértelműen el lehetett dönteni, hogy ki a hírcsináló, az *agenda setter*. Példa: a magyar parlamenti választás kampányidőszakában mindennapos hír volt Simon Gábor. Akár volt ennek bármi aktualitása, akár nem. Simon Gábor az MSZP politikusa (volt), ám a témát a Fidesz vezette elő és tartotta napirenden, így teljesen egyértelmű, hogy a Simon Gáboros hírek hírcsinálója nem az MSZP, hanem a Fidesz. Az viszont kevésbé egyértelmű, hogy egy hírnek a kormány vagy a kormánypárt a gazdája. Itt azt az elvet követtük, hogy a szakpolitikai jellegű híreknél a kormányt, a párpolitikai jellegű híreknél pedig a kormánypártot kódoltuk hírcsinálónak. A legtöbb esetben azonban a hírek szereplői alapján lehetett dönteni arról, hogy ki a hír gazdája.

A magyar parlamenti választás időszakában nagyon is gyakori volt az, hogy nem valamelyik ellenzéki párt volt egy hír gazdája, hanem a kormányváltásra összefogó MSZP, DK az Együtt-PM és az MLP közösen. Az ilyen híreknél külön kóddal az „Összefogást” jelöltük hírcsinálónak, és nem az abban résztvevő valamelyik pártot. Az MSZP-hez (vagy más párthoz) kötődő hírek persze nem mindig voltak könnyen megkülönböztethetőek az „összefogáshoz” kötődő hírektől, de ez kevésbé zavaró, mert a mélyebb elemzésekhez az alacsony előfordulási gyakoriságok miatt amúgy is össze kell vonni a kódokat.

Írott hírfolyam

A 2008-as online hírfolyamban a hazai vonatkozású közéleti hírek 25 százalékánál volt hírcsináló az akkori kormányoldal. 2011-ben viszont az új kormány már az online közéleti hírek 35 százalékát generálta. A választási kampányokban tovább növekedett a kormány hírgeneráló ereje, és most a közéleti hírek 42 százalékánál volt hírcsináló a kormány, a Fidesz vagy valamelyik kormányszerv. (Ebben az összehasonlításban természetesen nincsenek benne a Metropol közéleti hírei, hiszen erre vonatkozóan korábban nem volt korábbi mérés).

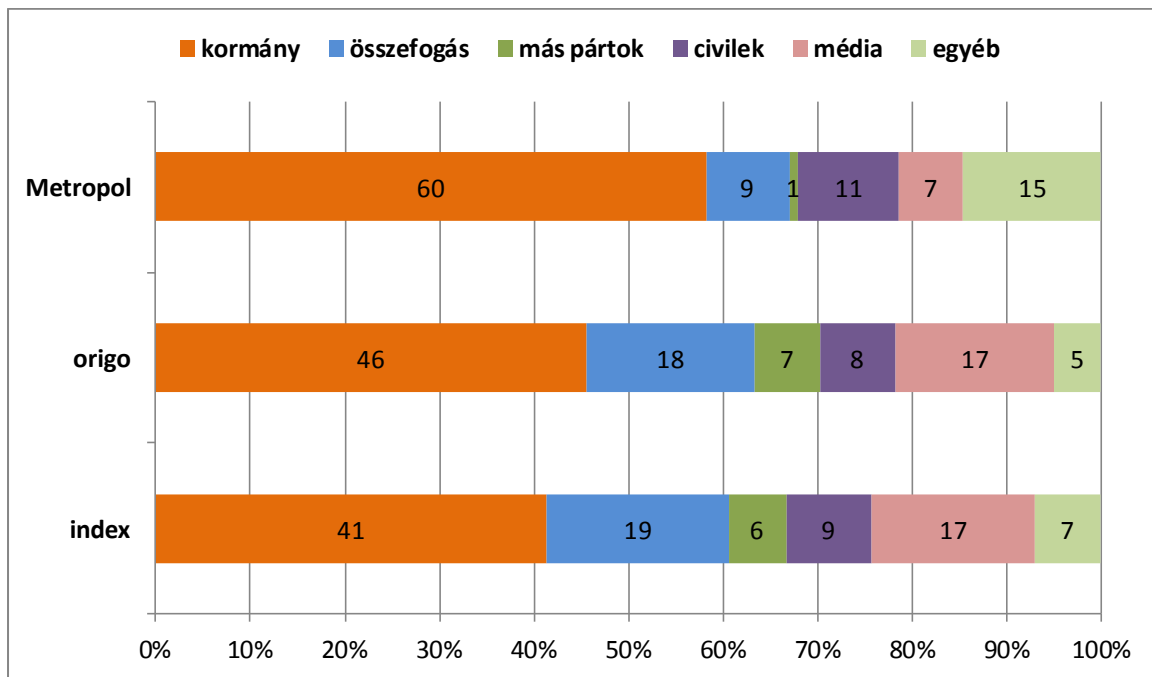
A kampányidőszakok szerint is nézve adatokat: szignifikáns a két időszak közti eltérés, ám ezek a különbségek eltűnnek, ha összevonjuk az adatokat. A legnagyobb eltérés ugyanis az, hogy a magyar választási kampányban kicsivel gyakrabban volt hírcsináló a Fidesz, mint az EP választás kampányidőszakában, amikor viszont az állami szervek generáltak gyakrabban híreket nagyobb. Ezt itt a legtöbbször a Nemzeti Választási Irodát, illetve Bizottságot jelenti, és alapvetően a választási eredmények közzétételéről van szó.

Az Origion és az Indexen hasonló a hírcsinálók gyakorisága. A Metropolban viszont lényegesen gyakrabban hírcsináló a kormány, mint az online hírfolyamban, és a nyomtatott lapban ritkább a média által generált hír (ez az esetek nagy részében saját kezdeményezést jelent), mint a két portálon. A Metropolban az egyéb címke alá sorolt hírcsinálók is viszonylag sokan vannak. Ez itt a legtöbbször külföldi szervezetet jelent, és arról van szó, hogy a Metropolban gyakran jelennek meg külföldről átvett anyagok.

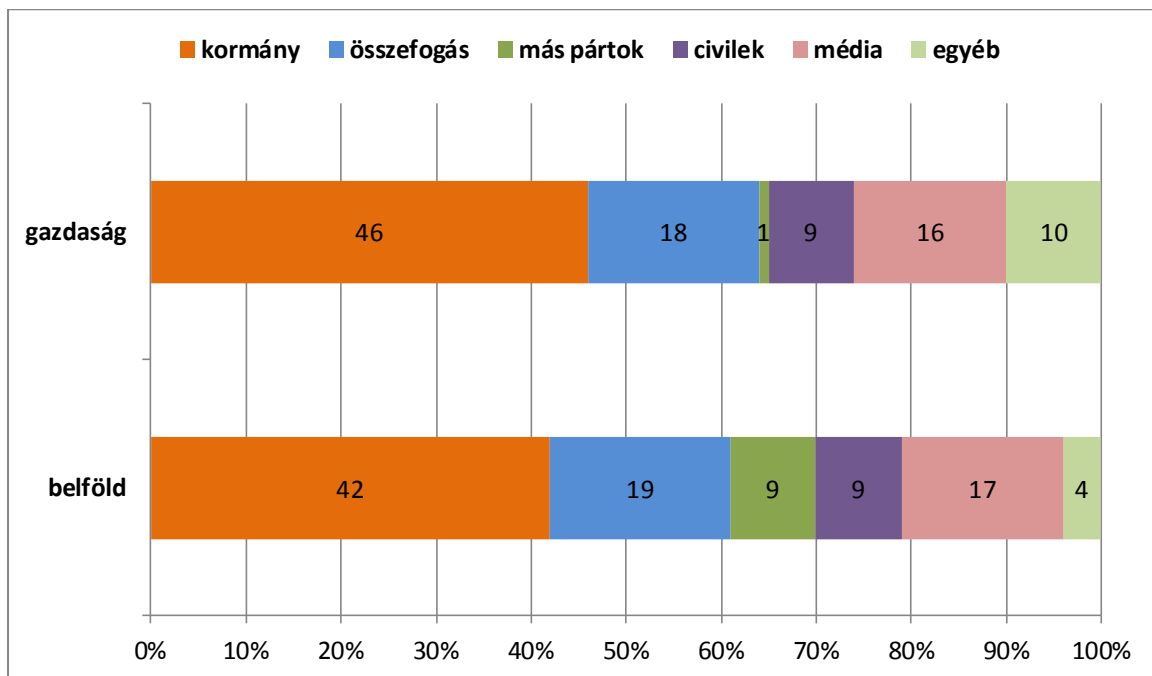
A hazai vonatkozású közéleti hírek hírcsinálói az írott hírfolyamban

<i>3.765 hír</i>	ogy. választás	EP választás	Σ
kormány	18	17	18
állami szerv	18	21	19
parlament	1	2	1
Fidesz	8	6	7
kormányoldal	45	46	45
MSZP	5	5	5
Együtt-PM	2	3	2
DK	2	2	2
összefogás	9	7	8
összefogás oldal	18	17	17
LMP	1	1	1
Jobbik	2	3	3
egyéb párt	2	2	2
egyéb pártok	5	6	6
média	15	16	16
külföldi szervezet	5	7	6
szakmai-, érdekvédelmi- és civil szervezetek	10	8	9
egyéb	2	1	2
egyéb	17	16	17

A hazai vonatkozású közéleti hírek hírcsinálói az írott hírfolyamban – 2014.

A hazai vonatkozású közéleti hírek hírcsinálói az online hírfolyamban – 2014.

Sugárzott hírfolyam

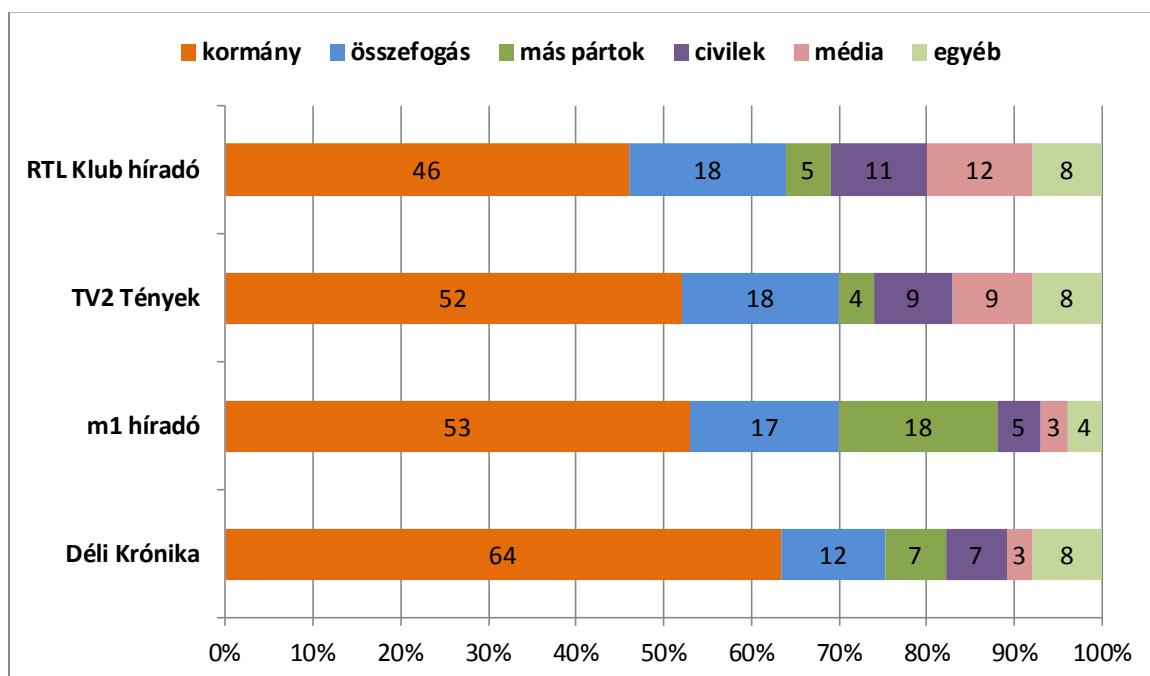
2008-ban a sugárzott hírműsorokban is a hazai vonatkozású közéleti hírek nagyjából negyedénél volt hírcsináló a kormány, illetve az MSZP. 2011-ben viszont a hazai vonatkozású közéleti hírek kicsivel több, mint a harmadát a kormány és a Fidesz kezdeményezte. Végül 2014-ben négytizedre növekedett ez az arány. Ha pedig a kormány szerveket is idevesszük, akkor a közéleti hírek több mint a felét kormányoldal generálta.

A hazai vonatkozású közéleti hírek hírcsinálói a sugárzott hírfolyamban

3.336 hír	ogy. választás	EP választás	Σ
kormány	33	28	31
állami szerv	12	14	13
parlament	1	2	1
Fidesz	8	10	9
kormányoldal	54	54	54
MSZP	7	9	8
Együtt-PM	2	4	3
DK	1	1	1
összefogás	5	4	5
összefogás oldal	15	18	17
LMP	3	3	3
Jobbik	4	5	4
egyéb párt	5	2	4
egyéb pártok	12	10	11
média	5	6	5
külföldi szervezet	7	6	6
szakmai-, érdekvédelmi- és civil szervezetek	5	4	5
egyéb	2	2	2
egyéb	14	12	13

Az összevonások után a sugárzott hírfolyamban is eltűnik a két kampányidőszak közti eltérés, ám a hírműsorok közti eltérések nagyon jelentősek. A Déli Krónikában sokkalta több volt a kormányoldal által generált hír, mint a másik három műsorban. Az m1 híradó jellegzetessége pedig az, hogy sokkal nagyobb teret adtak a kis pártoknak, mint a többi hírműsor. A kereskedelmi csatornákon magasabb a média (többnyire saját) kezdeményezésű közéleti hírek aránya, mint a közszolgálati csatornákon, és az RTL Klub híradó tájékoztatáspolitikája a hírcsinálók arányait nézve valamivel kiegyensúlyozottabb, mint a TV2 Tényeké.

A hazai vonatkozású közéleti hírek hírcsinálói a sugárzott hírfolyamban – 2014.

A számszerűsített adatokból nem látszik, de az értelmezéshez jó tudni, hogy az ellenzéki pártok esetében a „hírcsinálás” a legtöbbször azt jelenti, hogy sajtótájékoztatót tartottak valamilyen témáról. Egészen ritkán fordult elő az, hogy másként is hírt tudtak generálni a sugárzott hírműsorokban. A kormányoldal szereplői is gyakran tartanak sajtótájékoztatókat, ám ők más módokon is gyakran tudnak a hírcsinálóvá válni.

Műsoridők

A sugárzott hírműsorokat a műsorvezetői előszótól, az időjárás jelentésig, illetve a sport hírekig figyeltük és kódoltuk. Egy átlagos m1 híradóban 22 hír (szórás=5 db) van, és erre átlagosan 35 percet szánnak (szórás=3 perc). A Déli Krónika átlagosan 14 hírt közöl átlagosan 18 perc alatt (szórás 3 db, illetve 3 perc). Az RTL Klub híradókban átlagosan 24 hír van és az átlagos adásidő 39 perc. Ugyanakkor a kereskedelmi csatornákon sokkal nagyobb a közölt hírek és az erre szánt műsoridők szórása, mint a közszolgálati hírműsorokban.

A TV2 Tények a leghosszabb hírműsor, átlagosan 56 percig tart, de ehhez az átlaghoz 14 perc szórás tartozik. Ez abból adódik, hogy a TV2 Tények sokszor több mint egyórás műsor, máskor viszont megelégszenek fél órával is. A TV2 Tények abból a szempontból is különbözik a többi hírműsörtől, hogy itt a legmagasabb az átlagos híridő: 1,92 perc (szórás=16 másodperc). Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a műsor híreinek zömét kitevő bűnügyi és baleseti híreknél ők több szempontból is elmondják ugyanazt. A tipikus TV2 Tények baleseti hírből szerepel egy tűzoltó, aki elmondja, hogy feszítővágó segítségével kiszabadították a sérültet, egy mentős, aki elmondja, hogy kórházba szállították a sérültet, és egy vagy több szemtanú, aki éppen ott volt és vagy tud valamit az eset körülményeiről vagy nem. Végül a riporter is összefoglalja a látottakat, hallottakat, hogy biztosan értsük.

A Déli Krónika hírei sokkal pergősebbek, mint a tévés hírek, és ez nem műfaji sajátosság, hanem annak köszönhető, hogy itt a legkevesebb a redundancia. Az m1 híradó viszont a tekintetben különbözik a leginkább a másik három sugárzott hírműsörtől, hogy itt a híridők szórása 24 másodperc, míg a többiekénél csak 16-17 másodperc. Ez az adat azt jelzi, hogy az m1 híradó szerkesztői rugalmasabban kezelik az egyes hírekre szánt időt, mint a másik három hírműsor szerkesztői. Az alapadatokat táblázatban foglaltuk össze.

A hírműsorok híridő jellemzői

2014.	Déli Krónika	m1 híradó	RTL Klub híradó	TV2 Tények
a közölt hírek átlaga	14 db	22 db	24 db	29 db
szórás	3 db	5 db	7 db	8 db
átlagos műsoridő	18 perc	35 perc	39 perc	56 perc
szórás	3 perc	3 perc	13 perc	14 perc
átlagos híridő	1,36 perc	1,68 perc	1,59 perc	1,94 perc
szórás	17 másodperc	24 másodperc	16 másodperc	16 másodperc

Ezek a mutatók nem térnek el egymástól kampányidőszakok szerint nézve.

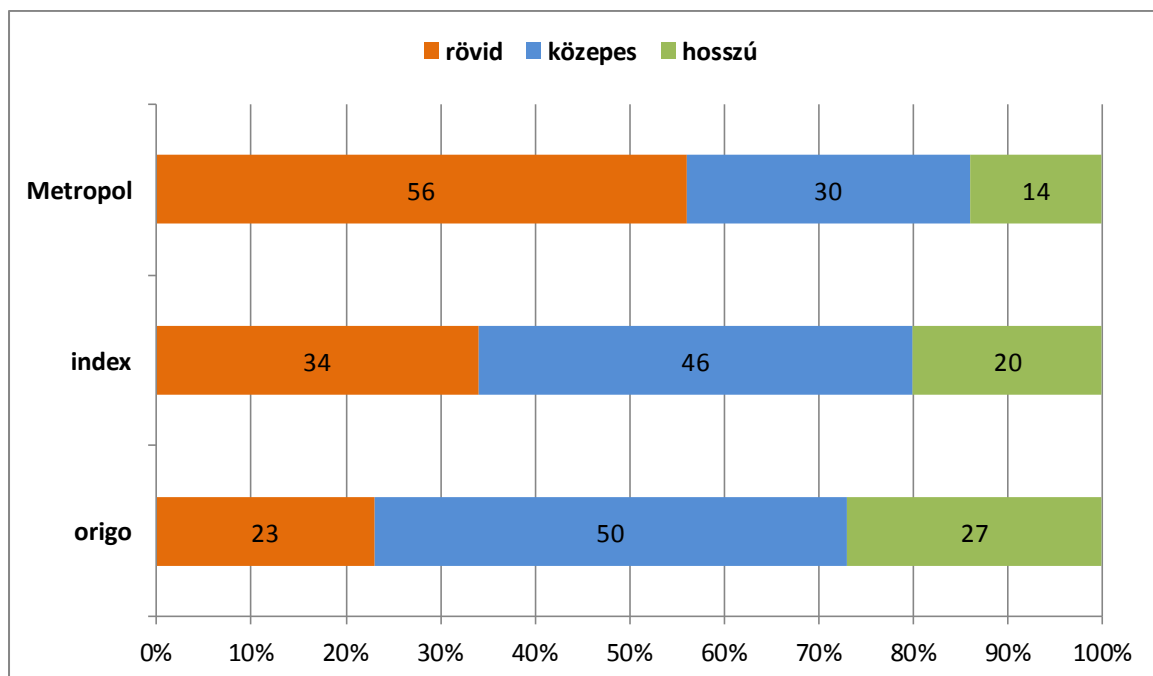
Az írott cikkek hosszúsága

Az online hírfolyam cikkeinél az jelöltük, hogy milyen hosszú írásokról van szó. Három kategóriát használtunk:

1. rövid cikk: ha az írás néhány soros (függetlenül attól, hogy van-e hozzá, kép vagy video melléklet)
2. közepes cikk: ha az írás több mint néhány sor, de azért elfér egy képernyőn
3. hosszú cikk: ha a teljes cikk olvasásához görgetni vagy lapozni kell a képernyőt

A Metropol esetében egy kicsit szubjektívebb a besorolás, de azért itt se volt nehéz kódolási döntéseket hozni az írások hosszúságáról. A teljes hírfolyam cikkeinek harmada rövid cikk, 45 százaléka közepes, és csak 22 százalék a hosszabb közéleti cikkek aránya. Oldalanként azonban nagyon eltérnek ettől az arányok. A Metropol közéleti híreinek többsége rövid cikk, és az Origo gyakrabban jelentek meg hosszabb írások, mint az Indexen.

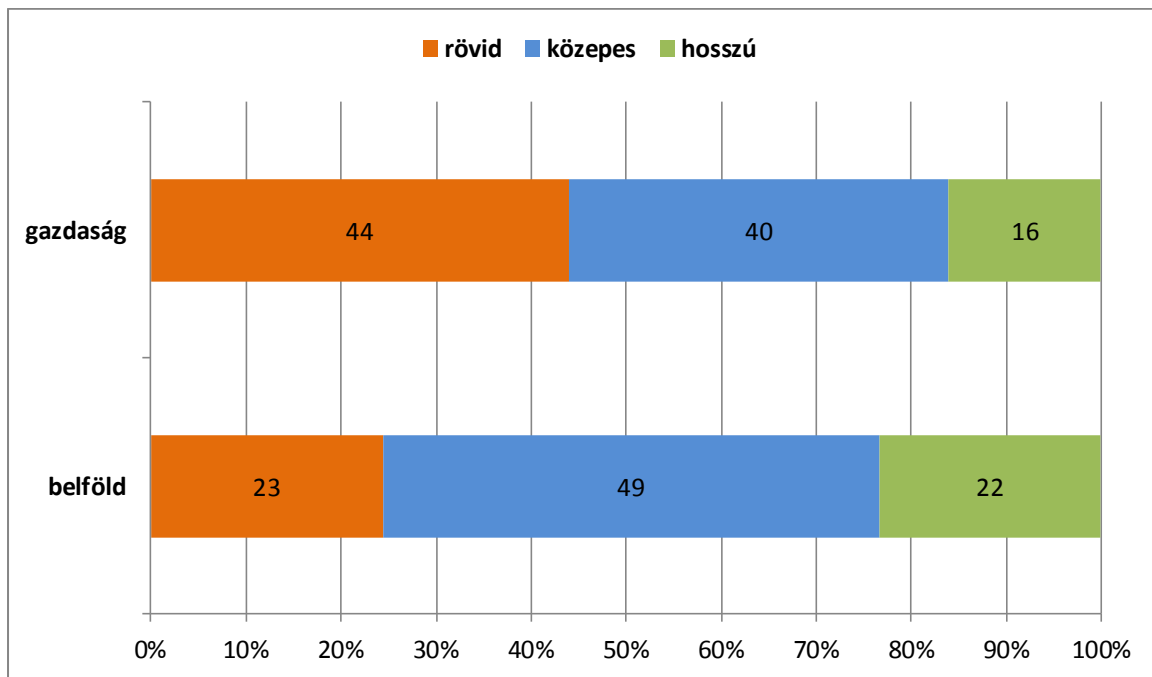
A hazai vonatkozású közéleti hírek terjedelme az írott hírfolyamban – 2014.

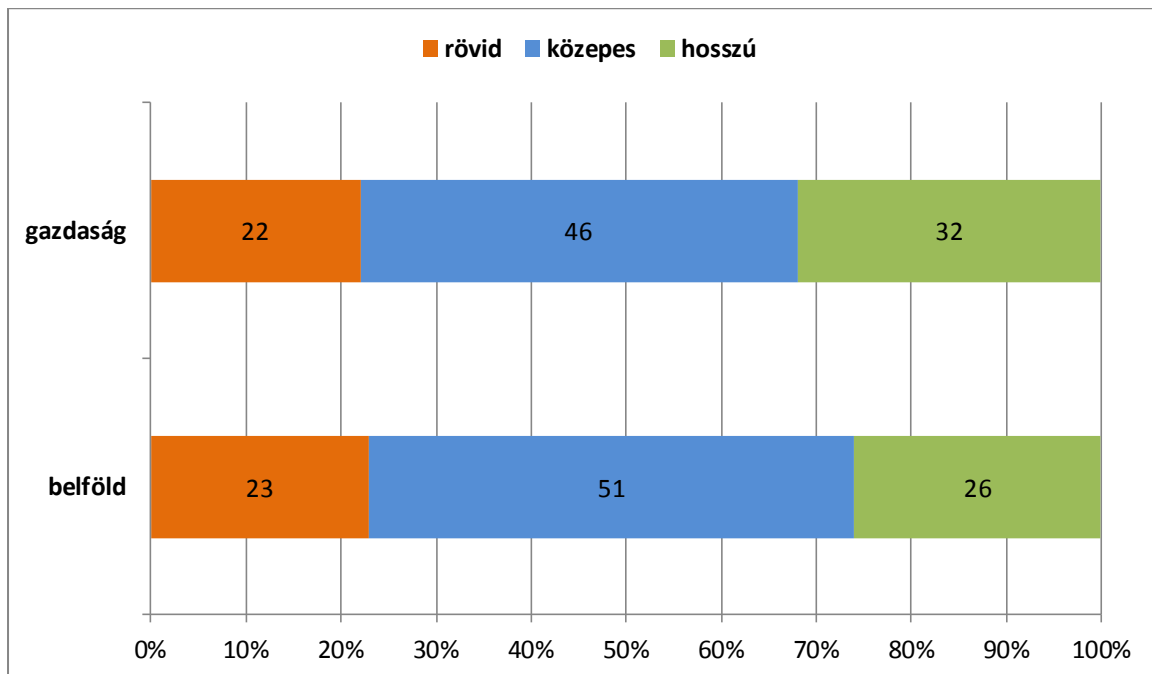
Kampány-időszakok szerint nézve azt találtuk, hogy az EP választás időszakában az Indexen 42 százalékról 51 százalékra növekedett a közepes cikkek aránya, miközben a rövid írások aránya 37 százalékról 30 százalékra csökkent. A másik két médián nem változott a szerkesztési gyakorlat az EP választási kampány idején.

Az Origo inkább a gazdaság rovatban szokott hosszabb cikkeket publikálni, míg az Indexen a belföld rovatban magasabb a hosszabb írások aránya.

A hazai vonatkozású közéleti hírek terjedelme az Indexen – 2014.

A hazai vonatkozású közéleti hírek terjedelme az Origion – 2014.

A szerkesztőségek prioritásit az is jelzi, hogy mely témáknak szentelnek legalább időnként tágabb teret is. A Metropol alapvetően bulvár jellegű újság, és a hazai vonatkozású közéleti híreket szinte mindig az MTI-től veszi át. Így érthető, hogy ezek többsége rövid írás. Az Origo viszont elsősorban a gazdasági rovatában jelentetett meg hosszabb, elemző jellegű írásokat, illetve interjúkat, míg az Index, inkább a belföld rovatában.

A magyar közéleti szereplők médiajelenléte

Orbán Viktor a monitorozott 100 nap során összesen 715 hírben volt szereplő. Ez azt jelenti, hogy szinte mindennap, minden vizsgált hírfelületen megjelent egyszer vagy többször. Rajta kívül még 13 közszereplő büszkélkedhet száznál több szerepléssel. Ez az erős médiajelenlét azt is jelenti, hogy ők a főszereplői az írott és a sugárzott hírfolyamnak is. Ugyanakkor 100+ klub tagjai közül öt szereplő jelenléte sokkal erőteljesebb a sugárzott hírekben, mint az írott hírfolyamban, két szereplő jelenléte viszont az írott hírekben erőteljesebb. Nehezen eldönthető kérdés, hogy ez a közszereplőn vagy médián múlik, de Pálffy Ilona elsősorban azért van erőteljesebben jelen a sugárzott hírfolyamban, mert a választásokkal kapcsolatos információkat a leggyakrabban sajtótájékoztatókon tette közzé a Nemzeti Választási Iroda vezetője.

A broadcast média többnyire tudósításokat közölt ezekről a tájékoztatókról, az írott hírfolyamban viszont sokszor csak az információk jelentek meg, mert annak csekély volt a jelentősége, hogy ki mondta el ezeket. Rogán Antal és Lázár János esetében viszont inkább arról lehet szó, hogy ők viszonylag ritkán állnak ki sajtótájékoztatókat tartani, ugyanakkor erős a politikacsináló szerepük. A szakpolitikai kérdéseket boncolgató írásokban így másoknál nagyobb valószínűséggel lesznek szereplők. (A táblázatban kiemeléssel jeleztük, ha az egyik platformon szignifikánsan erősebb a közszereplő médiajelenléte, mint a másikon.)

100+ szereplés	írott hírek	sugárzott hírek	Σ
1. Orbán Viktor	388	327	715
2. Mesterházy Attila	154	256	410
3. Gyurcsány Ferenc	141	162	303
4. Bajnai Gordon	121	118	239
5. Simon Gábor	103	100	203
6. Vona Gábor	81	94	175
7. Schiffer András	70	82	152
8. Rogán Antal	92	52	144
9. Varga Mihály	47	94	141
10. Lázár János	100	34	134
11. Áder János	46	70	116
12. Pálffy Ilona	28	85	113
13. Welsz Tamás	53	48	101
14. Szanyi Tibor	32	69	101

Az 50-96 szerepléssel büszkélkedő klubnak 16 tagja van. Ide tipikusan olyan közszereplők kerültek, akik konkrét ám hangsúlyos ügyeket vittek a választási kampányokban és viszonylag ritkán szólaltak meg más kérdésekben. Ezért is van az, hogy a klub tagjainak jelenléte inkább a sugárzott hírekben erős. A kivétel Tarlós István, aki leginkább úgy szerepelt a hírekben, hogy írtak róla, illetve a várospolitikájáról valamit. Budapest főpolgármestere viszonylag ritkán állt kamerák elé. Kivéve, amikor éppen átadott valamit, játszóteret, 4-es metrót stb. (A 100-nál kevesebbszer felbukkanó közszereplőkre vonatkozó adatokat lásd a mellékletben.)

A 30-49 szerepléssel jellemezhető klub tagjai tipikusan kisebb pártok első emberei vagy nagypártok második vonalbeli politikusai. A pártszóvivőket és a kispártok vezetőit onnan is fel lehet ismerni, hogy sokkal jelentősebb a jelenlétük a sugárzott hírekben, mint az írott hírekben. Ez főleg azért van így, mert a közszolgálati hírműsorokban a „pártatlan tájékoztatás” jegyében nagy felületet kaptak a teljesen esélytelen kispártok is. Németh Lászlóné és Matolcsy György viszont olyan közszereplők, akikről gyakrabban írnak, mint ahányszor kamerák elé szoktak állni.

A 20-29 szereplést abszolválók klubjában akad egy igazi civil is: Heiszler András. Ő a Mazsihisz tisztújítása kapcsán és az ezzel kapcsolatos viták okán vált közszereplővé. Ez a téma azonban ritkán jutott túl a sugárzott hírműsorok szerkesztőinek hírérzékenységi küszöbén.

Az írott és a sugárzott hírfolyamon belüli rangsorok szignifikánsan korrelálnak egymással, egyszerűen azért, mert vannak fontos és kevésbé fontos közszereplők, akik mindkét hírfolyamban ritkábban jutnak szereplési lehetőséghez, mint az első vonal politikusai

Írott hírfolyam

Nem minden hazai vonatkozású közéleti hírben van nevén nevezett közéleti szereplő, az írott hírfolyam azonban így is több száz szereplő szerepelt a saját nevével a vizsgált 100 nap folyamán. 10 hírnél többször azonban csak 71 közszereplő neve bukkant fel. A legtöbbször természetesen Orbán Viktoré, akit jócskán lemaradva követnek a kormányváltásra összefogó pártok első emberei. Mesterházy Attila, Bajnai Gordon és Gyurcsány Ferenc neve együttesen valamivel több cikkben szerepel, mint Orbán Viktoré, ám nagyon sokszor így együtt és a cikkek között sok olyan is van, ahol a Simon Gábor ügy mellékszereplőiként bukkant fel a nevük.

A legtöbb vezető politikus gyakrabban szerepelt az írott hírfolyamban a magyar parlamenti választás kampányidőszakában, mint az EP választási kampányban. Ez elsősorban azt jelzi, hogy mekkora tétet tulajdonított a két választásnak a politika világa. Molnár Zsolt viszont az országgyűlési választás után került bele sok hírbe. Elsősorban azért, mert előkerült róla egy kompromittáló video, ami az 1992-es Göncz Árpád elleni tüntetésen készült. A Simon Gábor / Welsz Tamás ügyet az EP kampányban a Kovács Béla ügy váltotta. Előbbi szinte teljesen lekerült a napirendről, utóbbi azonban sokkal kevésbé volt intenzív, mint a kormányváltásra összefogó ellenzéki pártokat célzó lejárató kampány.

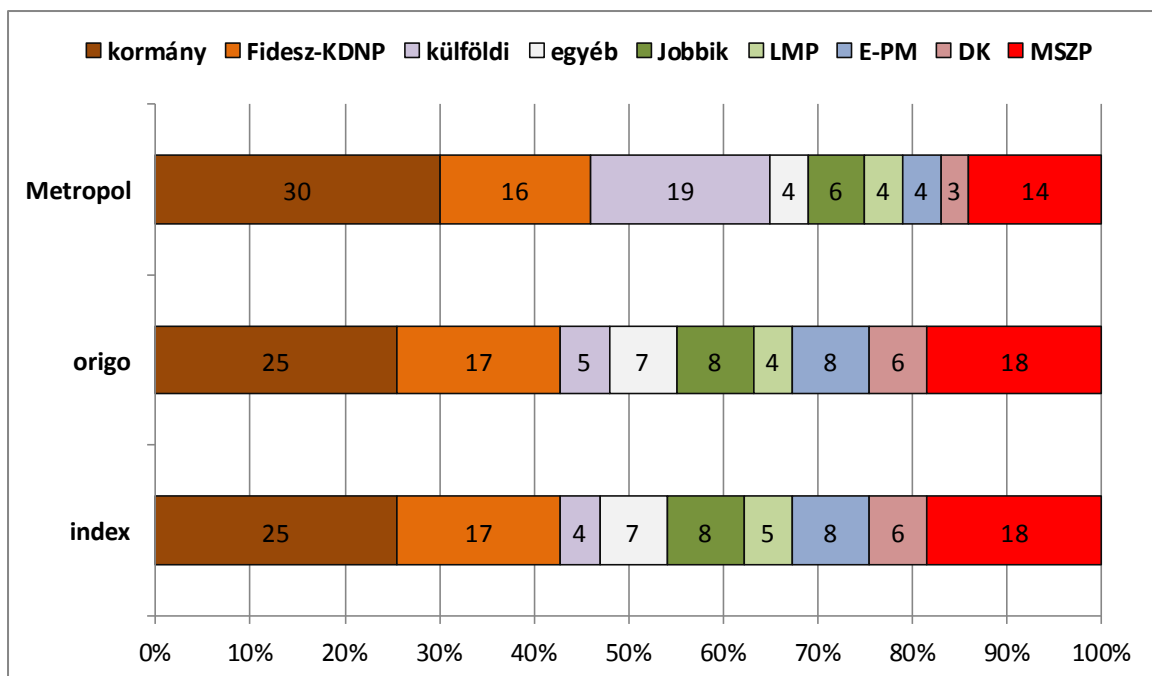
Az teljesen természetes, hogy az EP listavezetők többször szerepeltek az EP választás időszakában, mint a magyar parlamenti választás időszakában. Ám Szanyi Tibort nem csak ezért lett főszereplő. Jó néhány politikust – például Botka Lászlót – a választási vereség utáni MSZP belső viták hoztak vissza a hírekbe.

Kunhalmi Ágnes és Kucsák László neve viszont elsősorban azért került gyakran a hírekbe az országgyűlési választás után, mert köztük nagyon szoros volt a verseny, és sokáig húzódott a mandátumról szóló végleges döntés megszületése.

Figyelemre méltó, hogy Székely László ombudsman, Horváth András tafikmutyi-leleplező és Kásler Árpád devizahitel-ellenes mozgalmár neve viszonylag gyakran szerepelt az írott hírekben. Ugyanakkor a sugárzott hírekben csak nagyon ritkán vagy sohasem bukkantak fel. (A részleteket a mellékletben mutatjuk be.)

Összesen 2.204 olyan hírt kódoltunk a hírfolyamban, melyben van egy vagy több politikus szereplő. Az Origo.hu és az Index.hu között gyakorlatilag nincs eltérés a politikus szereplők pártállásának megoszlásait nézve (a kormány nevében megszólaló politikusokat megkülönböztettük a kormánypártok nevében megszólalóktól). A Metropolban viszont sokkal több külföldi politikus szerepel, mint az online híroldalakon, és a kormányoldal főlénye is nagyobb. „Egyéb” címkével a kispártok és a civil szervezetek, mozgalmak – pl. CÖF – politikus szereplőit jelöltük.

A politikus szereplők pártállása az írott hírfolyamban – 2014.

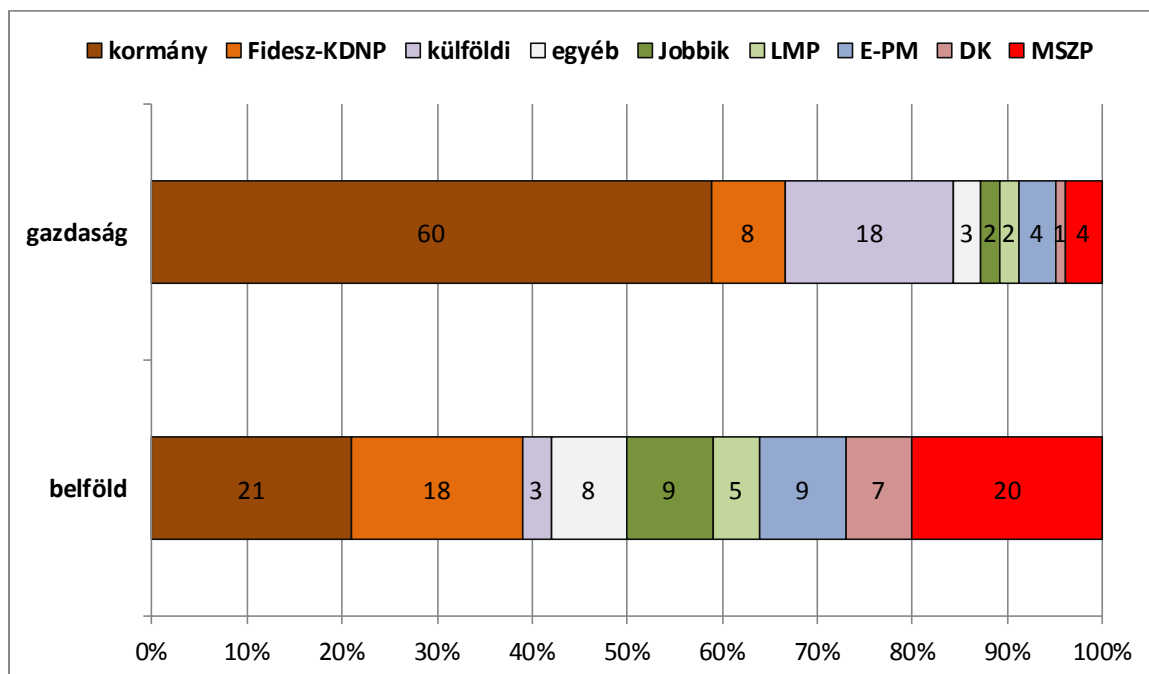
Az online hírfolyamot nézve nagyon nagy az eltérés a gazdaság és belföld rovatokban megjelenő hírek között (azzal együtt, hogy a gazdaság rovatokban eleve kevesebb az olyan hír, amelynek politikus szereplője (is) van).

A gazdasági rovatokban megjelenő közéleti írások a legtöbbször a kormány gazdaságpolitikai döntéseivel foglalkoznak, így nem meglepő, hogy az itt megjelenő politikusok döntő többsége kormánytag.

Az azonban ezzel együtt is több, mint figyelemreméltó, hogy az online gazdasági oldalakon megjelenő hazai vonatkozású közéleti hírekben több külföldi politikus szerepelt, mint magyar ellenzéki politikus.

A két kampányidőszak között viszont nincs számottevő eltérés a két portál között a pártállás arányok tekintetében.

A politikus szereplők pártállása az online hírfolyamban – 2014.

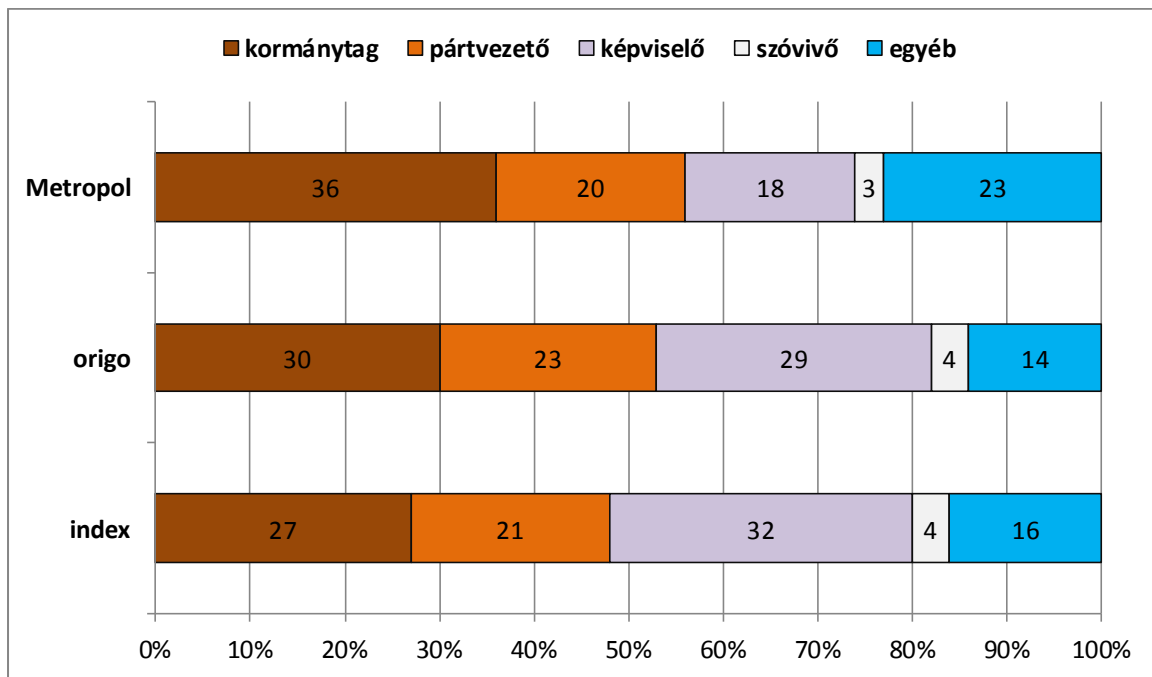

A Metropol politikai szereplői gyakrabban kormánytagok, illetve szakértők és ex-politikusok (egyéb címkével jelölve), mint az online oldalakon szereplő politikusok. Itt a képviselők szerepelnek gyakrabban. Némileg meglepő módon az írott hírfolyamban alacsony a szóvivők jelenléte. A politikus szereplők funkcióját nézve az Origo és az Index közt is szignifikáns a különbség. Az Indexen a képviselők jelenléte magasabb az átlagosnál, az Origón viszont a kormánytagok és a pártvezetők szerepelnek viszonylag gyakran.

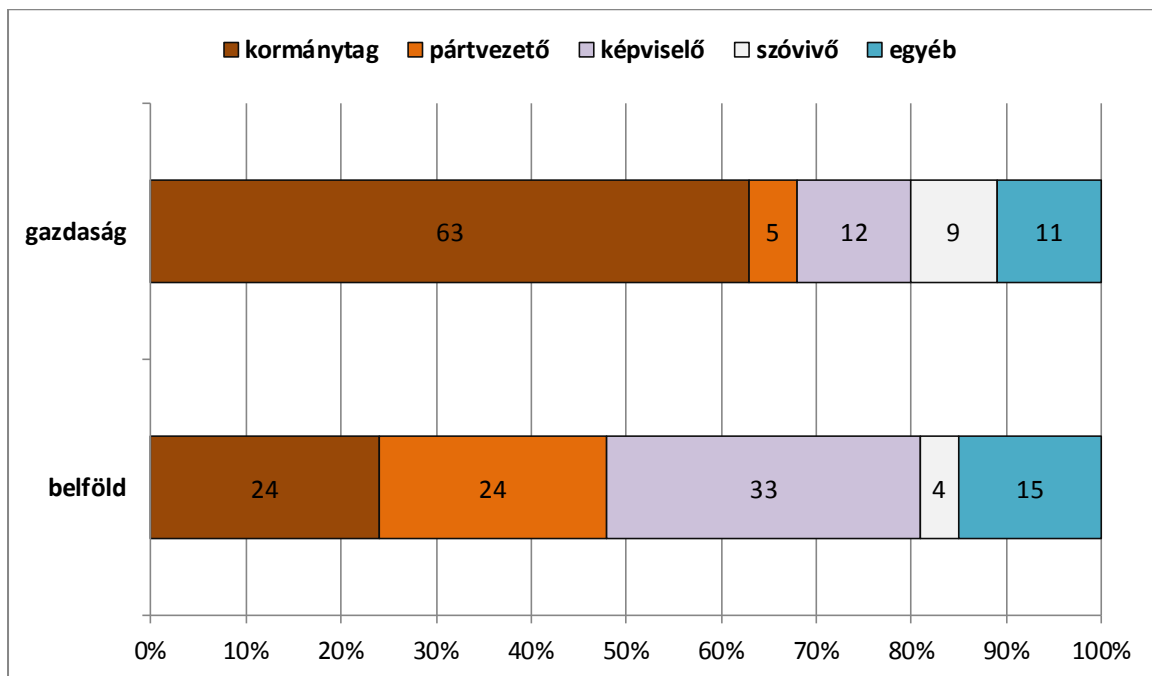
A gazdaság rovatokat a kormánytagok dominálják. A pártvezetői véleményeknek ritkán adnak teret az online gazdasági rovatok, és a pártok szakértő képviselői, illetve szakértői is gyakrabban szerepelnek a gazdasági rovatokban, mint a pártvezetők. Ami itt némileg meglepő: a gazdasági rovatokban viszonylag gyakrabban szerepelnek szóvivők, mint a belföld rovatokban.

Végül az EP választás kampány-időszakában a politikus szereplők között gyakoribb a képviselők (képvisező jelöltek) jelenléte, mint a magyar parlamenti választás kampányidőszakában. Ez leginkább abból adódik, hogy a pártok az EP választás időszakában (részben) átengedték a terepet az EP listáikon szereplő politikusaiknak.

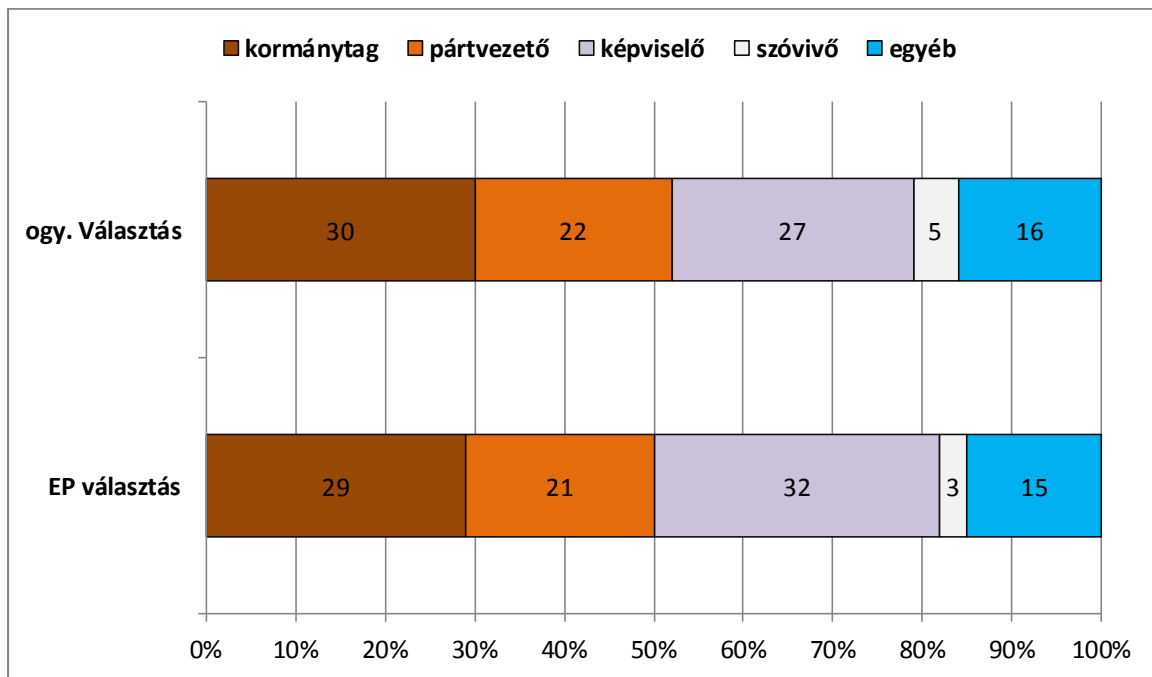
A politikus szereplők funkciója az írott hírfolyamban – 2014.

A politikus szereplők funkciója az online hírfolyamban – 2014.

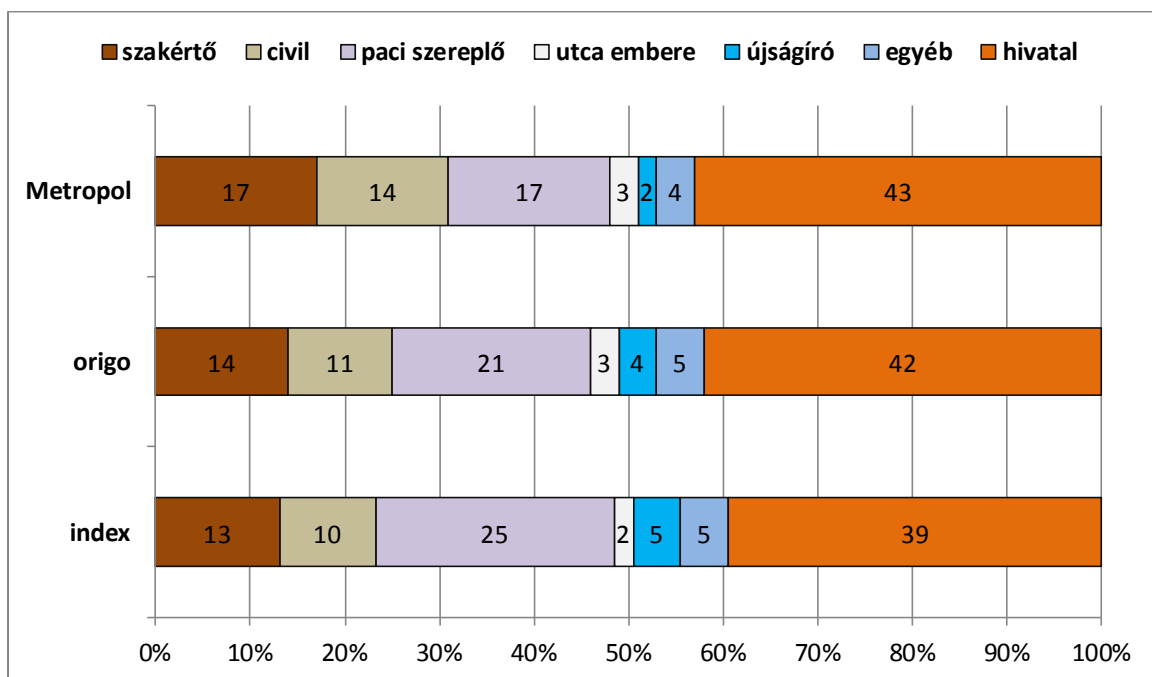

A politikai szereplők funkciója az írott hírfolyamban – 2014.

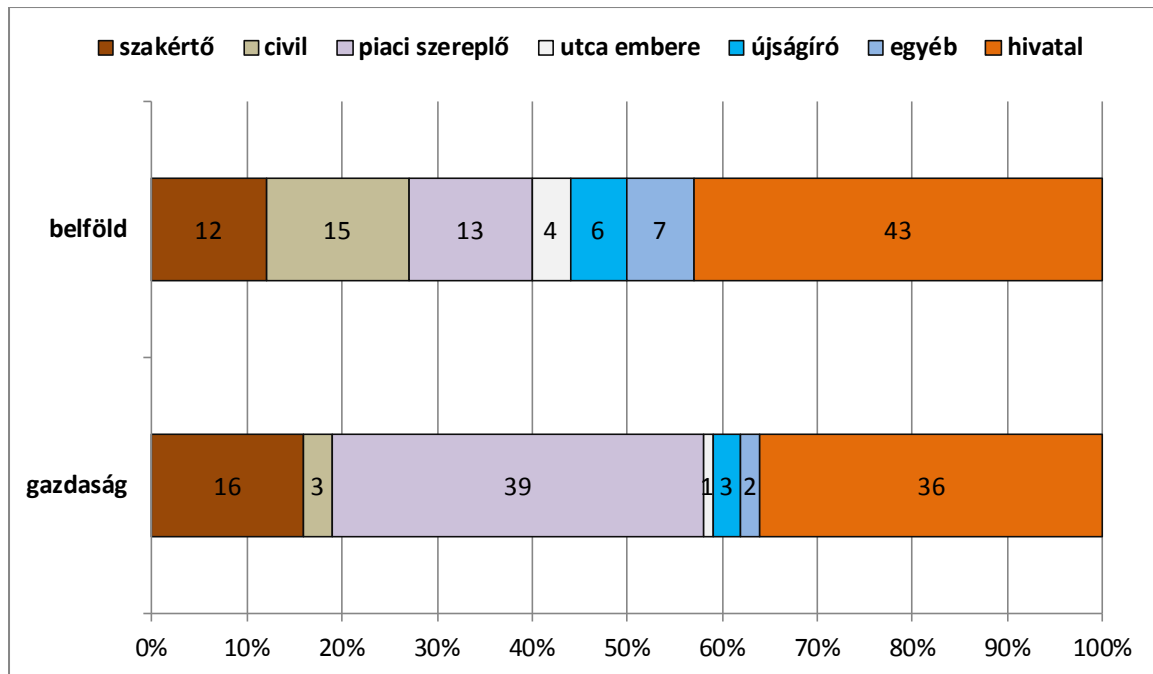
Az írott hírfolyam hazai vonatkozású közéleti híreiben megjelenő nem politikai szereplők 41 százalékuk valamilyen állami szerv, hatóság képviselője, 22 százalékuk piaci szereplő, 14 százalékuk szakértő, 11 százalékuk pedig valamilyen civil mozgalom, egyesület, érdekképviselet nevében szerepelt. Az „utca embere” ritkán kap szót az írott hírfolyamban.

Nem politikai szereplők az írott hírfolyamban – 2014.

A Metropolban magasabb az átlagosnál az állami szervezet, hatóságokat képviselők aránya, az Index pedig szívesen ad felületet a piaci szereplőknek. Ez utóbbiak aránya a gazdasági rovatokban természetesen lényegesen magasabb, mint a belföld rovatokban. Választási kampányidőszakok szerint nézve viszont nincs számottevő eltérés a nem politikus szereplők arányszámaiban.

Nem politikus szereplők az online hírfolyamban – 2014.

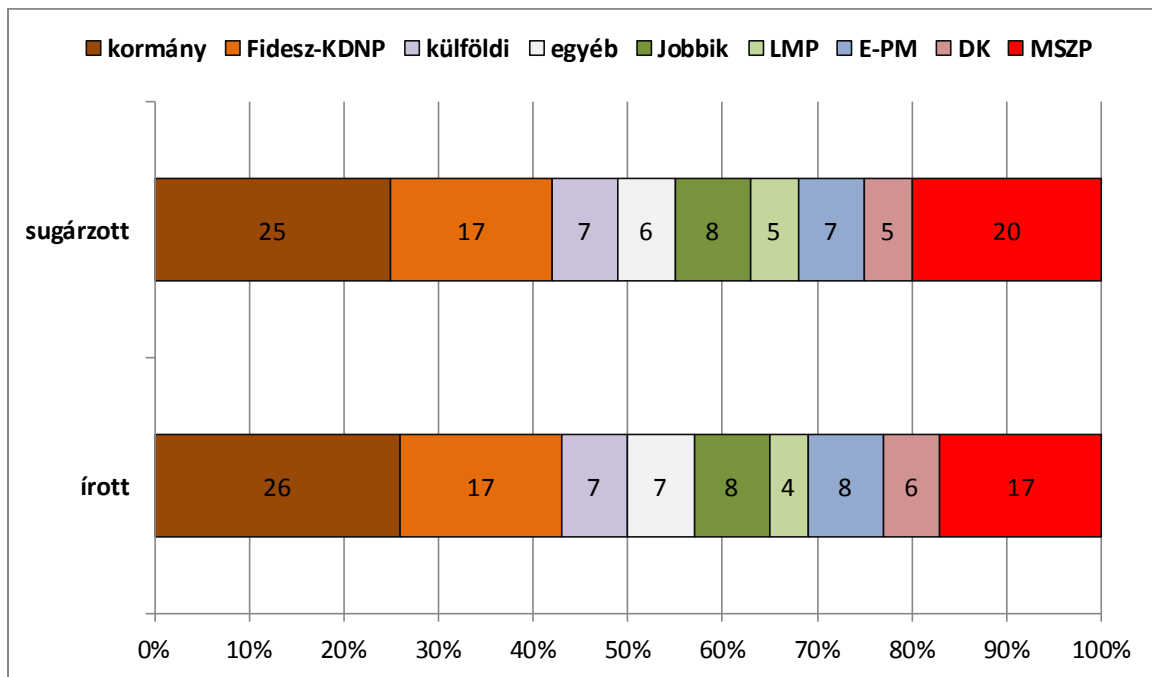

Sugárzott hírfolyam

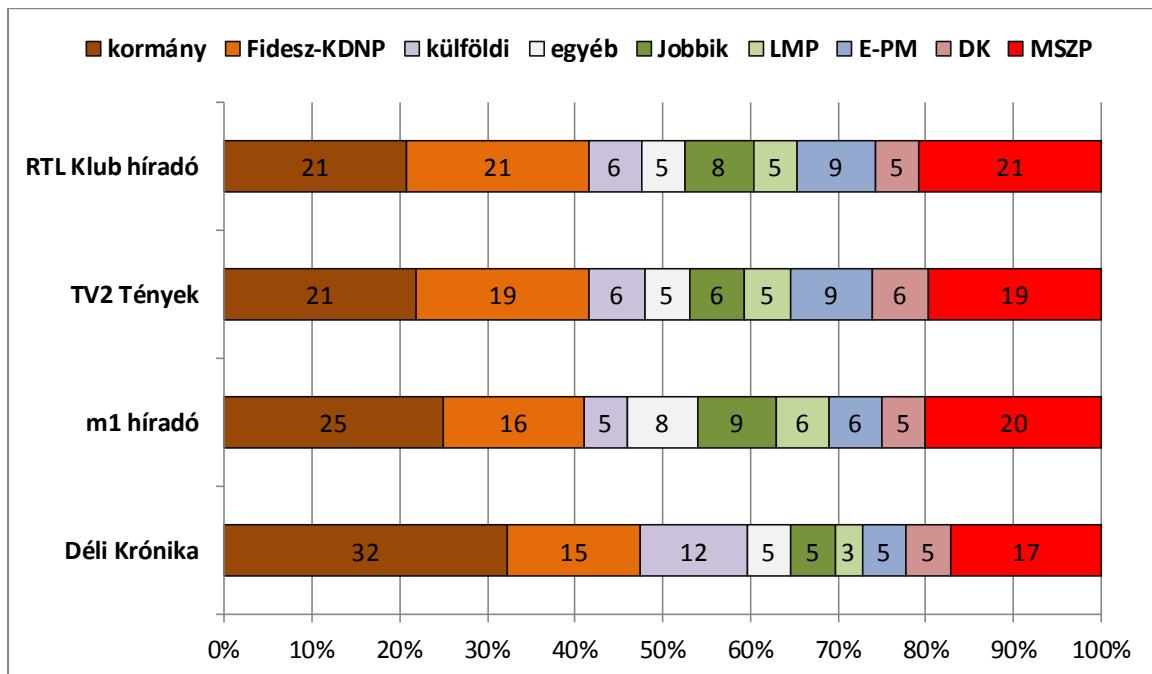
A sugárzott hírfolyam hazai vonatkozású közéleti híreiben majdnem pont ugyanolyan a hírekben szereplő politikusok pártállásainak eloszlása, mint az írott hírfolyamban. Az egyetlen különbség: picivel magasabb az MSZP arány, és ez egyformán érinti negatívan a DK és az Együtt-PM politikusok szerepléseit.

Hírműsorok szerint nézve valamivel nagyobbak az eltérések. A Déli Krónikában erőteljesebb volt a kormányt képviselő politikusok jelenléte, mint a többi hírműsorban, az m1 híradó pedig valamivel tágabb teret adott az esélytelen kispártok- és a Jobbik politikusainak, mint a másik három hírműsor. A Déli Krónikában viszonylag magas a külföldi politikusok szereplésének aránya a hazai vonatkozású közéleti hírekben. Ez az esetek nagy részében határon túli magyar politikusokat jelent.

A politikai szereplők pártállása az írott és a sugárzott hírfolyamban – 2014.

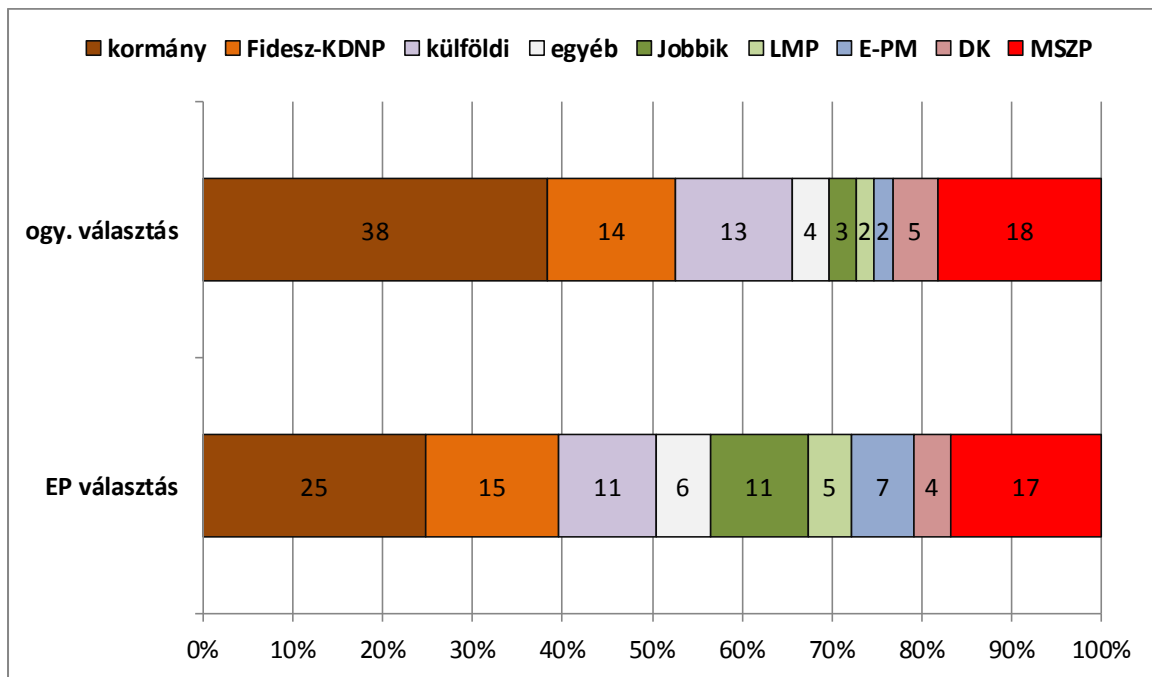

A politikai szereplők pártállása a sugárzott hírfolyamban – 2014.

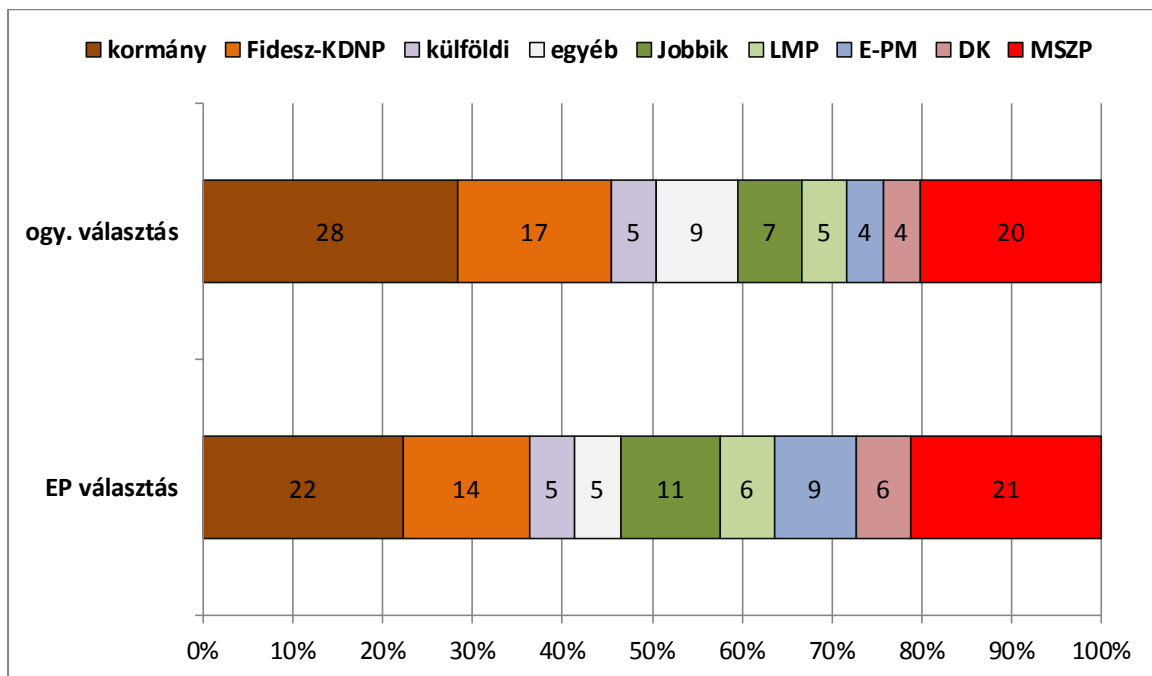

A választási kampányidőszakok hatása mind a négy hírműsorban jelentős, de egyáltalán nem egyforma (szignifikáns a választás* hírműsor interakció). A Déli Krónikában és az m1 híradóban a Jobbik jelenléte erősödött a leginkább, ám ez leginkább Kovács Bélának és a hozzá kapcsolódó híreknek köszönhető.

A politikai szereplők pártállása a Déli Krónika hírfolyamban – 2014.

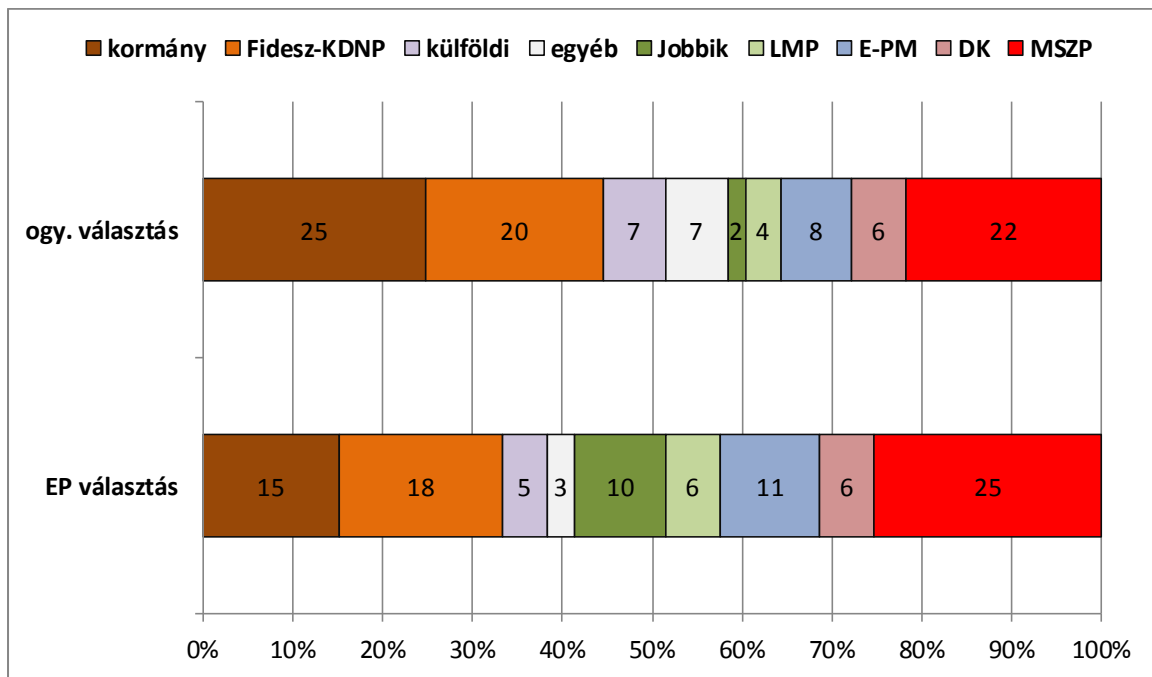

A politikai szereplők pártállása az m1 híradó hírfolyamban – 2014.

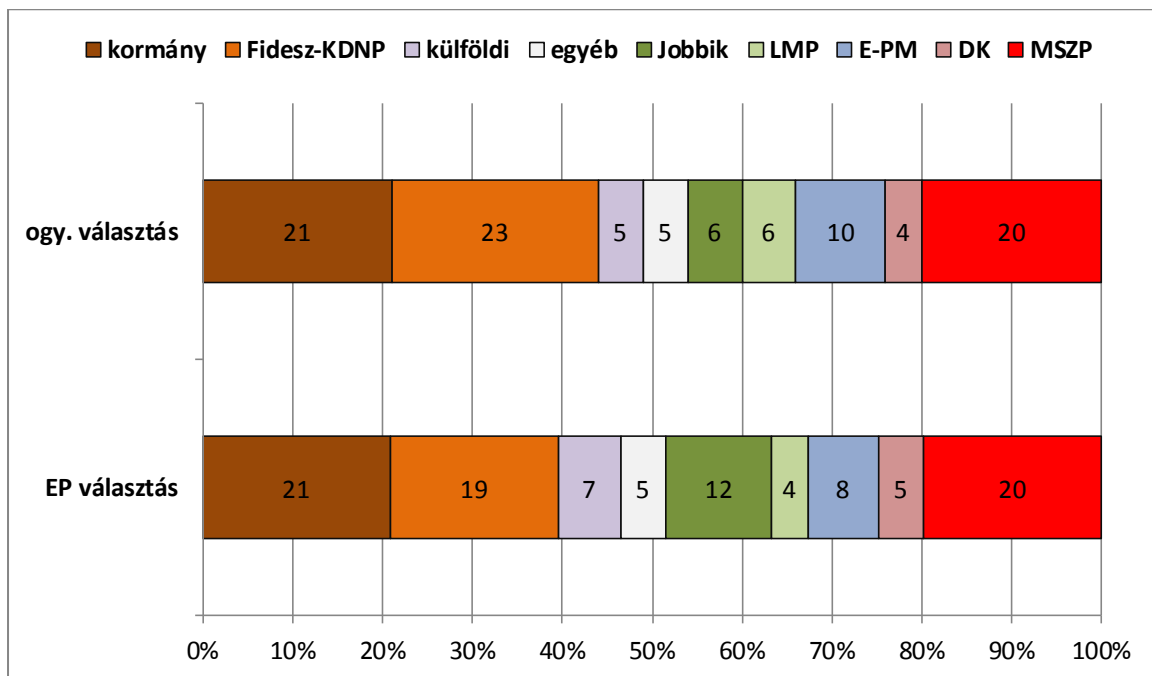

A TV2 Tényekből szorultak leginkább háttérbe a kormányoldal politikusai, és itt nem csak a Jobbik, hanem a többi ellenzéki párt viszonylagos súlya is emelkedett. A Jobbik esetében persze itt is leginkább Kovács Bélás hírekről van szó.

A politikai szereplők pártállása a TV2 Tények hírfolyamban – 2014.

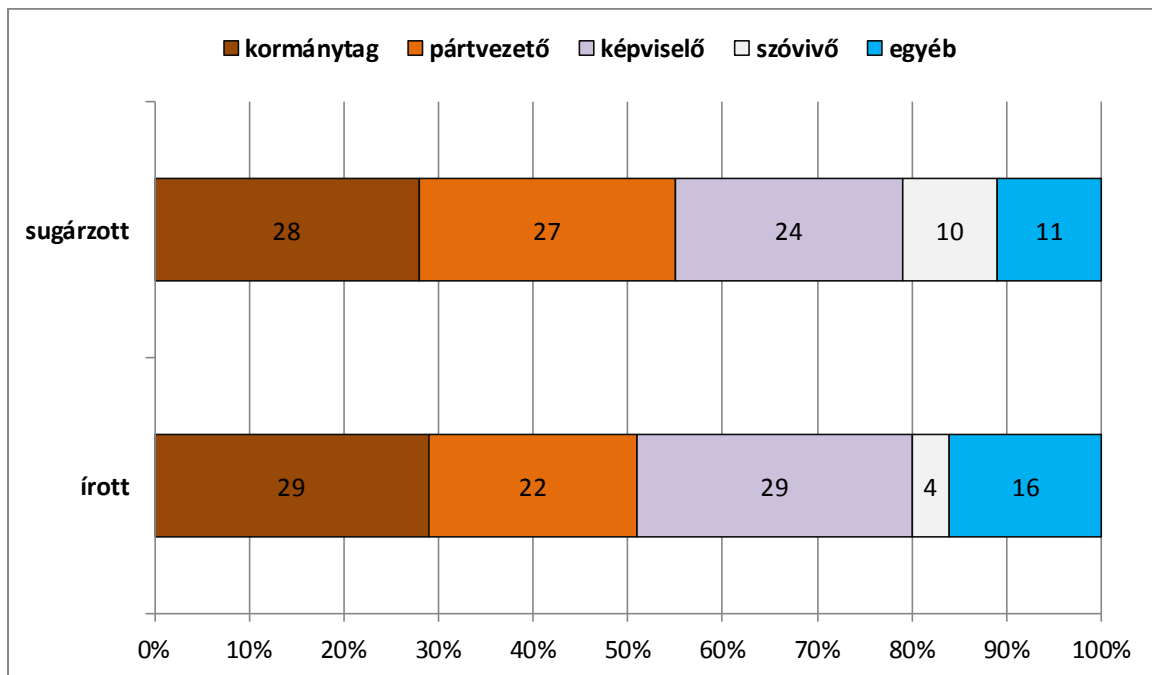

A politikai szereplők pártállása a az RTL Klub híradó hírfolyamban – 2014.

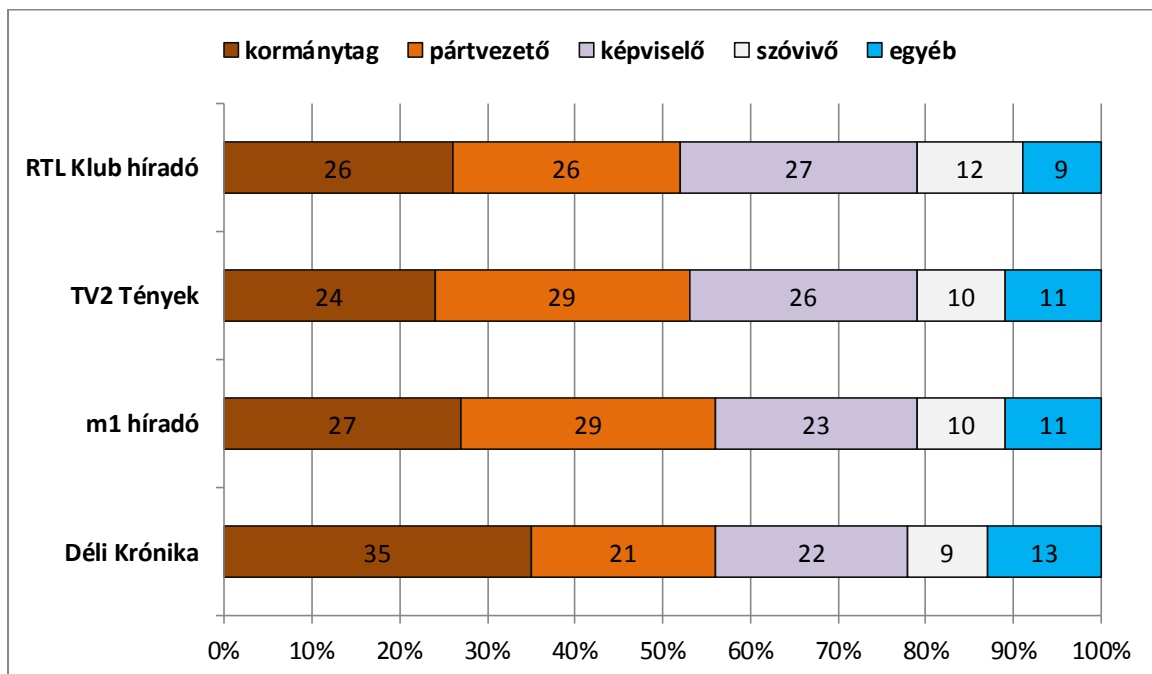
Három csatornán kicsit erősödött az Együtt-PM politikusok jelenléte az EP választás időszakában, az RTL Klub híradóban viszont csökkent. A Kovács Bélás hírek azonban ide is bejutottak.

A politikai szereplők funkciója az írott és a sugárzott hírfolyamban – 2014.

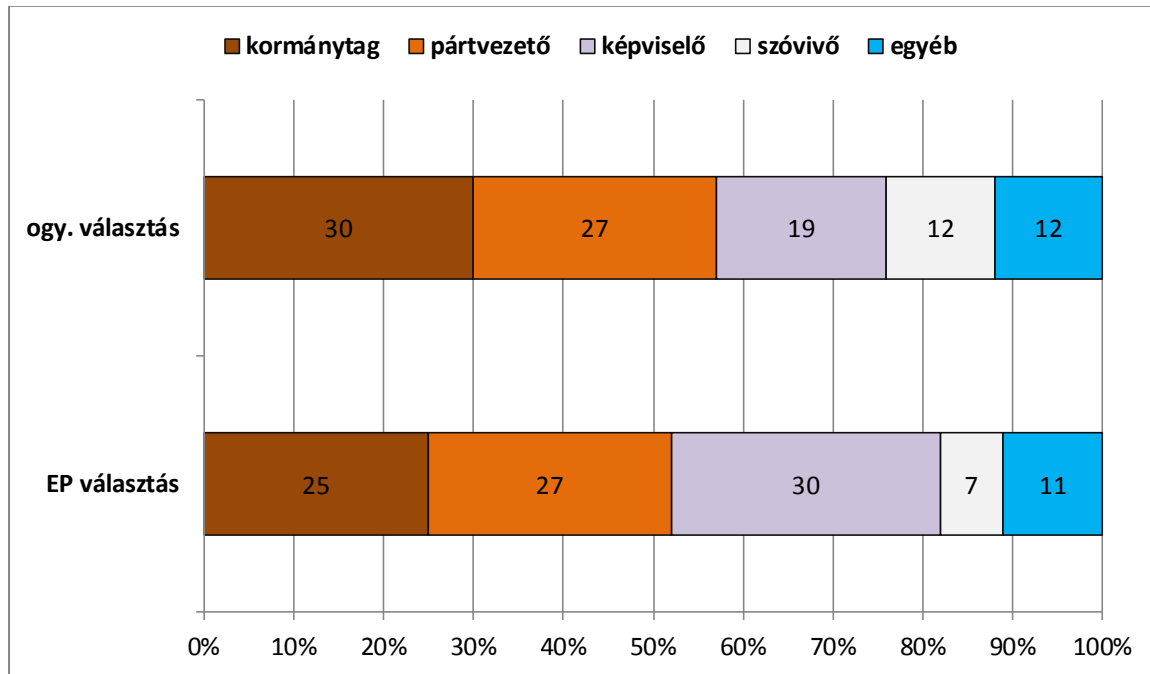
Az írott hírfolyamban a képviselők, képviselőjelöltek, illetve az egyéb pártmunkások relatív súlya a nagyobb, a sugárzott hírfolyamban pedig a pártvezetők és a pártszóvivők. A közhatalmi funkciót betöltő politikusok aránya a Déli Krónikában a legmagasabb, a szóvivők pedig az RTL Klub híradóban.

A politikai szereplők funkciója a sugárzott hírfolyamban – 2014.

A sugárzott hírfolyamban is erős a választási kampányidőszakok hatása, ám ez itt nagyjából azonos a négy hírműsorban: a közhatalmi funkciót betöltő, illetve pártvezető politikusok helyett inkább a képviselők, képviselő jelöltek kezdtek viszonylag sokat szerepelni.

A politikus szereplők funkciója a sugárzott hírfolyamban – 2014.

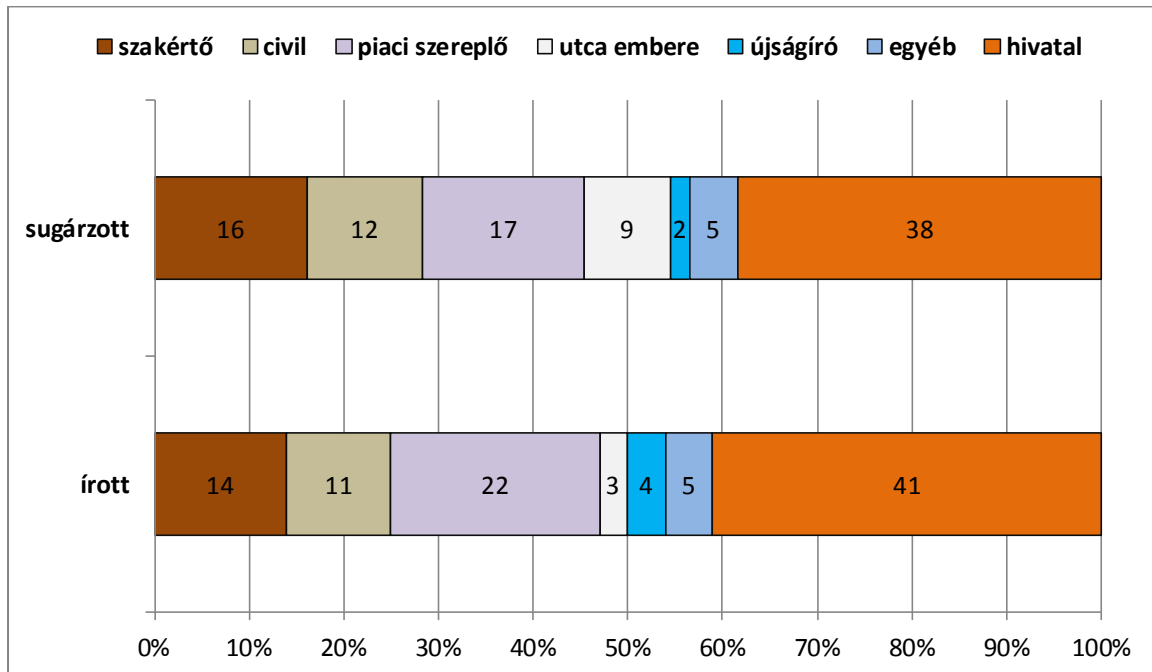
A sugárzott hírfolyam hazai vonatkozású közéleti híreiben is sok száz politikus szereplő bukkant fel a vizsgálat 100 napja során. Tíznel több szereplés azonban csak 88 politikusnak jutott. A két kampányidőszak szereposztása azonban nagyon más. A magyar parlamenti választás időszakában Simon Gábor többször szerepelt a sugárzott hírekben, mint Bajnai Gordon, és csak azért nem előzte Gyurcsány Ferencet, mert a volt miniszterelnök gyakran szerepelt közös hírben Simon Gáborral. Az EP választás kampányidőszakában viszont Kovács Bélának sikerült beelőznie a Fidesz amúgy sokszor szereplő szóvivőit. (A ritkában szóhoz jutó politikai szereplők adatai lásd a mellékletben.)

A sugárzott hírfolyam főszereplői 1.

40+ szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
1. Orbán Viktor	191	136	327
2. Mesterházy Attila	156	100	256
3. Gyurcsány Ferenc	86	76	162
4. Bajnai Gordon	56	62	118
5. Simon Gábor	81	19	100
6. Varga Mihály	65	30	95
7. Vona Gábor	46	48	94
8. Pálffy Ilona	56	29	85
9. Schiffer András	42	40	82
10. Szíjjártó Péter	52	21	73
11. Áder János	26	44	70
12. Szanyi Tibor	28	41	69
13. Széll Bernadett	42	25	67
14. Zsigó Róbert	52	14	66
15. Molnár Zsolt	28	30	58
16. Kocsis Máté	45	9	54
17. Gulyás Gergely	30	22	52
18. Rogán Antal	28	24	52
19. Németh Szilárd	34	15	49
20. Welsz Tamás	38	10	48
21. Patyi András	22	19	41
22. Kovács Béla	6	34	40

A sugárzott hírfolyam hazai vonatkozású híreinek nem politikus szereplői körében gyakrabban jelennek meg az utca emberei, mint az írott hírfolyamban. Piaci szereplők és hivatalos személyek viszont ritkábban, de azért a sugárzott hírfolyam leggyakoribb nem politikus szereplője is valamilyen állami szervet képvisel. A leggyakrabban a Nemzeti Választási Irodát, illetve a Nemzeti Választási Bizottságot, merthogy a közéleti hírek nagyon nagy része a választásokkal kapcsolatos technikai, lebonyolítási kérdésekről szól.

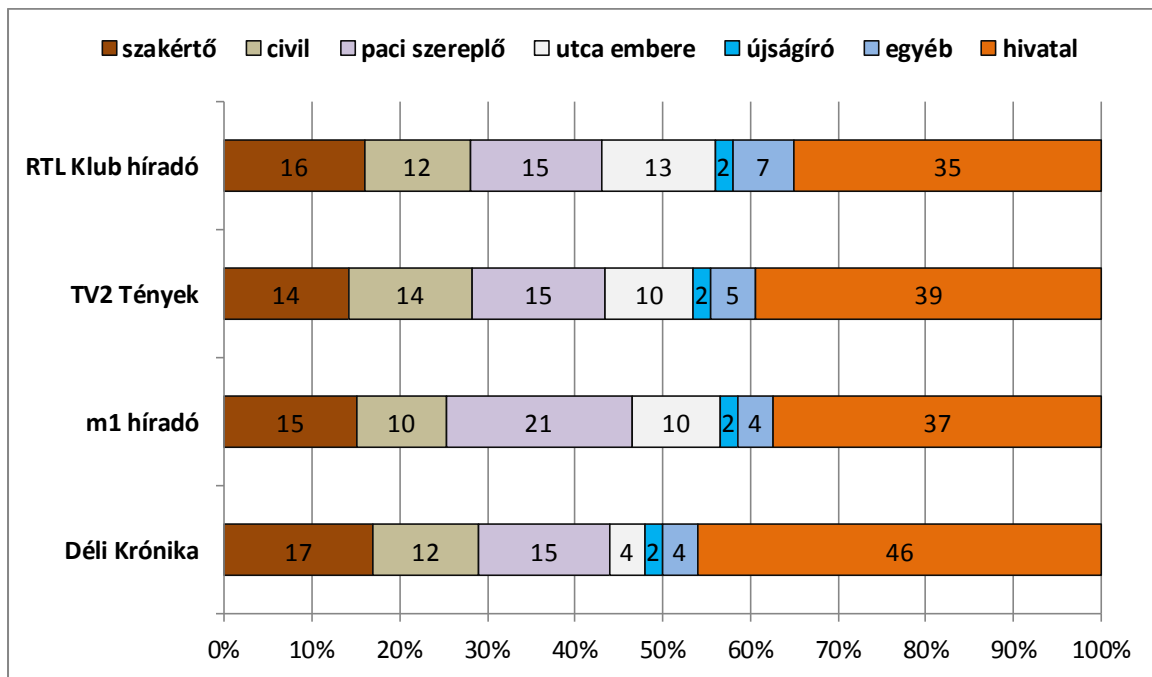
Nem politikus szereplők az írott és a sugárzott hírfolyamban – 2014.

Az egyes műsorok közt is számottevőek az eltérések. A Déli Krónika szólaltatja meg a legritkábban közéleti híreiben az utca emberét. Ebben szerepet játszhat az is, hogy ez inkább tévés, mint rádiós műfaj. Ugyanakkor a Déli Krónikában szerepelnek a legtöbbször állami szervek képviselői, és ez már biztosan nem műfaji sajátosság. Piaci szereplőkkel viszont az RTL Klub közéleti híreiben lehet találkozni a legnagyobb valószínűséggel.

Kampány-időszakonként nézve a nem politikus szereplők megoszlásai egyik sugárzott hírműsorban sem különböznek számottevően.

Nem politikus szereplők a sugárzott hírfolyamban – 2014.

Saját hangon

A sugárzott hírműsorokban szerepelhet valaki úgy is, hogy beszél a saját hangján illetve úgy is, hogy mások (a legtöbbször a műsorvezetők vagy a riporterek) idézik a szavait. Tipikus esetben egy híren és egy szereplésen belül mindkét megoldással élnek a szerkesztők. Az a műfaj, hogy a riporter kérdéseket tesz fel egy közszereplőnek, aki erre válaszol, kihaló félben van a legfontosabb magyar hírműsorokban. Olyan pedig egyáltalán nincs, hogy mindez élő adásban történne. A riportkészítés még leginkább a Déli Krónikában él, de ott is ritka. Élő riport közszereplővel pedig a Déli Krónikában sem volt egy se a megfigyelt 100 adásban. Amikor egy közszereplő a saját hangján szólal meg a sugárzott hírműsorokban, akkor jó esetben az történik, hogy egy sajtótájékoztatón, pártrendezvényen vagy egyéb eseményen készített felvétel szerkesztett változatát játsszák le a műsorban. Rosszabb esetben archív felvételek kreatív újravágásait láthatjuk, hallhatjuk. Ez utóbbi megoldás különösen jellemző volt a magyar parlamenti választási kampányidőszak napi Simon Gáboros/Welsz Tamásos híreire, illetve az EP választási kampány Kovács Bélával foglalkozó anyagaira.

Élő részlet a sugárzott közéleti hírek kevesebb, mint 3 százalékában fordult elő (ez összesen 85 db hírt jelent). Élő részlet gyakorlatilag mindig úgy került adásba, hogy a stúdióban ülő műsorvezető beszélgetett egy releváns helyszínen tartózkodó riporterrel, miközben a háttérben esetleg láthatunk valamit a helyszínből is.

Ráadásul az ilyen élő részletek nagy részéről egyértelműen látszott, hogy álélő adásról van szó. A beszélgetést korábban rögzítették (és szerkesztették is), de úgy tettek, mintha éppen most történne. (Ez elsősorban abból látszik, hogy nincs semmilyen interakció a stúdió és a helyszínen tartózkodó riporter között, de vannak durvább esetek is, amikor például fényesen süt a nap az „élő” helyszínen az esti híradó idején.)

A hazai vonatkozású közéleti hírek 68 százalékában azért megszólalt a saját hangján is egy vagy több közszereplő, és beszélt legalább 5 másodpercig. Másrészt a teljes sugárzott hírfolyam összes hírének 37 százalékában szerepelt legalább egy nevén nevezett magyar közszereplő. E hírek 52 százalékában egy ilyen szereplő volt, 21 százalékában két szereplő, 14 százalékában három, 13 százalékában pedig négy vagy több is. E szereplők átlagosan 17 másodpercig beszélhettek a saját hangjukon. (Ha nem szólaltak meg saját hangon, azt ennél a számításnál 0 másodperccnek vettük). A négy hírműsor szerint nézve azt találtuk, hogy az m1 és az RTL Klub híradó átlagosan 16 másodperc beszédidőt ad a magyar közszereplőknek, a TV2 Tényekben átlagosan 17 másodpercig hagyják a saját hangjukon beszélni őket, a Déli Krónikában viszont átlagosan 19 másodpercig. Ezek stabil számok, nem hat rájuk az, hogy melyik kampányidőszakról van szó.

A néven nevezett magyar közszereplők saját hangon megszólalásai

<i>N=2.266 hír</i>	átlag	szórás
Déli Krónika	19 mp	11 mp
TV2 Tények	17 mp	12 mp
RTL Klub	16 mp	9 mp
m1 híradó	16 mp	9 mp

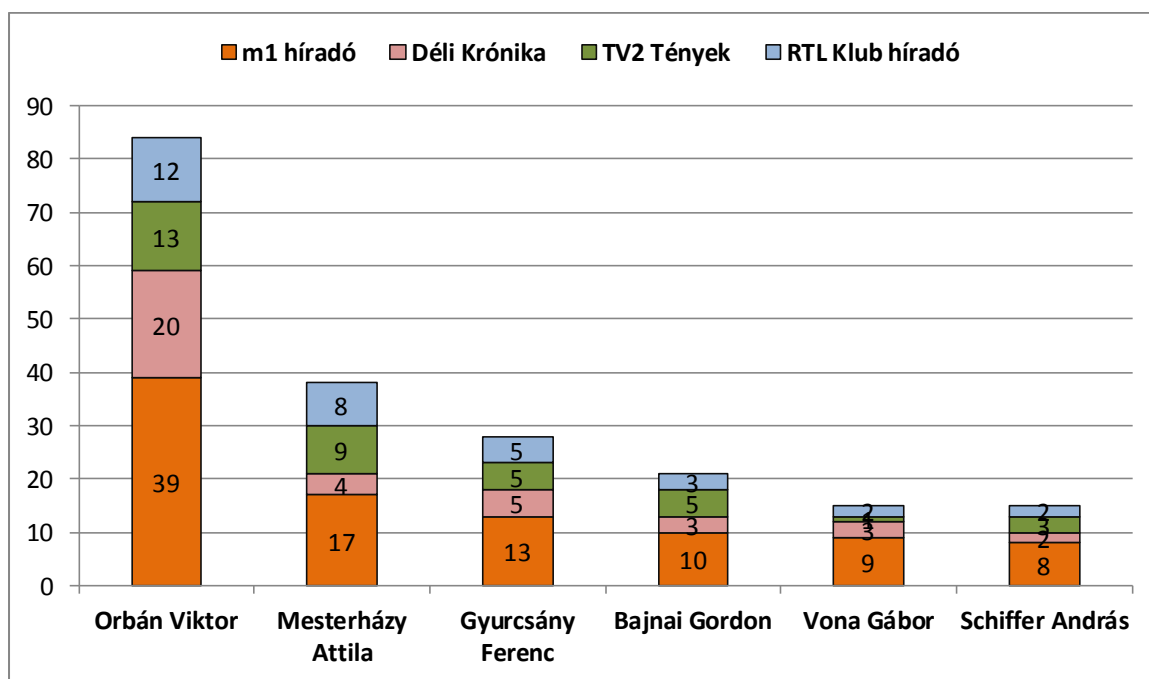
Korábban már láttuk, hogy a magyar közélet főszereplői a pártelnökök, élen Orbán Viktorral. Érdekes tehát megnézni, hogy a hat mérhető támogatottsággal rendelkező párt elnöke mennyi sajtóhangon megszólalási lehetőséget kapott a legfontosabb hírműsorokban a választási kampányok időszakában.

<i>N=2.266 hír</i>	szereplés	saját hangon	átlag	szórás	maximum	összesen
Orbán Viktor	327 db	207 db	24 mp	16 mp	83 mp	84 perc
Mesterházy Attila	256 db	171 db	14 mp	7 mp	42 mp	38 perc
Gyurcsány Ferenc	162 db	105 db	16 mp	8 mp	37 mp	28 perc
Bajnai Gordon	118 db	83 db	15 mp	7 mp	39 mp	21 perc
Vona Gábor	94 db	64 db	14 mp	6 mp	34 mp	15 perc
Schiffer András	82 db	55 db	16 mp	6 mp	31 mp	15 perc

Az adatokból kiderült, hogy Orbán Viktor egymaga csaknem annyi sajtóhangon megszólalási lehetőséget kapott a sugárzott hírműsorokban, mint a másik öt pártelnök együttesen. Továbbá az is, hogy egyedül ő kapott lehetőséget arra, hogy 1 percnél hosszabban is szólhasson a közönséghez egy hírműsorban. Az ilyen megszólalásai egyébként gyakorlatilag mindig olyan hírek voltak, amelyek korábbi interjúk, illetve fontos kampánybeszédok összefoglalásáról szóltak, és ezekben a hírekben a műsorvezetők/riporterek is hosszasan idézték a miniszterelnök szavait.

A történethez az is hozzátartozik, hogy a 2014. február 15. – 2014. május 25. időszakban az RTL Klub híradó is kesztyűs kézzel bánt Orbán Viktorral, a másik három hírműsor pedig egyértelműen rokonszenvvel viszonyult a Fidesz elnökéhez. Mesterházy Attila, Gyurcsány Ferenc és Bajnai Gordon viszont gyakran voltak szereplők olyan hírekben is, amelyek Simon Gábor viselt dolgairól szóltak, és egyáltalán nem volt céljuk az ellenzéki vezetők népszerűségének növelése. Vona Gábor az EP választási kampány időszakban szintén viszonylag gyakran szerepelt a Kovács Béláról szóló hírekben, a magyar parlamenti választás időszakában viszont gyakorlatilag mindig a Jobbik kampányeseményeiről szóló hírekben jelent meg. Schiffer András esetében ez az EP választás időszakában is így volt. Az adatokat bemutató ábrán érdemes azt is észrevenni, hogy a két kereskedelmi csatornán futó hírműsor gyakorlata e tekintetben csaknem egyforma.

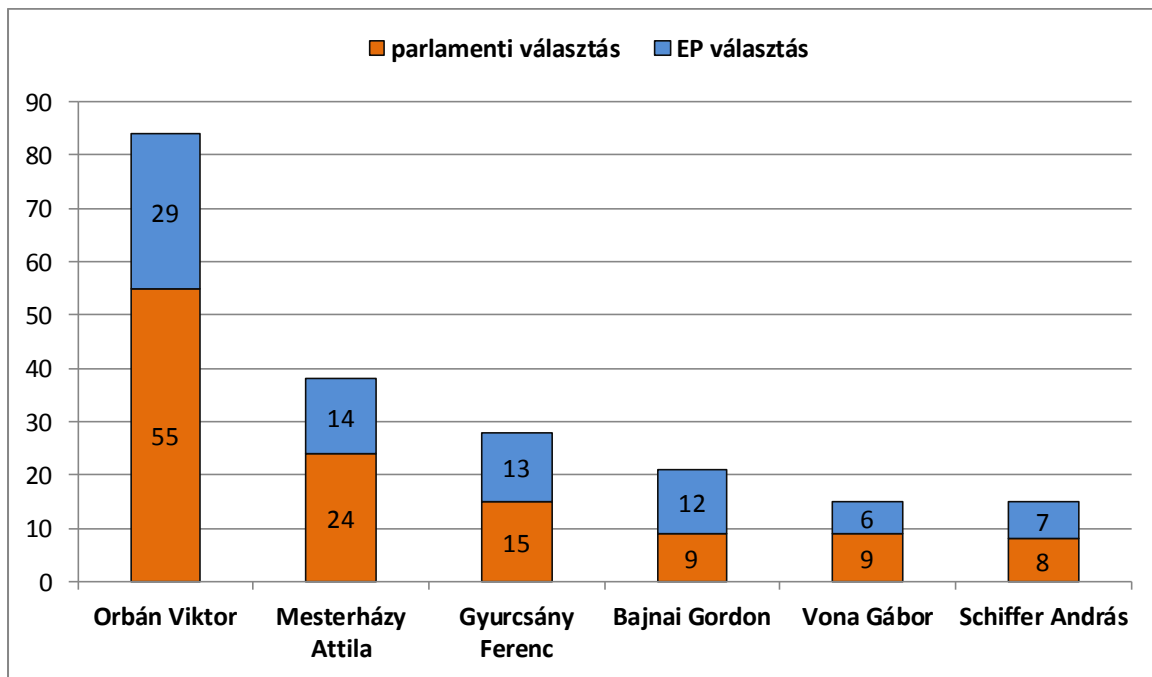
A pártelnökök saját hangon szereplései percekben a sugárzott hírfolyamban – 2014.

Bajnai Gordon kivételével az összes pártelnök többet szerepelt saját hangon (is) a magyar parlamenti választás kampányidőszakában, mint az EP választás időszakában. Orbán Viktor esetében 65/35 a százalékos arány, Mesterházy Attila: 63/37, Gyurcsány Ferenc: 54/46, Bajnai Gordon 43/57, Vona Gábor: 60/40, Schiffer András: 53/47.

Egyik pártelnök sem – még Orbán Viktor se – beszélhet annyit a saját hangján a hírműsorokban, amennyit szeretne, de azért nem csak a szerkesztőkön múlik a pártvezetők médiajelenléte, hanem a pártok és a politikusok politikai aktivitásán is. Így tehát az adatok arra is rávilágítanak, hogy a jelentősebb pártok első emberei lényegesen kisebb elánnal vetették bele magukat az EP választás kampányába, mint mennyire kivették a részüket az országgyűlési választási kampányból.

A pártelnökök saját hangon szereplései percekben a sugárzott hírfolyamban – 2014.

Mellékletek

A hírek mellékszereplői 1.

50-96 szereplés	írott hírek	sugárzott hírek	Σ
1. Szijjártó Péter	23	73	96
2. Molnár Zsolt	33	58	91
3. Széll Bernadett	22	67	89
4. Zsigó Róbert	13	66	79
5. Tarlós István	49	30	79
6. Németh Szilárd	29	49	78
7. Martonyi János	34	39	73
8. Kövér László	36	34	70
9. Gulyás Gergely	17	52	69
10. Balog Zoltán	31	38	69
11. Kovács Béla	28	40	68
12. Kocsis Máté	12	54	66
13. Szigetvári Viktor	31	34	65
14. Rubovszky György	19	32	51
15. Patyi András	9	41	50
16. Fodor Gábor	29	21	50

A hírek mellékszereplői 2.

30-49 szereplés	írott hírek	sugárzott hírek	Σ
17. Karácsony Gergely	22	27	49
18. Kunhalmi Ágnes	24	25	49
19. Navrasics Tibor	29	20	49
20. Hoppál Péter	11	36	47
21. Morvai Krisztina	16	30	46
22. Németh Lászlóné	30	16	46
23. Matolcsy György	37	9	46
24. Schmuck Andor	11	34	45
25. Pintér Sándor	23	20	43
26. Jávor Benedek	12	29	41
27. Kósa Lajos	16	24	40
28. Fazekas Sándor	19	21	40
29. Csepreghy Nándor	19	20	39
30. Szili Katalin	4	32	36
31. Duró Dóra	15	21	36
32. Zuschlag János	16	20	36
33. Semjén Zsolt	19	17	36
34. Giró-Szász András	21	14	35
35. Horváth Csaba	32	2	34
36. Selmecsi Gabriella	3	28	31
37. Nagy Andrea	10	21	31
38. Pelczné Gáll Ildikó	11	20	31
39. Mirkóczki Ádám	14	16	30
40. Sneider Tamás	19	11	30

A hírek mellékszereplői 3.

20-29 szereplés	írott hírek	sugárzott hírek	Σ
41. Rétvári Bence	7	22	29
42. Heiszler András	23	6	29
43. Czomba Sándor	2	26	28
44. Thürmer Gyula	9	19	28
45. Gaudi-Nagy Tamás	17	11	28
46. Pásztor István	3	24	27
47. Szócska Miklós	7	19	26
48. Szájer József	12	14	26
49. Kucsák László	15	11	26
50. Bokros Lajos	15	11	26
51. Soltész Miklós	2	23	25
52. Meszerics Tamás	5	20	25
53. Szabó Tímea	9	16	25
54. Molnár Csaba	11	14	25
55. Juhász Péter	14	11	25
56. Kerék-Bárczy Szabolcs	20	4	24
57. Gréczy Zsolt	10	13	23
58. Lendvai Ildikó	10	12	22
59. Hoffmann Rózsa	11	11	22
60. Csiba Katalin	6	15	21
61. Hende Csaba	9	12	21
62. Seres Mária	1	19	20
63. Burány Sándor	5	15	20

A hírek mellékszereplői 4.

írott hírfolyam: 16-29 szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
64. Fodor Gábor	11	18	29
65. Navrasics Tibor	13	16	29
66. Németh Szilárd	16	13	29
67. Kovács Béla	1	27	28
68. Pálffy Ilona	20	8	28
69. Kunhalmi Ágnes	9	15	24
70. Heiszler András	8	15	23
71. Pintér Sándor	16	7	23
72. Szíjjártó Péter	11	12	23
73. Karácsony Gergely	12	10	22
74. Széll Bernadett	7	15	22
75. Giró-Szász András	17	4	21
76. Kerék-Bárczy Szabolcs	17	3	20
77. Csepreghy Nándor	2	17	19
78. Fazekas Sándor	11	8	19
79. Rubovszky György	17	2	19
80. Semjén Zsolt	11	8	19
81. Sneider Tamás	2	17	19
82. Gaudi-Nagy Tamás	4	14	18
83. Gulyás Gergely	12	5	17
84. Papcsák Ferenc	10	7	17
85. Kósa Lajos	10	6	16
86. Botka László	1	15	16
87. Morvai Krisztina	1	15	16
88. Zuschlag János	15	1	16

A hírek mellékszereplői 5.

írott hírfolyam: 11-15 szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
89. Csányi Sándor	5	10	15
90. Duró Dóra	10	5	15
91. Kucsák László	2	13	15
92. Bokros Lajos	4	11	15
93. Horváth András	11	3	14
94. Juhász Péter	8	6	14
95. Kásler Árpád	4	10	14
96. Mirkóczki Ádám	5	9	14
97. Székely László	7	7	14
98. Zsigó Róbert	9	4	13
99. Kocsis Máté	11	1	12
100. Csizmadia László	8	4	12
101. Hernádi Zsolt	9	3	12
102. Jávor Benedek	6	6	12
103. Pásztor Tibor	1	11	12
104. Simicska Lajos	7	5	12
105. Szájer József	2	10	12
106. Molnár Csaba	4	7	11
107. Nyitrai Zsolt	6	5	11
108. Schmuck Andor	9	2	11
109. Hoffmann Rózsa	8	3	11
110. Hoppál Péter	6	5	11
111. Pelczné Gáll Ildikó	3	8	11
112. Polt Péter	6	5	11

A hírek főszereplői kampányidőszakok szerint 1.

írott hírfolyam: 30+ szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
1. Orbán Viktor	226	162	388
2. Mesterházy Attila	92	62	154
3. Gyurcsány Ferenc	82	59	141
4. Bajnai Gordon	57	64	121
5. Simon Gábor	78	25	103
6. Lázár János	47	53	100
7. Rogán Antal	54	38	92
8. Vona Gábor	47	34	81
9. Schiffer András	40	30	70
10. Welsz Tamás	43	10	53
11. Tarlós István	34	15	49
12. Varga Mihály	37	10	47
13. Áder János	11	35	46
14. Matolcsy György	27	10	37
15. Kövér László	18	18	36
16. Martonyi János	18	16	34
17. Molnár Zsolt	9	24	33
18. Horváth Csaba	11	21	32
19. Szanyi Tibor	7	25	32
20. Szigetvári Viktor	23	8	31
21. Balog Zoltán	16	15	31
22. Németh Lászlóné	14	16	30

A sugárzott hírfolyam mellékszereplői kampányidőszakok szerint 1.

15-20 szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
Csepreghy Nándor	14	6	20
Meszerics Tamás	5	15	20
Navrasics Tibor	13	7	20
Pelczné Gáll Ildikó	2	18	20
Pintér Sándor	18	2	20
Zuschlag János	20	0	20
Seres Mária	11	8	19
Szócska Miklós	18	1	19
Thürmer Gyula	16	3	19
Tóth Gergely	10	9	19
Semjén Zsolt	10	7	17
Mirkóczki Ádám	6	10	16
Szabó Tímea	8	8	16
Németh Lászlóné	10	6	16
Burány Sándor	8	7	15
Csiba Katalin	3	12	15

A sugárzott hírfolyam mellékszereplői kampányidőszakok szerint 2.

11-14 szereplés	ogy. választás	EP választás	Σ
Giró-Szász András	12	2	14
Kaleta Gábor	10	4	14
Kőhegyi István	11	3	14
Molnár Csaba	6	8	14
Németh Zsolt	9	5	14
Parragh László	3	11	14
Szájer József	3	11	14
Balczó Zoltán	2	11	13
Geréczy Zsolt	3	10	13
Gúr Nándor	6	7	13
Kormos Kata	10	3	13
Hende Csaba	10	2	12
Lendvai Ildikó	5	7	12
Bokros Lajos	9	2	11
Gaudi-Nagy Tamás	0	11	11
Gulyás József	3	8	11
Harrach Péter	4	7	11
Hoffman Rózsa	5	6	11
Juhász Péter	4	7	11
Kovács László	4	7	11
Kucsák László	1	10	11
Sneider Tamás	2	9	11
Staudt Gábor	5	6	11
Újhelyi István	2	9	11
Völner Pál	10	1	11

